

SUONENJOEN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS

2019

Kaupunginvaltuusto 29.6.2020

SISÄLLYSLUETTELO

SUONENJOEN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2019

1. TOIMINTAKERTOMUS

- 1.1. Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat
 - 1.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus
 - 1.1.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa
 - 1.1.2.1. Suonenjoen kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset
 - 1.1.2.2. Yleinen taloudellinen kehitys
 - 1.1.2.3. Oman talousalueen kehitys
 - 1.1.2.4. Suonenjoen kaupungin toiminnan ja talouden tarkastelu
 - 1.1.2.5. Henkilöstö
 - 1.1.2.6. Ympäristötekijät
- 1.2. Kokonaistalouden tarkastelu
 - 1.2.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus
 - Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut
 - 1.2.2. Toiminnan rahoitus
 - Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut
 - 1.2.3. Rahoitusasema ja sen muutokset
 - Tase ja sen tunnusluvut
 - 1.2.4. Kunnan kokonaistulot ja -menot
 - Kaupungin kokonaistulot ja menot
- 1.3. Konsernitarkastelu
 - 1.3.1. Yhdistelmä kuntakonsernin tilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä
 - 1.3.2. Konsernin toiminnanohjaus
 - 1.3.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat
 - 1.3.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä
 - 1.3.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut
 - Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut
 - Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut
 - Konsernitase ja sen tunnusluvut
- 1.4. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä
- 1.5. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä
 - 1.5.1. Tilikauden tuloksen käsittely
 - 1.5.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

- 2.1. Tavoitteiden toteutuminen
- 2.2. Käyttötalouden toteutuminen
- 2.3. Tuloslaskelman toteutuminen
- 2.4. Investointien toteutuminen
- 2.5. Rahoitusosan toteutuminen
- 2.6. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

- 3.1. Suonenjoen kaupungin tilinpäätöslaskelmat
Tuloslaskelma
Kaupungin rahoituslaskelma
Suonenjoen kaupungin tase
- 3.2. Suonenjoki-konsernin tilinpäätöslaskelmat
Konsernin tuloslaskelma
Konsernin rahoituslaskelma
Konsernitase

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

- 4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot
 - 4.1.1. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus
 - 4.1.2. Kunnan tilinpäätöksen laatimisen periaatteet
 - 4.1.3. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet
 - 4.1.4. Tuloslaskelman liitetiedot
 - 4.1.5. Taseen liitetiedot, vastaavaa
 - 4.1.6. Taseen liitetiedot, vastattavaa
 - 4.1.7. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot
 - 4.1.8. Henkilöstöä koskevat liitetiedot
 - 4.1.9. Liitetietojen erittelyt

5. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

6. LUETTELOT JA SELVITYKSET

- 6.1. Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

1. Toimintakertomus

SUONENJOEN KAUPUNKI

1.1. KEHITYSKATSAUS JA OLENNAISET TAPAHTUMAT

1.1.1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Suonenjoen kaupungin vuoden 2019 tilinpäätös on noin 170.000 euroa ylijäämäinen. Tämä oli jo historiallisesti 6. peräkkäinen vuosi kun kaupunki on tehnyt ylijäämää. Taseessa olevaa kumulatiivista ylijäämien puskuria on tulevaisuutta ajatellen liki 7,8 Milj. euron verran.

Näin poikkeuksellisina aikoina kaupungin tulos ei ole kuitenkaan tullut mitenkään poikkeuksellisin keinoin. Tulopohjan kasvu oli keskeinen tekijä ylijäämääseen tulokseen vuodelta 2019. Veroperusteinen (verotulot ja valtionosuudet) rahoitus kasvoi yhteensä yli +2,0 Milj. euroa vuoden takaisesta. Jo pelkästään verotulot olivat kasvussa +1,3 Milj. euroa eli noin +5,4 prosenttia vuoden takaisesta. Kiitos hyvän työllisyyden ja yritystemme myönteisen kehityksen.

Kaupungin ei ole tarvinnut säästää. Olemme kahden viimeisen vuoden aikana (vuodet 2018 ja 2019) käyttäneet hyvän palvelurakenteemme ylläpitoon yli +4,0 Milj. euroa enemmän kuin vuonna 2017. Vuoden 2018 tapaan myös vuodelle 2019 kasvua kulurakenteessa syntyi noin +2,0 Milj. euroa. Vakituisten henkilöstömme määrä kasvoi yli kymmenellä työntekijällä. Palvelut ovat hyvässä kunnossa ja tulevaisuuden usko on vahva.

Vuoden 2019 ylijäämäinen tulos toi nähdäkseni meille noin vuoden tai kaksi lisääaikaa sopeuttaa talouttamme kestävämmälle kulurakenteen uralle. Tulevaisuuden haaste on yhteen sovittaa toisaalta kasvavaa ikääntyvän väestön palvelutarvetta ja samalla halliten sopeuttaa palveluja vähenevään lasten ja nuorten määrään.

Olemme pystyneet investoimaan harkiten ja uusi upea monitoimihalli tulee kruunaamaan kuluvan valtuustokauden vuoden 2021 keväällä. Investointimme ovat pääosin kohdentuneet peruskunnossapitoon sekä katu- ja ulkoalueiden parantamiseen. Yhtä yksittäistä isoa investointikohdetta ei ollut vuonna 2019 rakentumaan lähteneen monitoimihallin lisäksi.

Olemme uuden edessä ja elämme poikkeuksellisen haastavia aikoja. Koko maailman tavoin myös Suonenjoella tehdään hartiavoimin töitä, jotta koronaepidemia saadaan taltutettua. Työyksikkömme ja työntekijämme ovat sopeuttaneet nopeasti toimintaansa muuttuneisiin olosuhteisiin, jotta kaupungin palvelut eivät pysähdy. Omilla toimenpiteillä voimme vaikuttaa siihen, millaisena Suonenjoki ja suonenjokelaisten arki näyttäytyy tulevina vuosina.

Talouden haasteet odottavat. Nykyinen tilanne, missä nyt olemme haastaa niin valtion, kunnat, yritykset kuin kansalaiset. Koronakriisin hoito on tämän akuutin terveyshaasteen jälkeen pitkäkestoinen, yhteinen urakka. Tulomme tippuvat, menomme kasvavat ja kriisin jälkeiset palvelutarpeet mitä todennäköisimmin

kasvavat. Keskeinen toipumiseen vaikuttava tekijä on kuinka yrityksemme pärjäävät ja kuin nopeasti työllisyys toipuu.

Esitän Suonenjoen kaupungin puolesta lämpimät kiitokset kaikille työntekijöillemme arvokkaasta ja tärkeästä työstänne. Lisäksi kiitän menestyksekkäästä vuodesta päättäjiämme, yhteistyökumppaneitamme ja erityisesti paikkakuntamme menestymisen mahdollistavia yrittäjiä.

Olemme yhdessä onnistuneet erinomaisesti ja samalla antaneet Suonenjoelle mahdollisuuden kehittyä itsenäisenä ja elinvoimaisena kaupunkina. Saumattomalla yhteistyöllä tästä poikkeavasta ajasta tulemme selviytymään.

Kaupunginjohtaja Juha Piironen

1.1.2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.2.1. SUONENJOEN KAUPUNGIN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

KAUPUNGINVALTUUSTO (1.6.2017-2021)

Puheenjohtaja		
Ruotsalainen Olavi	kaupunginjohtaja, eläkeläinen	SDP
I varapuheenjohtaja		
Ikonen Olli	mittausmies, eläkeläinen	PS/SIT
II varapuheenjohtaja		
Kytölä Reijo	rehtori, eläkeläinen	KOK
Muut jäsenet:		
Airaksinen Esko	varatuomari	KESK
Airaksinen Tiina	lastenkodin johtaja	KESK
From Jani	asiakaspalvelija	VAS
Hiekkataipale Tanja	psykiatrinen sairaanhoitaja	KESK
Hänninen Jouko	vesilaitoksenhoitaja, eläkeläinen	SDP
Järvi Jouko	lähihoitaja	KESK
Karhunen Sanna	kätilö/yrittäjä	KESK
Kauppinen Pekka	torikauppia	KESK
Kivinen Kirsti	perushoitaja, eläkeläinen	KD
Kääriäinen Osmo	kiinteistöneuvos, eläkeläinen	KESK
Lahtinen Timo	työnjohtaja, alihankintavastaava	SDP
Lehtonen Anja	opettaja	KESK
Luukkonen Hanna	ympäristöpäällikkö	KESK
Mannila Tapani	yrittäjä	PS/SIT
Matilainen Hannu	levyseppä-hitsaaja	SDP
Nuutinen Kirsi	emäntä	KESK
Pentikäinen Pia	aluevastaava	PS
Pihtola Susanna	lastenohjaaja	KD
Rossi Minna	yrittäjä	KOK
Sorsa Timo	yrittäjä	KOK
Suihkonen Mikko	mv., eläkeläinen	KESK
Turkki Kimmo	jigi hitsaaja	PS/SIT
Turpeinen Tero	vartija	PS (24.6.2019 alkaen)
Väisänen Marja-Leena	erityisopettaja, KM	SDP
Richter Stefan	keittiömestari	PS (ero 24.6.2019 alkaen)

Kaupunginvaltuuston päätöksiä vuonna 2019

18.2.2019

- Hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden hankinta / tilintarkastuspalvelut
- Suonenjoen Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite / katoksen hankkiminen Tervontien sekä Rantakylän pysäkillä
- Suonenjoen Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite / lisveden päiväkodin parkkipaikkojen layoutin päivittäminen
- Suonenjoen Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite/ Defibrilaattoreiden hankinta
- Suonenjoen Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite/ jätepuhdistamon viereen tyhjilleen jääneen rakennuksen vuokraaminen
- Vasemmistoliiton Suonenjoen valtuustoryhmän aloite uimarantojen viihtyvyyden parantamiseksi
- Perussuomalaisten Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Suonenjoki tubettaja-kesätyöpaikka nuorelle

- Suonenjoen Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite / katuvalojen rakentaminen Petsamontien lopusta Karsikonmäen risteykseen saakka
- Keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloite / tilojen hankkiminen eläkeläisjärjestöjen kokoontumisia varten
- Kristillisdemokraattien Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite / lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukeminen
- Vasemmistoliiton Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Korotetut suojatiet Asemakadulle
- Suonenjoen Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Katuvalojen rakentaminen Mustolanmäen alta Saaroisten tien risteyksestä Suhontien alkuun
- Suonenjoen Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Jäähallin hiihtostadionin alueen kenttäkoppien uusiminen
- Perussuomalaisten Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Glyfosaatin käyttö lopetettava leikkipuistoissa, päiväkotien pihilla ja niiden lähiympäristöissä, muissa lasten ja nuorten mahdollisissa ulkoilupaikoilla sekä koirapuistossa
- Suonenjoen kaupungin vanhusneuvoston aloite / Liukuesteiden hankinta yli 65 – vuotiaille
- Koulutoimen lisämääräraha vuodelle 2018
- Suonenjoen Sosialidemokraattisen ja Suonenjoen Vasemmistoliiton valtuustoryhmien valtuustoaloite / Vanhustenhuollon tilanne Suonenjoen kaupungissa

1.4.2019

- Vuoden 2019 kaavoituskatsaus
- Suonenjoen kaupungin osallistuminen Monetra Pohjois-Savo Oy:n osakkeen merkintään / Osakkeen hankinta
- Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymän purkusopimuksen hyväksyminen / Suonenjoen kaupunki
- Suonenjoen vasemmistoliiton valtuustoryhmän sekä Suonenjoen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite / aktiivimalli
- Suonenjoen Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Kaupungin esityslistat, päätökset ja julkiset sekä lakisääteiset ilmoitukset palautetaan kaupunginkirjastoon asukkaiden ja yleisön julkiseen ja avoimeen käyttöön

24.6.2019

- Vuoden 2018 tilinpäätös
- Vuoden 2018 henkilöstöraportti
- Lempyyn osayleiskaavan muutos
- Käpylän asemakaava
- Servica Oy:n osakkeiden ostosta päättäminen / osakkeiden hankinta Kuopion kaupungilta
- Suonenjoen kaupungin osallistuminen Monetra Pohjois-Savo Oy:n osakkeen merkintään / Osakkeiden hankinta
- Sosiaalityöntekijän viran perustaminen perhepalveluihin
- Lisämäärärahan myöntäminen vuoden 2019 talousarvioon / koulutuspalvelut
- Lisämäärärahan myöntäminen vuoden 2019 talousarvioon / erikoissairaanhoidon
- Selvitys erityistä tukea tarvitsevien lasten ja oppilaiden tuesta Suonenjoen koulutuspalveluissa
- Tilapäisluoton enimmäismäärän vahvistaminen
- Omavelkaisen takauksen myöntäminen Halolanmäen-Rieponlahden vesiosuuskunnalle
- Sos.dem valtuustoryhmän ja Vasemmistoliiton valtuustoryhmän valtuustoaloite / Vanhushuollon tilanne Suonenjoen kaupungissa
- Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja kahden varapuheenjohtajan vaali kuluva valtuustokauden kahdelle viimeiselle vuodelle, tai enintään kuluva valtuustokauden päättymiseen saakka
- Kaupunginhallituksen jäsenten ja kaupunginhallituksen puheenjohtajien valitseminen kuluva valtuustokauden kahdelle viimeiselle vuodelle, tai enintään kuluva valtuustokauden päättymiseen saakka
- Sosiaalilautakunnan puheenjohtajan valitseminen valtuustokauden kahdelle viimeiselle vuodelle, tai enintään kuluva valtuustokauden päättymiseen saakka

- Koulutuslautakunnan puheenjohtajan valitseminen valtuustokauden kahdelle viimeiselle vuodelle, tai enintään kuluva valtuustokauden päättymiseen saakka
- Teknisen lautakunnan puheenjohtajan valitseminen valtuustokauden kahdelle viimeiselle vuodelle, tai enintään kuluva valtuustokauden päättymiseen saakka
- Suonenjoen Kokoomuksen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Vanhusten hoitoon liittyvän konseptin selvittäminen
- Vasemmistoliiton valtuustoryhmän valtuustoaloite / Valtuustoaloite viljelypalstojen saamiseksi asukkaille

16.9.2019

- Suonenjoen kaupungin päätös koskien Savon Voiman ja Kuopion Energian fuusioimisen järjestelyjä
- Omavelkaisen takauksen myöntäminen uuden vuokratalon rakentamiseen haettavalle korkotukilainalle / Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot
- Johdannaisten yleissopimuksen hyväksyminen / OP Yrityspankki Oyj
- Suonenjoen Kokoomuksen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Teatteri ja draama rapistuvan lukutaidon pelastajiksi
- Suonenjoen Kokoomuksen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Kunnan palvelut omana työnä vai ostopalveluina

11.11.2019

- Tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosenttien määrääminen vuodelle 2020
- Sosiaalilautakunnan lisämääräraha vuodelle 2019
- Selvityksen antaminen / arviointikertomus vuodelta 2018
- Vastaus vasemmistoliiton aloitteeseen viljelypalstojen järjestämisestä
- Suonenjoen Vasemmistoliiton ja Suonenjoen Sosialidemokraattien valtuustoryhmien valtuustoaloite / Valtuustoaloite lähiruuan käytön lisäämiseksi
- Perussuomalaisten Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Valtuustoaloite pysäköinnin turvallisuuden parantamiseksi terveyskeskuksen pysäköintialueella
- Perussuomalaisten Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Matkaparkki Suonenjoelle
- Suonenjoen vasemmistoliiton valtuustoryhmän valtuustoaloite / Valtuustoaloite kaupunginvaltuuston kokouksien suoratoistosta sosiaalisen median eri kanaviin

16.12.2019

- YSL 156 § mukaisen toimivaltaisen viranomaistehtävän delegointi alueelliselle ympäristö- ja rakennuslautakunnalle
- Savon Kuituverkko Oy:n osakassopimuksen muutos
- Istekki Oy:n yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen muutos
- Johdannaisten yleissopimuksen hyväksyminen / OP Yrityspankki Oyj
- Suonenjoen kaupungin kotouttamisohjelma 2019 – 2022
- Vastaus Suonenjoen Kokoomuksen valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen / Kunnan palvelut omana työnä vai ostopalveluina
- Vastaus Suonenjoen Kokoomuksen valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen/ Lasten ja nuorten lukutaidon vahvistaminen teatterin ja draaman keinoin
- Vuoden 2020 talousarvion sekä vuosien 2020 - 2022 toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksyminen
- Suonenjoen keskustapuolueen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Kevyen liikenteen väylä päiväkodin puolelle

KAUPUNGINHALLITUS

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallituksen tehtävänä on kaupunginvaltuuston hyväksymän toiminta-ajatuksen ja päämäärien toteuttamiseksi huolehtia kaupungin toimintojen sekä taloudenhoidon kehittämisestä, edistää yhteistyössä sidosryhmien kanssa kaupungin taloudellista, sosiaalista ja henkistä kehitystä sekä vaikuttaa yhteiskuntapolitiikkaan kaupunkilaisten ja kaupungin etujen huomioon ottamiseksi.

Tehtäväalueet

- kaupungin hallinnon sekä palvelutuotannon johtaminen ja kehittäminen
- taloudesta, kuntasuunnittelusta ja elinkeinopolitiikasta vastaaminen
- ohjaaminen maankäytön suunnittelun avulla eri toimintojen sijoittumista kaupunkiin huomioiden ympäristön vaatimukset
- kuntien välisen yhteistyön kehittäminen
- kaupungin toiminnan ohjaaminen, yhteensovittaminen, seuranta ja arviointi

Kaupunginhallitus kokoontui 19 kertaa vuonna 2019 ja käsitteli 297 asiaa.

KAUPUNGINHALLITUS (1.6.2019- 30.5.2021)

Varsinaiset jäsenet:

Nuutinen Kirsi, puheenjohtaja
Kauppinen Pekka, I varapuheenjohtaja
Hänninen Jouko, II varapuheenjohtaja
From Jani
Kivinen Kirsti
Luukkonen Hanna
Pentikäinen Pia
Rossi Minna
Suihkonen Mikko

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Lehtonen Anja
Airaksinen Esko
Sato Markku
Heiskanen Väinö
Pihtola Susanna
Airaksinen Tiina
Mannila Tapani
Laine Tarja
Järvi Jouko

LAUTAKUNNAT 1.6.2019 – 30.5.2021

VAALILAUTAKUNTA (VALTUUSTO)

Pentikäinen Pia, puheenjohtaja
Matilainen Hannu, varapuheenjohtaja
Airaksinen Esko
Rossi Minna
Turkki Kimmo

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Kauppinen Hannu, puheenjohtaja
Heiskanen Tuula, varapuheenjohtaja
Markkanen Seppo
Väänänen Pertti
Weide Arja

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Lahtinen Timo, puheenjohtaja
Karhunen Sanna, varapuheenjohtaja
Heikkinen Marjo
Turpeinen Tero
Tähkäpää Tapani

SOSIAALILAUTAKUNTA

Kauppinen Pekka, puheenjohtaja
Herranen Viljo, varapuheenjohtaja
Airaksinen Tiina
Heikkinen Marjo
Karhunen Sanna
Koivistoinen Iina-Maarit
Koljonen Veijo

KOULUTUSLAUTAKUNTA

Pentikäinen Pia, puheenjohtaja
Sato Markku, varapuheenjohtaja
Hiekkataipale Tanja
Korhonen Hanne
Kytölä Reijo
Kääriäinen Osmo
Lehtonen Anja

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Suihkonen Mikko, puheenjohtaja
Sorsa Timo, varapuheenjohtaja
Hiekkataipale Tanja
Itkonen Anna-Liisa
Järvi Jouko
Lehtonen Anja
Mannila Tapani

1.1.2.2. YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Kansainvälinen talous, näköpiirissä oli vain hyvin vaimeaa kasvua

Maailmantalouden suhdannekäännöksen hitaamman kasvun suuntaan tapahtui vuoden 2018 alkupuolella. Samoihin aikoihin Yhdysvallat alkoi lisätä protektionistisia toimia. Vuoden 2019 syyskuuhun mennessä Yhdysvallat on asettanut merkittävän suuruiset lisätullit jo noin 70 prosentille Kiinan-tuonnista. Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen kauppasota heijastuu laajasti globaalitalouteen. Teollisuuden luottamus on heikentynyt maailmanlaajuisesti ja jyrkästi. Palvelusektorin luottamus on myös heikentynyt, mutta ainakin toistaiseksi selvästi teollisuutta vähemmän. Kauppasota ja poliittinen epävarmuus vähentävät ja lykkäävät investointeja. Maailman tavarakaupan kasvu on ollut vuonna 2019 täysin pysähdyksissä. Rahoitusmarkkinoilla on ollut heiluntaa, mutta ei toistaiseksi merkittäviä häiriöitä. Suomen Pankin arvion mukaan kauppasodan maailmantalouden kasvua hidastava vaikutus on noin 0,7 prosenttiyksikköä tähän mennessä.

Maailmantalouden kasvu on jo hidastunut merkittävästi, reilusta 3,5 prosentista vuonna 2018 noin 3 prosenttiin tänä vuonna. Kauppasodan eskaloituminen ja sen vaikutusten leviäminen laajemmin rahoitusmarkkinoille, Kiinan talouden ennakoitua nopeampi hidastuminen ja brexit voivat kuitenkin hidastaa kasvua vielä nykyisestä merkittävästi.

Myös euroalueella talouskehitys on vaimentunut, mutta talous ei ole ollut taantumassa. Kasvu on hidastunut prosentin tuntumaan, eikä sen odoteta kiihtyvän merkittävästi lähivuosina. Kauppasota ja brexit lisäävät taantumien riskiä. Euroalueen kasvun vahvistumisen kannalta olisi tärkeää ulkoisen talousympäristön koheneminen ja epävarmuuden väheneminen. Tällä hetkellä euroalueen talouskasvu on hidastunut eniten teollisuusvaltaisissa talouksissa, kuten Saksassa. Saksan teollisuudessa ei vielä ole näkyvissä käännettä parempaan. Huolena on, että euroalueen teollisuuden heikkous alkaa heijastua työmarkkinoille ja palvelusektorille, mistä on jo lieviä merkkejä. Kasvun vahvistuminen edellyttäisi kuitenkin, että näin ei käy. Euroalueen suhdanteen heikkeneminen ei ainakaan toistaiseksi näy euroalueen työttömyysasteessa, ja työttömyysaste on laskenut jo suunnilleen samaksi kuin finanssikriisiä ennen.

Koronapandemia synkentää maailmantalouden näkymiä

Maailmankauppa piristyi hieman vuodenvaihteessa, ja kansainväliset luottamusindikaattorit ennakoivat vielä tammi–helmikuussa kansainvälisen suhdanteen varovaista elpymistä. Tämän raportin laatimisen aikaan maailmalla nopeasti levinnyt koronaviruspandemia ei kuitenkaan vielä näkynyt kuin pääasiassa Kiinaa koskeissa tilastoissa sekä rahoitusmarkkinoilla. Pandemian leviäminen Kiinan ulkopuolelle heikentää tänä vuonna maailmantalouden kehitystä ja viivyttää kansainvälisen suhdanteen elpymistä huomattavasti. Kiinassa uusien tartuntojen määrä alkoi laskea helmikuun aikana. Kiinan ulkopuolella, erityisesti Euroopassa, tapausmäärät ovat sen sijaan kasvaneet voimakkaasti.

Suomen taloudesta vuonna 2019

Suomen talous kasvoi vahvasti vuoden 2019 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä, mutta lyhyen aikavälin mallien perusteella kasvu näyttää lähes pysähtyneen vuoden viimeisellä neljänneksellä. Vuosi 2020 alkoi maltillisen kasvun merkeissä. Työllisyysasteen kasvu näyttää edelleen hidastuvan, mistä kertovat mm. alentuneet

työllisyysodotukset. Työllisyysodotukset ovat laskeneet varsinkin teollisuudessa. Myös teollisuuden luottamusindeksi on heikentynyt selvästi.

Julkisen talouden menot ovat pysyneet koko korkeasuhdanteen ajan tuloja suurempina. Julkisessa taloudessa on rakenteellinen alijäämä, joka ennusteen mukaan kasvaa lähivuosina. Julkista taloutta heikentävät vaimeneva talouskasvu, väestön ikääntymisestä johtuva menojen kasvu sekä hallitusohjelman mukaiset menonlisäykset.

Teollisuustuotannon volyymi nousi marraskuussa 1,3 prosenttia edellisestä kuukaudesta. Teollisuuden uudet tilaukset ja teollisuuden luottamus ovat kuitenkin olleet laskussa, mikä viittaa siihen, että teollisuustuotannon kasvu saattaisi olla taittumassa. Eri toimialojen välillä on kuitenkin jonkin verran eroja. Kasvu on jatkunut hyvänä esimerkiksi kemianteollisuudessa. Sen sijaan metsäteollisuudessa kasvua ei ole ollut.

Asuntorakentaminen hiljeni selvästi viime vuonna. Myönnetty rakennusluvut ovat laskeneet jo pitkään, ja syksyllä tämä alkoi näkyä jo selvästi valmistuneiden asuntojen kuutiomäärässä. Viimeisimmät havainnot myönnettyissä rakennusluvuissa ja uusissa aloituksissa viittaavat laskun hidastumiseen, mutta valmistuneiden asuntojen määrä supistuu todennäköisesti vielä tänä ja ensi vuonna. Rakennusalan viileneminen on näkynyt myös teollisuusrakennusten rakentamisessa, jonka volyymi supistui selvästi syksyllä.

Työllisyysasteen trendi oli marraskuussa 72,6 prosenttia. Työttömyysasteen trendi on pysytellyt paikallaan 6,7 prosentissa. Työmarkkinoilla on havaittavissa viilentymistä erityisesti teollisuudessa. Teollisuuden työllisyys on viime kuukausina supistunut. Lisäksi teollisuuden työllisyysodotukset ovat jatkaneet voimakasta laskuaan ja viimeisimmät saldoluvut ovat olleet negatiivisia. Tyypillisesti suhdanneherkässä rakentamisessa työllisyysodotukset ovat pysyneet teollisuutta vakaampina.

Työmarkkinoiden viilentyminen on näkynyt myös monessa muussa indikaattorissa. Lomautettujen määrä kasvoi marraskuussa melkein 50 prosentilla vuoden takaisesta. Työ- ja elinkeinoministeriön tilastoimat päättyneet työttömyysjaksot ovat vähentyneet. Yt-neuvottelujen alaisten henkilöiden määrä on kasvanut.

Suomen talous taantumaan koronaviruksen takia

Suomen Pankin arvion mukaan Suomen talous vajoaa taantumaan vuonna 2020. Maailmalla alkuvuonna nopeasti levinnyt koronaviruspandemia on halvaannuttamassa maailmantalouden kasvun, ja vaikutukset Suomen talouteen ovat merkittäviä. Suomen BKT supistuu kuluvana vuonna laskelmasta riippuen 1,5 prosentista jopa 4 prosenttiin. Pandemian odotetaan jäävän lyhytaikaiseksi, joten Suomen talous alkaa toipua vuoden 2020 loppupuolella Kiinan ja maailmantalouden vetämänä. Pandemian vaikutukset talouteen riippuvat kuitenkin olennaisesti toteutettavien politiikkatoimien laajuudesta ja ripeydestä. Jos pandemia ja sen rajaamistoimet pitkittyvät eikä yritysten rahoitustarpeita onnistuta turvaamaan, yrityssektoria voi kohdata konkurssiaalto ja työttömyys voi kasvaa merkittävästi. Tässä tilanteessa Suomen talous voisi tänä vuonna taantua ennakoituakin enemmän ja taantumasta toipuminen voi pitkittyä.

Koronavirusepidemia ja toimet sen leviämisen estämiseksi ovat laskeneet talousennusteita kaikkialla maailmassa. Suomen talouden arvioidaan supistuvan 5,5 prosenttia vuonna 2020, kun sekä vienti että kotimainen kysyntä supistuvat.

Koronaviruksen vaikutuksen on ennusteessa oletettu hiipuvan ja talouden toipuvan vuoden 2020 loppupuolella.

Valtiovarainministeriön kansantalousosaston ennuste talouskasvun supistumisesta on tehty oletuksella, että taloudellista aktiviteettia rajoittavat toimenpiteet kestäisivät 3 kuukautta. Arviot koronaviruksen leviämistä estävien rajoitteiden kestosta ovat epävarmoja.

Valtion budjettitalouden tuloennusteen lähtökohtana on arvio kansantalouden keskipitkän aikavälin kehityksestä. Talouskasvun ennustetaan kääntyvän negatiiviseksi vuonna 2020 koronaviruksen sekä Suomeen että maailmantalouteen aiheuttaman šokin takia. Valtion verotulot pienenevät vuonna 2020 myös mittavien yrityksiä tukevien toimien seurauksena, joista suurin on maksujärjestelyn mahdollistaminen väliaikaisesti aikaisempaa edullisemmin ehdoin. Talous kuitenkin elpyy vuosien 2021 ja 2022 aikana, jolloin myös viivästettyjen verotulojen odotetaan kertyvän budjettiin takautuvasti. Kehyskauden tuloarvioissa on huomioitu hallitusohjelmassa päätetyt veroperustemuutokset. Budjettitalouden varsinaisten tulojen samoin kuin verotulojen arvioidaan kasvavan keskimäärin noin 1,5 % vuodessa vuosina 2020–2024.

Yleinen taloudellinen tilanne koko maassa v. 2015 – 2019
(lähde VM Taloudellinen katsaus, talvi 2019)

	2015	2016	2017	2018	2019
Ansiotasoindeksi	1,4	0,9	0,2	1,7	2,5
Kuluttajahintaind. muut%	-0,2	0,4	0,7	1,1	1,1
Työttömyysaste	9,4	8,8	8,6	7,4	6,7
Vaihtotase/BKT	-1,0	-0,7	-0,8	- 1,4	- 1,2
Veroaste/BKT	44,0	44,0	43,0	42,3	41,8
Julkiset menot/BKT	56,9	55,9	53,7	53,1	52,7
Julkinen velka/BKT	63,6	63,0	60,9	59,0	58,5
Euribor 3kk	0,0	-0,3	- 0,3	- 0,3	- 0,4
10 vuoden korko, %	0,7	0,4	0,5	0,7	0,1

Kuntien taloudesta 2019

Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvotietojen mukaan kuntatalouden yhteenlaskettu toimintakate oli vuonna 2019 noin -29,7 mrd. euroa. Toimintakate heikkeni 4,6 prosenttia edellisvuoteen verrattuna eli noin 400 milj. euroa edellisvuodesta. Toimintakatteen heikentymistä selittävät toimintakulujen voimakas kasvu, johon vaikuttaa oletettavasti suuri sosiaali- ja terveydenhoitomenojen kasvu, sekä toimintatulojen pienoinen väheneminen.

Kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate oli tilinpäätösarvioiden mukaan noin 2,3 mrd. euroa positiivinen. Vuosikate ei riittänyt kattamaan poistoja ja arvonalentumisia (noin 2,9 mrd. euroa) eikä nettoinvestointeja (noin 4,1 mrd. euroa). Kuntatalouden vuosikatteen heikkeneminen johtui ennen kaikkea kuntien vuosikatteen heikkenemistä (vähennystä 1,80 mrd. euroa). Koko kuntatalouden tilikauden tulos oli tilinpäätöstietojen perusteella noin 205 milj. euroa negatiivinen, kun vuonna 2018 vastaava luku oli noin 120 milj. euroa ja vuonna 2017 noin 1,3 mrd. euroa.

Kuntatalouden nettoinvestoinnit olivat vuonna 2019 noin 4,1 mrd. euroa, josta peruskuntien osuus oli noin 2,8 mrd. euroa ja kuntayhtymien osuus noin 1,3 mrd. euroa. Vuoteen 2018 verrattuna nettoinvestoinnit kasvoivat noin 300 milj. euroa.

Investointien kasvua selittää ennen kaikkea kuntayhtymien investointien kasvu, joka oli edellisvuoteen verrattuna lähes 240 milj. euroa. Kuntatalouden lainakanta kasvoi vuoden 2018 noin 19,5 mrd. eurosta vuoden 2019 aikana noin 21,8 mrd. euroon.

Syksyn 2019 kuntatalousohjelmaan verrattuna vuosikate toteutui hieman parempana kuin arvioitiin. Taustalla on toimintakatteen arvioitua pienempi toteutuminen sekä verorahoituksen hieman arvioitua suurempi kasvu. Myös koko kuntatalouden nettoinvestoinnit olivat hieman ennustetta pienemmät ja lainamäärä kasvoi arvioitua vähemmän.

Tilinpäätösarvioiden perusteella kuntien talous heikkeni vuonna 2019 edellisvuoden tavoin: kuntien rahoituksen riittävyys heikkeni, lainakanta kääntyi kasvuun ja toimintakate heikkeni.

Kuntien vuosikate heikkeni noin 270 milj. euroa vuodesta 2018. Vuosikate jäi edellisvuoden tapaan alle poistotason ja nettoinvestointien. Kuntien nettoinvestoinneissa ja poistotasoissa ei koko maan tasolla tapahtunut suurta muutosta. Vuosikatteen heikennystä selittää toimintakatteen suuri kasvu. Ilman kuntien kunnallisverotulojen tilityksissä esiintyneitä maksatusvaikeuksia vuosikate olisi noussut lähelle vuoden 2018 vuosikatteen tasoa. Vuodelta 2020 vuodelle 2019 aikaistettu valtionosuuksien maksatus (240 milj. euroa) ei aivan riittänyt korvaamaan verotulojen siirtymistä. Vuosikate heikkeni kaikissa kuntakoryhmissä.

Kun tarkastellaan vuosikatteen kehitystä kunnittaisen väestökehityksen mukaisesti, on havaittavissa varsin selkeä eriytyminen nopeasti kasvavien ja muiden kuntaryhmien välillä. Ainoastaan nopeasti kasvavissa kunnissa vuosikate on riittänyt viime vuosina poistojen kattamiseen samalla kun muut kuntaryhmät ovat jääneet selkeästi alle sen.

Vuonna 2019 kuntien verotulojen kehitys oli poikkeuksellista, kun kuntien verokertymää pienensivät tulorekisterin käyttöönnotosta johtuneet ongelmat ja muutokset ennakonpidätystavassa. Näistä seikoista johtuen arviolta noin 250 miljoonaa euroa kunnallisveroja siirtyy tilitettäväksi vuonna 2020. Verrattuna vuoteen 2018 sekä verotulojen että valtionosuuksien määrä kuitenkin hieman kasvoi. Verorahoitus kasvoi 2,3 prosenttia edellisvuodesta. Valtionosuudet kasvoivat noin 180 milj. euroa viime vuonna ja verotulot lähes 600 milj. euroa. Kuntien verotulot olivat 22,9 mrd. euroa vuonna 2019 käyttötalouden valtionosuuksien ollessa noin 8,6 mrd. euroa.

Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä kasvoi voimakkaasti. Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 56 vuonna 2019, kun vuonna 2018 niitä oli 43 ja vuonna 2017 vain 4. Yhteenlaskettu negatiivinen vuosikate oli noin -61,4 milj. euroa, kun se vuonna 2017 oli vain -1,1 milj. Vuonna 2019 negatiivisen vuosikatteen kunnista oli 48 alle 10 000 asukkaan kuntaa ja näistä 33 alle 2 000 asukkaan kuntaa, ja mukana oli kolme yli 40 000 asukkaan kuntaa.

Uuden kuntalain mukaan kuntien tulee kattaa peruskunnan (kunta + liikelaitokset) vuoden 2015 taseen kertynyt alijäämä neljässä vuodessa tai jos taseeseen kertynyttä alijäämää oli vuonna 2015 yli 500 euroa/asukas, kuudessa vuodessa. Vuoden 2019 alustavien tilinpäätösarvioiden mukaan voidaan olettaa, että taseessa olisi yhä vuoden 2015 kertynyttä alijäämää 9 kunnalla. Useimmilla näistä kunnista alijäämä näyttäisi myös kasvaneen kuluneen neljän vuoden aikana ja myös tämä lisääntynyt kertynyt alijäämä tulee kattaa samassa ajassa. On oletettavaa, että nämä kunnat eivät saa alijäämäänsä katettua vuoden 2020 loppuun mennessä ja joutuisivat arviointimenettelyyn vuonna 2021. Vuoden 2019 tilinpäätösarvion perusteella voidaan

myös arvioida, että erityisen alijäämäisiä kuntia, joilla oli vuonna 2015 taseeseen kertynyttä alijäämää yli 500 euroa/asukas ja tätä alijäämää olisi vielä vuoden 2019 lopussa, näyttäisi olevan yhteensä kuusi kappaletta. Näillä kunnilla on aikaa kattaa alijäämät vuoden 2022 loppuun mennessä.

Kuntatalouden tila ja koronavaurioiden tukeminen

Koronakriisi vaikuttaa kuntien talouteen etenkin terveydenhuollon menojen kasvun sekä vero- ja maksutulojen vähenemisen kautta. Valtio osallistuu kunnille koronasta aiheutuvien menojen korvaamiseen. Kuntien tukemisen tarkoitus on turvata peruspalvelujen järjestämisen edellytykset ja helpottaa poikkeustilanteesta johtuvia kuntien talouden haasteita.

Koronakriisin vaikutukset kuntien talouteen riippuvat epidemian laajuudesta ja kestosta. Arviot vaikutuksista tarkentuvat vuoden kuluessa. Tämän vuoksi kuntien tukia ja tukemiseen liittyvää päätöksentekoa vaiheistetaan. Valtiovarainministeriö seuraa tiiviisti, miten poikkeustilanne etenee, jotta voidaan päättää täydentävistä toimista.

Kunnat ovat erilaisia ja kriisin vaikutukset eri kuntiin ovat erilaisia. Myös erot kuntien taloustilanteissa ovat mittavia. Siksi kunnille kohdennettava tukikokonaisuus koostuu eri toimenpiteistä. Ensi vaiheessa hallitus on päättänyt kompensoida veronmaksunlykkäyksistä kunnille vuonna 2020 arvioidut tilapäiset veromenetykset vuoden 2020 toisessa lisätalousarvioesityksessä.

Toisessa vaiheessa valtio korvaa suoraan sairaanhoitopiireille koronakriisin aiheuttamat lisäkustannukset valtionavustuksella (mm. tehohoito), kuntien yhteisöveron jako-osuutta korotetaan määräajaisesti vuodelle 2020, peruspalvelujen valtionosuutta korotetaan määräajaksi loppuvuodelle 2020 ja harkinnanvaraista valtionosuutta korotetaan. Toisen vaiheen toimenpiteiden mittaluokka on yhteensä vähintään miljardi euroa. Toisen vaiheen toimenpiteet toteutetaan vuoden 2020 kolmannessa lisätalousarvioesityksessä.

Lisäksi hallitus arvioi tulevissa lisätalousarvioissa ja elokuun 2020 budjettiriihessä koronakriisin vaikutuksia kuntiin ja sitoutuu vaikutusarvioiden tarkentuessa täydentämään tarvittaessa kunnille suunnattua toimenpidekokonaisuutta. Vuotta 2021 koskevista toimenpiteistä päätetään vuoden 2021 talousarvioprosessin yhteydessä.

Lisäksi otetaan huomioon koronakriisin vaikutukset kriisikuntamenettelyyn ja kuntien alijäämän kattamisvelvollisuuteen. Välittömien kriisitukitoimien lisäksi hallitus käy budjettiriiheen 2020 mennessä läpi näkymän kuntatalouden tulevaisuudesta sekä samassa yhteydessä tarkastelee kuntien tehtävät ja velvoitteet.

Vahva kuntatalous on edellytys kuntien elinvoimalle ja uudistumiselle

Elinvoimainen kunta kykenee luomaan talouden kasvua, työllisyyttä ja tätä kautta verotuloja, joiden avulla kuntien palvelut kyetään rahoittamaan sekä reagoimaan toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Elinvoimaisessa kunnassa on aktiivisia kuntalaisia, yrityksiä ja järjestöjä. Toimintaympäristöön liittyvien muutostekijöiden, erityisesti muuttoliikkeen ja ikärakenteen muutosten, myötä monen kunnan elinvoiman näkymät heikkenevät lähitulevaisuudessa. Väestörakenteen muutos lisää kuntien menoja, investointitarpeita ja lisää alueellista eriytymistä.

Kuntien toimintaympäristön muutokset liittyvät myös kuntien tehtäviin ja velvoitteisiin sekä kuntien mahdollisuuksiin vastata tulevaisuuden muuttuviin palvelutarpeisiin. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämiseen liittyvät toimenpiteet eivät ole vielä juurikaan tuottaneet tulosta ja viime vuosina kuntien tehtävien ja velvoitteiden määrä on kasvanut. Kuntien itsehallinnollisten tehtävien merkitys kuntien elinvoimalle, elinkeinoelämän ja järjestöjen toimintaedellytyksille sekä paikallisille palvelutarpeiden huomioimiselle on tärkeä.

1.1.2.3. OMAN TALOUSALUEEN KEHITYS

Väestö

Seuraavassa on kuvattu kehitys Sisä-Savon kuntien asukasmääristä ja ikärakenteesta sekä Suonenjoen väestömuutoksen rakenteesta ja alueen kuntien työttömyysasteista:

Asukasluku 31.12.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Muutos 2018- 2019
Suonenjoki	7 419	7 389	7 313	7 266	7 145	7 070	-75
Rautalampi	3 374	3 302	3 289	3 255	3 196	3 120	-76
Tervo	1 627	1 611	1 610	1 585	1 567	1 519	-48
Vesanto	2 244	2 189	2 152	2 094	2 058	2 014	-44
Yhteensä	14 664	14 491	14 364	14 200	13 966	13 723	-243
Muutos ed. vuoteen		-173	-127	-164	-234	-243	

Suonenjoki	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Elävänä syntyneet	65	66	60	45	48	36
Kuolleet	127	127	115	105	133	97
Syntyneiden enemmisyys	-62	-61	-55	-60	-85	-61
Maassamuutto						
- tulo	324	324	275	272	256	275
- lähtö	305	300	305	279	308	296
- netto	+19	+24	-30	-7	-52	-21
Nettosiirtolaisuus	+6	+7	8	21	16	11
Väestön muutos yhteensä	-37	-30	-77	-45	-121	-71
Korjaukset			1	-2		-4
Väkiluku 31.12.	7 419	7 389	7 313	7 266	7 145	7 070
Muutos ed. vuoteen		-30	-76	-47	-121	-75

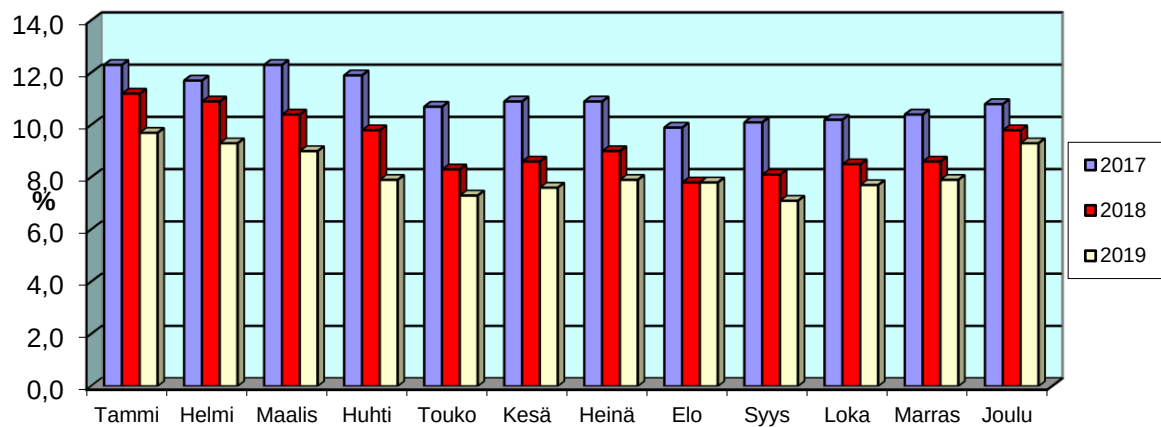
Sisä-Savon osalta asukasluku väheni 243 henkilöllä, kun se vuonna 2018 väheni 434 henkilöllä. Suonenjoen kaupungin asukasluku väheni 75 henkilöä vuonna 2019 kun se vuonna 2018 väheni 121 henkilöä. Suonenjoen asukasluku 31.12.2019 oli 7070 henkilöä. Kuntien välinen tulomuutto oli negatiivinen ollen -21 asukasta vuonna 2019 (v. 2018 -52 asukasta).

Työttömyysaste

Vuoden 2019 keskimääräinen työttömyysaste Suonenjoella oli 8,1 %. Alhaisimmillaan työttömyysaste kävi syyskuussa ollen 7,1 %. Pohjois-Savon keskimääräinen työttömyysaste oli 9,8 %, kun se vuonna 2018 oli 10,4 %.

Keskimääräinen työttömyysaste	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Suonenjoki	11,9 %	12,6 %	11,0 %	11,0 %	9,3 %	8,1 %
Rautalampi	12,9 %	11,9 %	12,5 %	10,3 %	9,1 %	9,3 %
Tervo	11,2 %	11,9 %	11,9 %	12,0 %	10,8 %	10,1 %
Vesanto	13,9 %	13,7 %	13,4 %	12,4 %	11,6 %	10,7 %
Pohjois-Savo yhteensä	12,7 %	14,0 %	13,4 %	12,0 %	10,4 %	9,8 %

Työttömyystilanne 2017- 2019

1.1.2.4. OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Suonenjoen kaupungin talous kehittyi ennakoitua paremmin vuonna 2019. Kulujen kasvu oli kuitenkin kunta-alan keskiarvo kovempaa ja ylijäämäiseen tulokseen erityisesti vaikuttivat aikaisempien vuosien erinomaiset tulokset, veroperusteisen rahoituksen kasvu ja poistotason pieneneminen.

Ulkoiset toimintatuotot kokonaisuudessaan olivat 7,6 milj. euroa, kun ne edellisellä vuonna olivat 8,1 milj. euroa. Ulkoiset toimintakulut olivat 55,6 milj. euroa, kun ne edellisellä vuonna olivat 53,6 milj. euroa.

Kaupunginvaltuuston päätöksen 12.11.2018 § 28 mukaisesti vuoden 2019 tuloveroprosentti pysyi ennallaan ollen 21,75 %. Kiinteistöveroprosentit vuonna 2019 olivat seuraavat:

- yleinen kiinteistöveroprosentti	1,05 %
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	0,70 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	1,25 %
- tuloverolain 22 pykälässä tarkoitettujen yleishyödyllisten yhteisöjen omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentti	0,30 %
- KiintVL 14 §:n mukaisten voimalaitosten veroprosentti	3,00 %

Suonenjoella verotulot nousivat 1,2 milj. euroa eli 5,4 prosenttia vuodesta 2018.

Seuraavassa on tarkasteltu verokertymän jakaantumista tilinpäätöksittäin vuosilta 2015 - 2019 (milj. euroa):

Verotulot	2015	2016	2017	2018	2019
Kunnallisvero	21,37	21,09	20,25	19,94	21,03
Yhteisövero	1,67	1,57	1,82	1,68	1,76
Kiinteistövero	1,67	1,83	1,83	1,72	1,81
Yhteensä	24,71	24,49	23,90	23,34	24,60

Yhteenlaskettu kaupungin veroperusteinen rahoitus (verotulot ja valtionosuudet) nousi edellisvuodesta 2,0 milj. euroa.

Vuosien 2015–2019 valtionosuudet jakaantuivat seuraavasti (milj. euroa):

Valtionosuuksien erittely

	2015	2016	2017	2018	2019
Peruspalveluluiden valtionosuus	18,55	19,74	19,30	19,25	20,05
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5,08	5,15	5,45	5,62	5,63
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-0,65	-0,42	-0,01	-0,12	-0,17
Valtionosuudet yhteensä	23,77	24,47	24,74	24,75	25,50

Rahoitusmenoissa korkokulut olivat 523.800 euroa. Alhainen korkotaso näyttäisi jatkuvan vielä muutaman vuoden ajan. Tulevien vuosien korkokulujen maltilliseen kehittymisen pyritään vaikuttamaan myös aktiivisella lyhyen lainan käytöllä.

Tulokseen vaikuttava tekijä oli myös Savon Energia Holdingin osinkotuotto, joka oli suuruudeltaan 622.080 euroa (vuonna 2018 osinkotuotto oli 622.080 euroa).

Vuosikatetta syntyi yli 2,4 milj. euroa. Tämä on 0,5 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2018. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 2,3 milj. euroa. Poistojen arvioidaan pysyvän lähivuosina noin 2,5 - 2,8 milj. euron tasolla.

Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin kuluneen tilikauden aikana 4,0 milj. euroa. Lainoja maksettiin takaisin 5,6 milj. euroa. Lisäksi vuodenvaihteessa oli nostettuna maksuvalmiuden turvaamiseksi 4,0 milj. euron suuruinen lyhytaikainen laina. Lainakanta oli vuoden 2019 lopussa 27,1 milj. euroa, mikä on 3.830 euroa / asukas.

Vuoden 2019 brutto investointimenot olivat 1,9 milj. euroa.

Euromääräisesti suurimmat investoinnit (netto) vuonna 2019 olivat:

Muut rakennukset

- Futurian remontti	231.000 €
- Monitoimihallin suunnittelu	365.000 €

Kadut

- Katujen rakentaminen	396.000 €
------------------------	-----------

Suonenjoen kaupunginvaltuusto myönsi vuoden 2019 aikana seuraavat määrämuutokset talousarvioon.

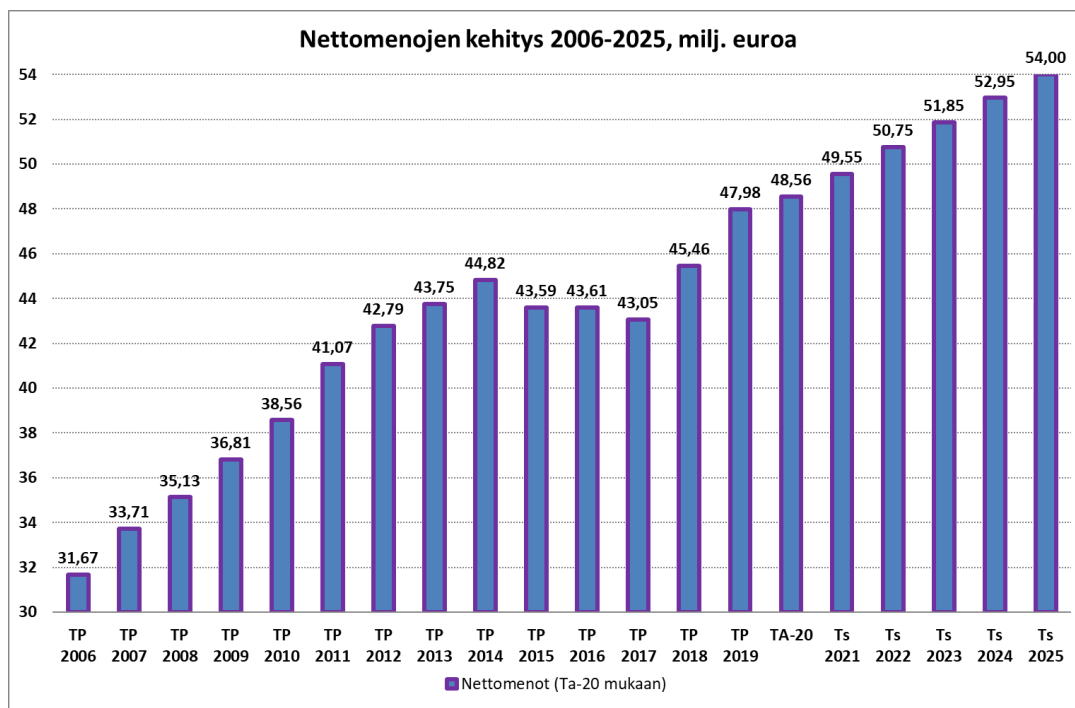
- Koulutuspalvelut +100.000 euroa määräaikaisen pienluokan henkilöstömenoihin.
- Koulutuspalvelut +40.000 euroa avustajien palkkaamiseen.
- Erikoissairaanhoidon +565.000 euroa sairaanhoitopiiriin alijäämien kattamiseen.
- Sosiaalipalvelut +210.000 euroa sosiaalityön ja vanhuspalvelujen menojen kattamiseen.

Arvio tulevasta kehityksestä

Suonenjoen kaupungin vuoden 2019 tilinpäätös on noin 170.000 euroa ylijäämäinen. Vuosi 2019 oli 6. peräkkäinen vuosi kun kaupunki on tehnyt ylijäämää. Taseessa olevaa kumulatiivista ylijäämien puskuria on liki 7,8 milj. euroa.

Tulopohjan kasvu oli keskeinen tekijä ylijäämäiseen tulokseen vuodelta 2019. Veroperusteinen (verotulot ja valtionosuudet) rahoitus kasvoi yhteensä yli +2,0 milj. euroa vuoden takaisesta. Jo pelkästään verotulot olivat kasvussa +1,3 milj. euroa eli noin +5,4 prosenttia vuoden takaisesta.

Kahden viimeisen vuoden aikana (vuodet 2018 ja 2019) Suonenjoen kaupunki on käyttänyt palvelurakenteemme ylläpitoon yli +4,0 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2017. Vuoden 2018 tapaan myös vuodelle 2019 kasvua kulurakenteessa syntyi noin +2,0 milj. euroa. Vakituisten henkilöstön määrä kasvoi yli kymmenellä työntekijällä. SoTe-kustannukset olivat kokonaisuudessaan kovassa kasvussa.

Suonenjoen kaupungin talous on alijäämien kattamisen osalta saatu tasapainoon. Menojen kasvun hillintää on onnistuttu toteuttamaan erityisesti vuosina 2015-2017. Vuoden 2019 ennakoitua parempi ja ylijäämäinen tulos toi lisää aikaa sopeuttaa kaupungin taloutta kestävämmälle kulurakenteen uralle. Tulevaisuuden haaste on yhteen sovittaa toisaalta kasvavaa ikääntyvän väestön palvelutarvetta ja samalla halliten sopeuttaa palveluja vähenevään lasten ja nuorten määrään.

Suonenjoen kaupungin nettomenot (toimintakate) on yli +1.000 euroa / asukas korkeammalla tasolla kuin kunta-alan keskiarvo. Tämä tarkoittaa yli +7 milj. euroa enemmän kuluja vuodessa kuin kunta-alalla keskimäärin käytetään vuodessa.

Kuuden ylijäämäisen vuoden jälkeen kaupungin taloudessa on noin +7,7 milj. euron suuruinen "ylijäämäpuskuri". Päivitetyn taloussuunnitelman perusteella ylijäämät riittävät enintään vuoteen 2024 saakka. Talouden tasapainon saavuttaminen keskipitkällä aikavälillä edellyttää toimintakulujen kasvun rajaamista keskimäärin alle +1,5 prosentin kasvuun / vuosi. Talouden toteuman myönteiseen kehittymiseen ei voi vain luottaa, vaan tarvitaan aktiivisia ja konkreettisia päätöksiä niihin asioihin, mihin itse pystymme vaikuttamaan. Kaupungin käyttötaloudessa on yli 1,0 milj. euron välittömän sopeuttamisen tarve vuosien 2020-2021 osalta.

Nykyinen talouden tasapainottamisohjelma on päättymässä. Lisäksi talouden epävarmuus luo paineen, että suunnitelmakauden 2020-2022 arvio näyttää kehittyvän valtuuston hyväksymää alkuperäistä talousarviota heikommin. Talouden tasapainottamiseen on koottu kaupunginjohtajan nimeämä työryhmä, jonka tehtävänä on esittää konkreettisia keinoja kaupungin kulurakenteen kasvun hillitsemiseksi niin, että kaupungin talous saatetaan kestävällä talousuralla vuoteen 2021 mennessä. Tavoitteena on vähintään 1,0 milj. euron pysyväisluonteisten kulurakennetta hillitsevien konkreettisten toimenpiteiden esittäminen päätöksentekoon.

Talouden epävarmuus ja koronavahingot

Ensimmäiset arviot koronakriisin talousvaikutuksista muun muassa Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin osalta ovat sen suuntaiset, että uutta alijäämää vuoden 2020

aikana syntyy noin 50 milj. euroa. Pääosin uusi alijäämä syntyy kiireettömän toiminnan alasajosta ja täten muun muassa ulkokuntamyynnin romahtamisesta sekä uusien varautumiseen liittyvien toimintojen ja hankintojen käynnistämisestä.

Tämän lisäksi on varauduttava siihen, että kun koronaepidemia on ohi, niin sen jälkeen kiireettömien palvelujen kysyntä kasvaa ja jonoja puretaan ja näin ollen sairaanhoitopiiri ennakoi, että tämä tulee vaatimaan vuonna 2021 noin +20 milj. euron suuruisen kulurakenteen kasvun.

Epidemian kesto ja vakavuus toki tulevat vaikuttamaan näihin arvioihin merkittävästä. Mikäli nykyllä sääntö ei muuteta tai valtio ei tule sairaanhoitopiirin kustannusten ”suoraksi maksajaksi”, niin silloin tulevien vuosien 2020-2021 kunnille tulevat sairaanhoitopiirin maksusuudet tulevat kasvamaan tämän hetkisen arvion perusteella noin +60-100 milj. euroa. Suonenjoen kaupungin osuus peruspääomalla suhteutettuna on noin 3,86 % eli noin 2,5–4,0 milj. euroa.

Huhtikuussa julkaistiin kuntien verotulojen ennakkotiedot vuodelle 2020. Siinä on huomioitu eri ennustelaitosten ennusteet talouden kehityksestä ja koronakriisin vaikutuksista. Lisäksi ennusteessa on huomioitu myös eduskunnalle annettu HE 33/2020, joka koskee yritysten verojen maksujärjestelyn ehtoja, ja siihen liittyvien Verohallinnon menettelymuutosten vaikutukset.

Veroennusteen suurimmat epävarmuudet liittyvät koronavirukseen ja tämän vaikutuksiin kuntien verotuloihin. Vaikutukset näkyvät viiveellä kunnallisveron ja yhteisöveron heikompana tuottona. Osa tästä heikennyksestä tulisi työllisyyden, ja sitä kautta palkkasumman, aiemmin oletettua heikomman kehityksen ja yritysten oletettua heikomman kannattavuuden myötä. Akuutin kriisin kestoksi ennusteessa on arvioitu kolme (3) kuukautta.

Suonenjoen kaupungin osalta ennuste on, että vuoden 2020 verotulojen tuotto tulee laskemaan noin -5,0 prosenttia vuoden takaisesta ja vuoden 2020 talousarvioomme nähden liki -1,4 milj. euroa.

Lisäksi vastaavan tyyppisiä muita kulurakenteen kasvuja tulee olemaan myös kaupungilla kuin mitä on sairaanhoitopiirissä. Perusterveydenhuollon ja hammashoidon kiireettömän hoidon purku tulee kuormittamaan epidemian jälkeen. Sosiaalipalvelujen tarve tulee mitä todennäköisimmin kasvamaan. Tulopohjan kehitykseen vaikuttaa yritysten pärjääminen ja työllisyyden kehitys. Ja hivenen kulumme kasvavat nyt akuutin epidemian sekä poikkeusolojen hoitoon liittyvien hankintojen ja tarvittavien palvelujen käynnistäminen kautta. Koronaepidemian vaikutukset kaupungin talouteen tulevat olemaan jopa yli 5-7 milj. euron luokkaa vuosina 2020-2022.

1.1.2.5 HENKILÖSTÖ

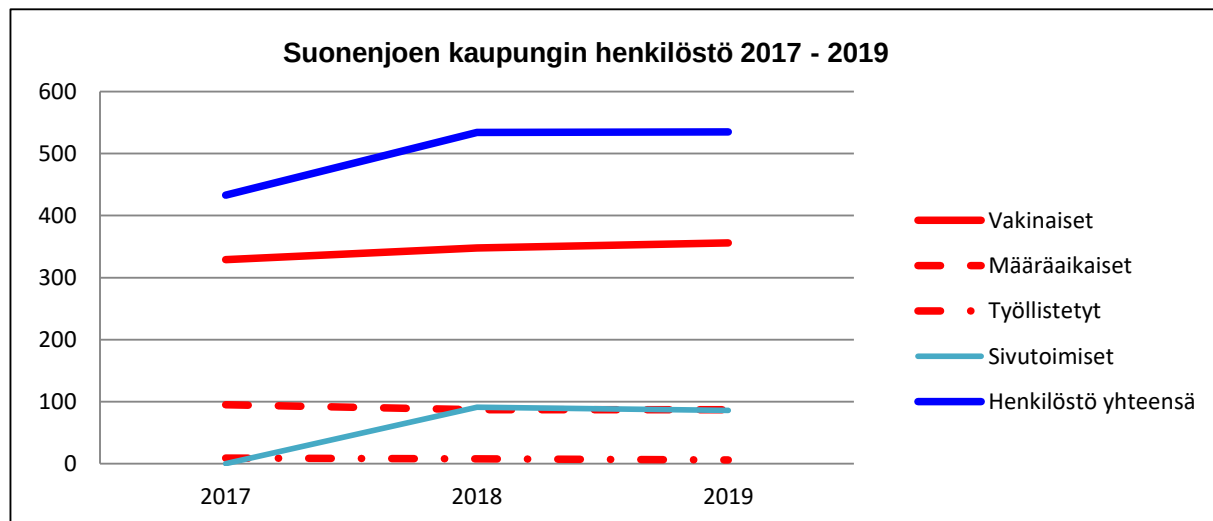
Kaupungin palkatun henkilöstön määrä vuoden lopussa toimialoittain 31.12.

		2017	2018	2019	Muutos
Elinvoima- ja hallintopalvelut		152	182	171	-11
	Vakinaiset	63	73	68	-5
	Määräaikaiset	17	15	11	-4
	Työllistetyt	3	3	6	3
Kansalaisopisto	Sivutoimiset	69	91	86	-5
Koulutuspalvelut		190	188	194	6
	Vakinaiset	144	149	152	3
	Määräaikaiset	44	37	42	5
	Työllistetyt	2	2	0	-2
Kansalaisopisto	Sivutoimiset				0
Sosiaalipalvelut		129	134	142	8
	Vakinaiset	97	99	109	10
	Määräaikaiset	30	33	33	0
	Työllistetyt	2	2	0	-2
Tekniset palvelut		31	30	28	-2
	Vakinaiset	25	27	27	0
	Määräaikaiset	4	2	1	-1
	Työllistetyt	2	1	0	-1
Vapaa-aika toimi		0			0
	Vakinaiset				0
	Määräaikaiset				0
	Työllistetyt				0

2019 kirjaamistapa on muutettu niin, että kaikki kaupungin työllistetyt kirjataan elinvoima- ja hallintoalveluihin

Kaupungin palkatun henkilöstön määrä yhteensä 31.12.

Henkilöstö yhteensä	Palvelusuhteen luonne	2017	2018	2019	Muutos 2018 - 2019
	Vakinaiset	329	348	356	8
	Määräaikaiset	95	87	87	0
	Työllistetyt	9	8	6	-2
	Sivutoimiset	0	91	86	-5
Yhteensä		433	534	535	1

Suonenjoen kaupungissa laaditaan vuodelta 2019 erillinen henkilöstöraportti, missä kuvataan erilaisten tunnuslukujen avulla henkilöstövoimavarojen rakennetta ja muutoksia. Henkilöstöraportin avulla arvioidaan niin henkilöstötyölle asetettujen tavoitteiden kuin kunnan strategisten tavoitteiden toteutumista.

1.1.2.6. YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Näitä menoja aiheuttaa jätteen käsittelystä ja jätteen syntymisen ehkäisystä, maaperän, pinta- ja pohjavesien, ulkoilman ja ilmaston suojelusta, melun torjunnasta ja biologisen monimuotoisuuden ja maisemien suojelusta.

Ympäristön turvaamisesta aiheutuvia kustannuksia muodostuu jätevesien johtamisesta ja käsittelystä sekä viemärlaitoksen investoinneista, jätehuollosta, katujen ja yleisten alueiden puhtaanapidosta, ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä sekä tarkkailusta.

Suonenjoen ympäristönsuojelusta vastaa 1.1.2013 alkaen Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien yhteistoimintasopimuksen perusteella Kuopion kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta ja sen alaisena Kuopion kaupungin alueelliset ympäristönsuojelupalvelut. Muuttuva ympäristölainsäädäntö tuo jatkuvasti ympäristönsuojelutehtäviin vaativuus- ja osaamistarvetta; osana laajempaa organisaatiota vahvistetaan ympäristönsuojelun asiantuntemus ja palvelutaso. Suonenjoen palvelupiste vastaa ympäristönsuojelun paikallisesta asiakaspalvelusta.

Kaupungin tehtävät ja tiedontarpeet ympäristöasioissa poikkeavat yrityksen tiedontarpeista. Joissakin tapauksissa kaupunki joutuu alueellaan huolehtimaan toisten toimijoiden ensisijaisella vastuulla olevista ja niiden laiminlyömistä ympäristönsuojelutoimenpiteistä.

Ympäristöinvestointeja ovat mm. jätevesiverkoston saneerausinvestoinnit, pumppaamojen korjaukset ja viemäriverkoston laajentaminen.

1.1.2014 alkaen vesihuoltotoiminta siirtyi Suonenjoen Vesi Oy:lle. Karsikonmäen uusi jätevedenpuhdistamo valmistui marraskuussa 2015. Puhdistamon koekäytöt tehtiin vuoden 2015 puolella ja varsinainen käyttöönotto tapahtui 2016 keväällä. Uusi jätevedenpuhdistamo omalta osaltaan varmistaa toimivan ja uudenaikaisen jätevesien käsittelyn Suonenjoen kaupungissa.

1.2. KOKONAISTALOUDEN TARKASTELU

1.2.1. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa rahoituksen riittävyyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulo- ja menorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan. Laskelmiin otetaan vain ulkoiset tulot ja menot.

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään tuloslaskelman eristä ja välituloksesta laskettuja tunnuslukuja.

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulojen erotus, joka osoittaa paljonko toiminnan kuluista jää verorahoituksella katettavaksi. Tunnusluvulla toimintatuotot/toimintakulut, %, kuvataan maksurahoituksen osuutta, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Vuosikate osoittaa tulo- ja menorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja menorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulo- ja menorahoitus on riittävä. Tulo- ja menorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa käytetään tunnuslukua:

Vuosikate prosenttia poistoista
$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Suonenjoen kaupungin vuosikate on 2,45 milj. euroa vuodelta 2019. Vuosikate väheni 0,5 milj. euroa eli 16,6 % vuodesta 2018. Vuosikate riittää 107,6 prosenttisesti kattamaan 2,3 milj. euron poistot.

Tilikauden tulos kuvaa tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulojen erotusta. Siinä huomioidaan myös pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käyttöä kuvaavat poistot, arvonalennukset sekä satunnaiset erät. Tilikauden ylijäämä voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen. Suonenjoen kaupungin tilikauden tulos oli 0,2 milj. euroa ylijäämäinen. Suonenjoen kaupungilla ei ole varauksia eikä rahastoja.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018	2017	2016	2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	7 572	8 062	8 451	7 781	7 800
Valmistus omaan käyttöön	50	60	56	47	67
Toimintakulut	-55 570	-53 586	-51 555	-51 434	-51 459
Toimintakate	-47 948	-45 464	-43 048	-43 606	-43 592
Verotulot	24 597	23 344	23 871	24 492	24 718
Valtionosuudet	25 500	24 749	24 739	24 464	22 979
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	188	190	193	196	199
Muut rahoitustuotot	634	677	633	304	596
Korkokulut	-524	-561	-584	-346	-632
Muut rahoituskulut	-1	-3		-7	
Vuosikate	2 446	2 932	5 804	5 497	4 268
Poistot käyttöomaisuudesta	-2 273	-2 291	-2 404	-2 368	-3 061
Satunnaiset tuotot					298
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	173	641	3 400	3 129	1 505
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	173	641	3 400	3 129	1 505

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	13,6 %	15,0 %	16,4 %	15,1 %	15,2 %
Vuosikate / Poistot, %	107,6 %	128,0 %	241,4 %	232,1 %	139,4 %
Vuosikate €/asukas	346	410	799	752	578
Asukasmäärä	7 070	7 145	7 266	7 313	7 389

1.2.2. TOIMINNAN RAHOITUS

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärää. Näiden kahden nettomäärän summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Suonenjoen kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta on ollut viimeiset vuodet negatiivinen.

Investointien tulo-rahoitustunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla ja kassavarojen määrää vähentämällä. Kaupungin vuoden 2019 osalta investointien tulo-rahoitus osoittaa, että investointeja on rahoitettu 136,6 % tulo-rahoituksella. Tunnusluku voidaan laskea kaavalla:

Investointien tulo-rahoitus, %
= $100 \cdot \text{Vuositake} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo jää alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Suonenjoen kaupungin lainanhoitokate oli 0,47 vuonna 2019, kun se vuonna 2018 oli 1,08 (2017 2,00).

MAKSUVALMIUS

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Mikäli kunta käyttää lyhytaikaista lainarahoitusta on edullista pitää maksuvalmiutta eli kassavaroja alhaisena. Suonenjoen kaupungin maksuvalmius oli 21 päivää tilinpäätöksessä 2019.

Kassan riittävyys (pv)
= $365 \text{ pv} \cdot \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018	2017	2016	2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 446	2 932	5 804	5 498	4 268
Satunnaiset erät					298
Tulorahoituksen korjauserät	230	-129	-47	-18	-361
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 853	-1 809	-3 160	-2 725	-1 656
Rahoitusosuudet investointimenoihin	62	90	124		151
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	651	197	52	217	1 536
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 536	1 281	2 773	2 972	4 236
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset		-3	-21	-23	
Antolainasaamisten vähennykset		69	72	72	72
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 755	-2 675	-2 602	-2 630	-2 461
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 000				
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 256	798	-17	-570	-1 957
Rahoituksen rahavirta	989	-1 811	-2 568	-3 151	-4 346
Rahavarojen muutos	2 525	-530	205	-179	-110
Rahavarat 31.12.	3 791	1 266	1 796	1 591	1 770
Rahavarat 1.1.	1 266	1 796	1 591	1 770	1 879

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä					
5 vuodelta, €	12 798	10 144	5 408	1 231	-5 964
Investointien tulorahoitus, %	136,6 %	170,6 %	191,2 %	201,8 %	283,6 %
Lainanhoitokate	0,47	1,08	2,00	1,96	1,58
Kassan riittävyys, pv	21	8	11	10	12
Asukasmäärä	7 070	7 145	7 266	7 313	7 389

1.2.3. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset, kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset, käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä omista sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Yleisesti ottaen omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntataloudessa keskimäärin 70 prosentin omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Tilinpäätöksessä 2019 omavaraisuusaste oli 51,7 %.

Suonenjoen kaupungin omavaraisuusaste vuosina 2011 - 2019:

vuonna 2011	43,3 %
vuonna 2012	40,8 %
vuonna 2013	37,0 %
vuonna 2014	38,0 %
vuonna 2015	42,3 %
vuonna 2016	46,5 %
vuonna 2017	51,2 %
vuonna 2018	53,1 %
vuonna 2019	51,7 %

Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suonenjoen kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus oli 55,5 %.

Suonenjoen kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus vuosina 2011–2019:

vuonna 2011	59,1 %
vuonna 2012	60,7 %
vuonna 2013	68,2 %
vuonna 2014	76,4 %
vuonna 2015	66,9 %
vuonna 2016	61,4 %
vuonna 2017	56,4 %
vuonna 2018	53,9 %
vuonna 2019	55,5 %

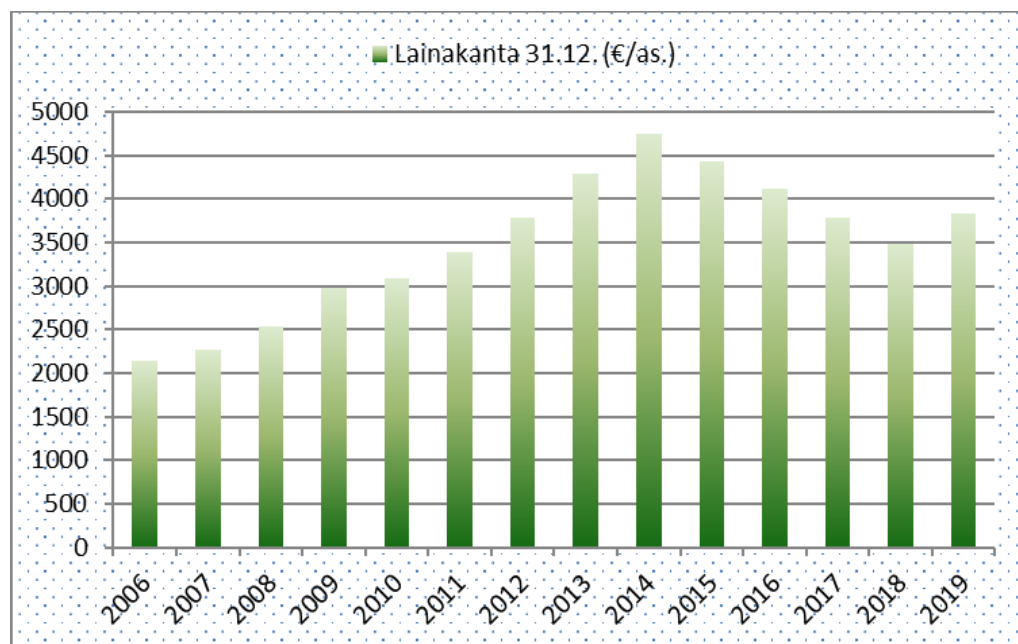
Kunnan *lainakannalla* tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla, osto- ja siirtovelloilla sekä muilla veloilla.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Vuonna 2011 korollinen lainakanta oli 25,7 milj. euroa, eli 3.391 euroa/asukas
Vuonna 2012 korollinen lainakanta oli 28,3 milj. euroa, eli 3.777 euroa/asukas
Vuonna 2013 korollinen lainakanta oli 31,9 milj. euroa, eli 4.282 euroa/asukas
Vuonna 2014 korollinen lainakanta oli 35,2 milj. euroa, eli 4.745 euroa/asukas
Vuonna 2015 korollinen lainakanta oli 32,7 milj. euroa, eli 4.431 euroa/asukas
Vuonna 2016 korollinen lainakanta oli 30,1 milj. euroa, eli 4.118 euroa/asukas
Vuonna 2017 korollinen lainakanta oli 27,5 milj. euroa, eli 3.786 euroa/asukas
Vuonna 2018 korollinen lainakanta oli 24,8 milj. euroa, eli 3.476 euroa/asukas
Vuonna 2019 korollinen lainakanta oli 27,1 milj. euroa, eli 3.830 euroa/asukas

KAUPUNGIN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	TP 2019	TP 2018	TP 2017	TP 2016	TP 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	58 405	59 509	60 246	59 671	59 561
Aineettomat hyödykkeet	547	585	678	779	716
Aineettomat oikeudet	39	23	39	55	86
Muut pitkävaikutteiset menot	508	562	639	724	630
Aineelliset hyödykkeet	43 083	44 157	44 735	44 015	43 918
Maa- ja vesialueet	8 242	8 233	8 005	7 255	7 215
Arvonkorotukset	98	98	127	127	127
Rakennukset	30 299	30 780	32 070	30 153	31 339
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 902	4 009	3 806	3 983	4 305
Koneet ja kalusto	415	454	486	291	470
Muut aineelliset hyödykkeet	93	93	93	93	93
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	34	490	148	2113	369
Sijoitukset	14 775	14 767	14 833	14 877	14 927
Osakkeet ja osuudet	9 907	9 899	9 899	9 892	9 892
Muut lainasaamiset	4 707	4 707	4 777	4 849	4 921
Muut saamiset	161	161	157	136	114
TOIMEKSIANTOJEN VARAT					2
Valtion toimeksiannot					2
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 361	5 097	5 683	5 507	4 764
Vaihto-omaisuus	0	0	0	0	0
Aineet ja tarvikkeet					
Ennakkomaksut					
SAAMISET	4 570	3 831	3 887	3 917	2 994
Pitkäaikaiset saamiset	1 232	1 276	1 285	1 356	1 326
Muut saamiset	1 424	1 737	1 285	1 356	1 326
Lyhytaikaiset saamiset	3 338	2 555	2 602	2 561	1 668
Myyntisaamiset	1 871	725	683	575	504
Lainasaamiset					
Muut saamiset	1 424	1 737	1 803	1 879	1 082
Siirtosaamiset	43	93	116	107	82
Rahoitusomaisuusarvopaperit					
Sijoitukset rahamarkkina- instrumentteihin					
Rahat ja pankkisaamiset	3 791	1 266	1 796	1 590	1 770
VASTAAVAA YHTEENSÄ	66 766	64 606	65 929	65 178	64 327

KAUPUNGIN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTATTAVAA	TP 2019	TP 2018	TP 2017	TP 2016	TP 2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	34 507	34 335	33 723	30 323	27 193
Peruspääoma	26 731	26 731	26 731	26 731	26 731
Arvonkorotusrahasto	98	98	127	127	127
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	7 506	6 865	3 465	336	-1 170
Tilikauden yli-/alijäämä	172	641	3 400	3 129	1 505
PAKOLLISET VARAUKSET	259				
Muut pakolliset varaukset					
Muut pakolliset varaukset	259				
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	13	16	14	14	14
Valtion toimeksiannot					2
Muut toimeksiantojen pääomat	13	16	14	14	12
VIERAS PÄÄOMA	31 987	30 255	32 192	34 841	37 120
Pitkäaikainen	21 492	19 407	25 083	27 759	30 361
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	21 243	19 158	24 834	27 510	30 008
Lainat julkisyhteisöiltä					104
Muut velat	249	249	249	249	249
Lyhytaikainen	10 495	10 848	7 109	7 082	6 759
Joukkovelkakirjalainat					
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	5 835	5 675	2 675	2 498	2 526
Lainat julkisyhteisöiltä				104	104
Lainat muilta luotonantajilta					
Saadut ennakot				6	
Ostovelat	1 504	1 623	1 730	1 735	1 540
Muut velat	277	327	272	294	297
Siirtovelat	2 879	3 223	2 432	2 445	2 292
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	66 766	64 606	65 929	65 178	64 327

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuus-%	51,7	53,1	51,2	46,5	42,3
Suhteell. velkaantuneisuus-%	55,5	53,9	56,4	61,4	66,9
Velat ja vastuut -%/käyttötulot	58,2	54,5	57,0	62,0	67,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	7 678	7 506	6 865	3 465	335
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 086	1 051	945	474	45
Lainakanta 31.12., 1 000 €	27 079	24 834	27 510	30 113	32 743
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 830	3 476	3 786	4 118	4 431
Lainasaamiset, 1 000 €	4 707	4 707	4 777	4 849	4 921
Asukasmäärä	7 070	7 145	7 266	7 313	7 389

1.2.4. KAUPUNGIN KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

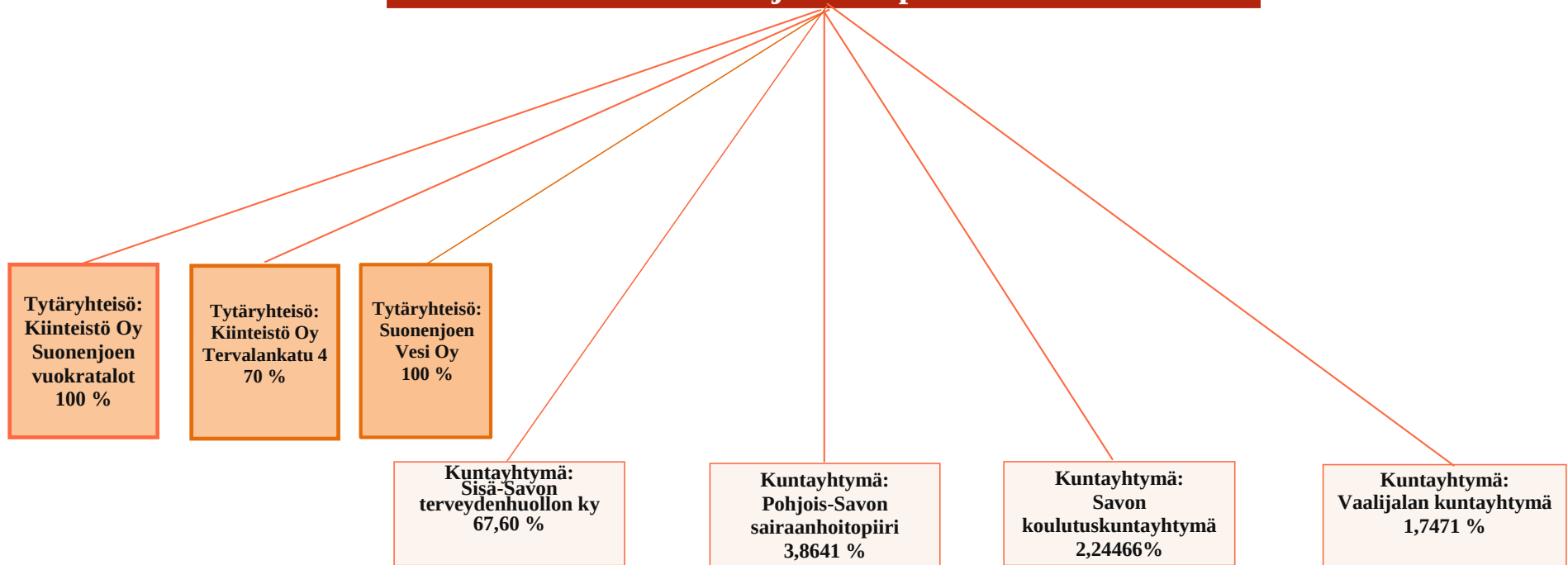
Vähennyseriä tuloissa ovat pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja menoissa valmistus omaan käyttöön, pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot ja pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikaudella kasvanut.

Kokonaistulot ja -menot -laskelma on täsmäytettävissä rahoituslaskelmaan siten, että kokonaistulojen ja -menojen erotus on yhtä suuri kuin rahoituslaskelman muut maksuvalmiuden muutokset ja rahavarojen muutos -erien itseisarvojen summa silloin, kun mainitut erät rahoituslaskelmassa ovat erimerkkiset ja itseisarvojen erotus, kun ne ovat rahoituslaskelmassa samanmerkkiset.

TULOT	2019		MENOT	2019	
	Milj.€	%		Milj.€	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	7,6	11,3	Toimintakulut	55,6	87,7
Verotulot	24,6	36,6	- Valmistus omaan käyttöön	-0,1	-0,1
Valtionosuudet	25,5	38,0	Korkokulut	0,5	0,8
Korkotuotot	0,2	0,3	Muut rahoituskulut		0,0
Muut rahoitustuotot	0,6	1,0	Satunnaiset kulut		0,0
Satunnaiset tuotot		0,0	Tulorahoituksen korjauserät		0,0
Tulorahoituksen korjauserät			Pakollisten varausten muutos		0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot		0,0	- Pakollisten varausten lisäys(+), vähennys(-)	-0,3	-0,5
			- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot		0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,0	0,0	Investointimenot	1,9	2,9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,7	1,0			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0,0	0,0	Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4,0	6,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	5,8	9,1
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	4,0	6,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys		0,0
Oman pääoman lisäykset		0,0	Oman pääoman vähennykset		0,0
Kokonaistulot yhteensä	67,2	100,0	Kokonaismenot yhteensä	63,4	100,0
Täsmäytys					
Kokonaistulot - Kokonaismenot =				-3,8	
Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos =				-3,8	

Suonenjoen kaupunki

Muut osaomistukset:

Yhdistelemättömät tytäryhteisöt:

Asunto Oy Suonenjoen pankkila 51,50 %

Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt:

Kehistysyhtiö Savogrow Oy 33,75 %
Kiint. Oy Yrittäjänkatu 1 30,42 %

Yhdistelemättömät kuntayhtymät:

Itä-Suomen päihdehuollon ky 1,46 %
Pohjois-Savon liitto 2,92 %

Tytäryhteisö: yhdistely nimellis- eli pariarvomenetelmän mukaan

Kuntayhtymä: yhdistely jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa

1.3. KONSERNITARKASTELU

1.3.1. YHDISTELMÄ KUNTAKONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

Seuraavassa yhdistelmässä ilmoitetaan tytäryhteisöjen lukumäärät yhteisötyypeittäin ja toimialoittain sekä kuntayhtymien, osakkuusyhteisöjen ja muiden omistusyhteisöjen lukumäärät. Lisäksi ilmoitetaan yhdisteltyjen ja yhdistelemättä jätettyjen yhteisöjen lukumäärät. Yhdisteleminen tarkoittaa tällöin keskinäisen omistuksen eliminointia. Kaikkien yhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä:

Tytäryhteisöt	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Osakeyhtiöt	1	-
Kiinteistöosakeyhtiöt	2	1
Kuntayhtymät	4	2
Osakkuusyhteisöt	-	2
Yhteensä	7	5

1.3.2. KONSERNIN TOIMINNANOHJAUS

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Suonenjoen kaupunginvaltuuston 30.1.2012 hyväksymissä Suonenjoen kaupungin konserniohjeissa on määritelty konsernijohto, raportointi, talouden hoito ja tilintarkastus. Konserniohjeet edellyttävät hyvinkin yksityiskohtaisen tytäryhteisöjen raportointivelvollisuuden toiminnastaan kaupunginhallitukselle. Varsinaisen konsernijohdon muodostavat Suonenjoen kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja apunaan johtoryhmä.

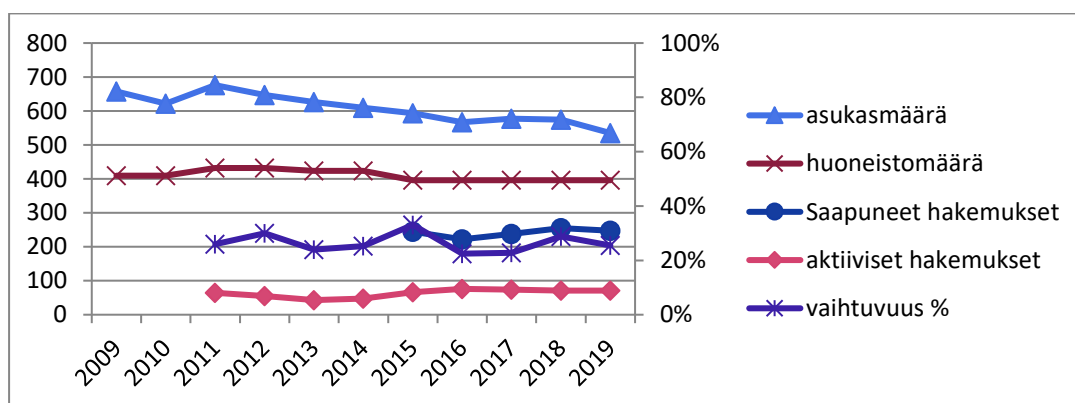
Konserniohjeen mukaan kaupungin tilintarkastaja nimetään myös tytäryhteisön yhdeksi tilintarkastajaksi, ellei muuta erikseen sovita. Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tietoja tytäryhteisön toiminnasta arvioidakseen valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunnalla on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa haluamassaan laajuudessa ja saada tätä varten tarvittavat tiedot.

1.3.3. OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot on kokonaan Suonenjoen kaupungin omistama, vuonna 1981 perustettu vuokrataloyhtiö. Merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä toimintaan aiheuttavat hakijamäärien vaihtelut ja sitä kautta käyttöasteen vaihtelut sekä kiinteistövahingot ja korkoriski.

Asuntohakemusten määrä on aavistuksen laskenut vuonna 2019. Oheisesta kuvaajasta käy ilmi hakemusten ja asukkaiden määrä sekä vaihtuvuus. Paikkakunnan työpaikkakehitys on yksi merkittävimmistä hakemusten määrään vaikuttavista tekijöistä, mutta sekään ei takaa isojen asuntojen kysyntää. Vuoden 2020 alun aikana asuntohakemusten määrän on hieman kasvanut, kun tieto uuden vuokratalon suunnittelusta on levinnyt. Vuokratalon rakentaminen vauhdittaa kysyntää, mikä mahdollistaa käyttöasteen paranemisen lähivuosina.

Suonenjoen Vesi Oy

Vuosi 2019 oli Suonenjoen Vesi Oy:n viides toimintavuosi. Yhtiön vesi- ja jätevesimaksut sekä muut maksut säilyivät ennallaan vuonna 2019. Talousveden käyttömaksu oli 1,61 €/m³ ja jäteveden käyttömaksu 3,11 €/m³. Maksut ovat valtakunnallisessa vertailussa lähellä keskiarvoa.

Vesiyhtiön liikevaihto oli vuonna 2019 2 046 468,36 euroa. Liikevaihto nousi verrattuna edelliseen tilikauteen. Liikevoitto (-tappio) oli 79 198,87 euroa. Tilikauden voitto (tappio) verojen jälkeen oli -22 943,77 euroa.

Suonenjoen Veden investointeihin käytettiin 370 987,29 €. Investointeja tehtiin investointiohjelman mukaisesti, jotka painottuivat pääosin vesihuoltoverkostoihin. Vesihuoltoverkoston merkittävimmät investoinnit olivat Nakertajankadulla, Kaatronkadulla ja toiminta-alueen laajennus Mustolanmäellä.

Talousveden laatu säilyi hyvänä koko kertomusvuoden ajan eikä talousvesiasetuksessa mainituissa raja-arvoissa tapahtunut ylityksiä. Talousveden tuotannossa ja jakelussa ei ole ollut ongelmia lukuun ottamatta muutamaa vesijohtovuotoa.

Karsikonmäen jätevedenpuhdistamo ei täyttänyt kaikkia ympäristöluvan mukaisia vaatimuksia vuonna 2019. Lupaehtojen ylitys liittyi tammi- helmikuun prosessihäiriötilanteeseen ja siitä seuranneeseen puhdistustuloksen heikkenemiseen.

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot

Omistus: Suonenjoen kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Kiinteistö Oy Suonenjoen vuokratalot on kaupungin kokonaan omistama vuokrataloyhtiö, jolla on keskeinen rooli kaupungin asuntopolitiikan toteuttajana. Yhtiön visio on tarjota hyvän ja onnellisen asumisen perustaksi koteja, joissa asuminen on turvallista ja helppoa. Yhtiön tarkoitus on tarjota tavallisia vuokra-asuntoja kaikille niitä tarvitseville. Etusijalla ovat paikkakunnalle työn vuoksi muuttavat, vanhukset, joiden omassa kodissa asuminen on vaikeutunut, vaikeissa elinoloissa elävät lapsiperheet, sekä muut hankalissa elinoloissa elävät. Yhtiön tavoitteena on ylläpitää riittävää määrällistä ja laadullista kiinteistökantaa kustannustehokkaasti. Toimintaa ohjaavat sosiaalisen asuntotuotannon reunaehdot. Asukasvalinnassa määräävin tekijä on hakijoiden asunnon tarve. Hakijan tulot ja omaisuus huomioidaan myös asukkaita valittaessa yhdenvertaisena tekijänä.

Tavoitteet vuodelle 2019	Seuranta vuodelle 2019
Vuokrat pidetään kustannustasoa vastaavina	Vuokrilla pystyttiin kattamaan käytöstä ja huollosta aiheutuvat kustannukset. Varautuminen korjauksiin oli vähäistä.
Täyttöaste pysyy yli 97 %.	Käyttöaste jäi tavoitteesta ollen 93 %

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos% TP 2018 - TP 2019	Muutos% TA 2019 - TP 2019
Liikevaihto	€ / vuosi	2 557 653	2 671 870	2 485 054	-2,8	-7,0
Liikevoitto	€ / vuosi	507 481	248 000	418 290	-17,6	68,7
Tulos	€ / vuosi	14,35	0	14,93	4,0	0,0
Tyhjäkäyntitappio	€ / vuosi	66 219	64 800	167 136	152,4	157,9
Huoneistojen lukumäärä	kpl	396	396	396	0,0	0,0
Hakijamäärä 30.9.	taloutta	211	211	191	-9,5	-9,5
Keskivuokra	€/m ² /kk	9,25	9,34	9,34	1,0	0,0
Keskivuokra alle 20 000 asukkaan kunnissa vuoden 3. neljännes	€/m ² /kk			11,00	1,0	
Lainat kaupungilta	€	-	-	-	0,0	0,0
Takaukset kaupungilta	€	8 702 615	8 062 073	8 054 117	-7,5	-0,1

Suonenjoen Vesi Oy

Omistus:

Suonenjoen kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Suonenjoen Vesi Oy huolehtii toiminta-alueellaan käyttöveden hankintaan ja jakeluun, hulevesien johtamiseen ja käsittelyyn sekä jätevesien puhdistamiseen tarvittavien laitosten ja verkostojen rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Toiminnassa ei muutoksia. Vesihuollon toiminta jatkuu ennallaan.

Tavoitteet vuodelle 2019	Seuranta vuodelle 2019
Asiakkaille toimitetun talousveden laatu säilyy hyvänä	Toteutunut suunnitellusti
Karsikonmäen jätevedenpuhdistamo toimii ympäristöluvan mukaisesti.	Jätevedenpuhdistamo on toiminut ympäristöluvan mukaisesti lukuun ottamatta ensimmäistä vuosineljännestä, jolloin puhdistamon toiminta ei täyttänyt kaikkia lupaehtoja.
Määritellään huleveden viemäröinnin korvauksen periaatteet kiinteistöjen ja kunnan välillä sekä tarkistetaan vesitaksan ajanmukaisuus.	Huleveden viemäröinnin korvauksen määrittely kiinteistöjen ja kunnan välillä on kesken. Vesitaksojen ajanmukaisuus on tarkistettu.
Jatketaan Viipperonharjun pohjavesialueen tutkimuksia.	Jatkotutkimukset eivät toteutuneet. Tutkimukset ovat siirtyneet vuodelle 2020.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % TP 2018 - TP 2019
Liikevaihto	€ / vuosi	1 934 027	2 039 000	2 046 468	
Liikevoitto	€ / vuosi	-132 174	114 500	79 198	
Tulos	€ / vuosi	-220 314	-19 800	-22 943	
Verkostoon pumpatun veden määrä	1 000 m ³	664	565	682	2,7
Laskutetun veden määrä	1 000 m ³	592	545	587	-0,8
Käyttövesimaksu, henkilöasiakkaat	€ / m ³	1,30	1,30	1,30	0,0
Vastaanotettu jätevesimäärä	1 000 m ³	650	645	605	-6,9
Jäteveden käyttömaksu, henkilöasiakkaat	€ / m ³	2,51	2,51	2,51	0,0
Lainat kaupungilta	€ / vuosi	4 707 430	4 707 430	4 707 430	
Takaukset kaupungilta	€ / vuosi	8 062 500	7 562 500	7 562 500	

1.3.4. SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Suonenjoen osalta keskeinen merkitys konserniohjauksessa on Suonenjoen Vesi Oy:n, Kiinteistö Oy Suonenjoen vuokratalojen ja Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän saralla. Näiden yhteisöiden taloushallinnon tehtävät hoidettiin lokakuulle 2019 saakka keskitetysti Suonenjoen kaupungin taloustoimistossa. Kaupungin talous- ja palkkahallinnon liikkeenluovutuksen myötä myös yhtiöiden ja kuntayhtymän palvelut siirtyivät Monetra Pohjois-Savon Oy:n hoidettavaksi.

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen ja Suonenjoen Vesi Oy:n tavoitteiden asettamiseen on kiinnitetty huomiota talousarvion laadinnan yhteydessä. Samalla säännöllinen raportointi tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan on kehitetty. Aikaisemmin Vuokratalojen taloudellista asemaa on arvioitu lähinnä velkaantumisen ja rahoituksen riittävyyden näkökulmasta. Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa on todettu, että tytäryhtiöistä ei aiheudu tällä hetkellä kaupungille erityisen suurta riskiä, sillä uustuotanto on ollut kysyntää vastaavaa ja olemassa olevaa rakennuskantaa on peruskorjattu.

Kaupunginhallitus ja johtoryhmä käsittelevät kokouksissaan konserniin liittyviä asioita ja niissä annetaan ohjeistuksia viranhaltijoille ja kaupungin edustajille. Kuntayhtymien toimintaa seurataan säännöllisesti tulevien raporttien ja kokousasiakirjojen avulla. Lisäksi viranhaltijat ovat säännöllisesti osallistuneet yhteistyö tapaamisiin kuntayhtymien edustajien kanssa. Tapaamiset ovat koskeneet muun muassa talousarvion valmistelua ja yhteistoiminnan kehittämistä.

Kuntakonsernin toiminta ei ole kehittynyt sille tasolle, millä konserniohjeet edellyttävät sen olevan. Uudistunut kuntalaki korostaa konserniohjauksen merkitystä entisestään kuntakokonaisuuden näkökulmasta. Selkeitä ja konkreettisia edistysaskeleita tiiviimpään yhteistyöhön ja ohjeistukseen on edelleen tehty. Konsernivalvonnan konkreettiset toimenpiteet on saatava entistä säännöllisemmäksi vuodenaikana tapahtuvan dokumentoinnin osalta. Vuorovaikutus ja säännölliset tapaamiset ovat muodostuneet hyväksi käytännöksi tiedon ja tavoitteiden päivittämisessä. Kaupunginjohtaja osallistuu aktiivisesti molempien yhtiöiden hallituksen kokouksiin.

Suonenjoen kaupungin hallintosäännössä on tarkennettu konserniohjaus ja konsernijohtoon rooli ja tehtävät. Konsernijohtamiseen on edelleen syytä kiinnittää erityistä huomiota myös kaupunginhallituksen tasolla. Hallitusten jäsenet ja kaupunginjohtaja nostavat esiin omistajanäkökulman kaupunginhallituksen kokouksissa. Lisäksi yhtiökokousedustajien ohjeistusta toteutetaan jossakin määrin omistajan toimesta. Keskeinen kehittämistyön painopiste on tytäryhteisöjen konsernivalvonnassa ja ohjauksessa. Konserniohjeen päivittämiselle on tarve kuluvan valtuustokauden aikana.

1.3.5. KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

Konsernin omavaraisuusprosentti mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämäisten tulosten sietokykyä ja konsernin kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Suonenjoen kaupungin konsernin omavaraisuusaste on 31,9 % vuonna 2019.

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoiduilla sekä osto- ja

siirtovelloilla sekä muilla velloilla. Suonenjoen konsernin kokonaislainakanta oli 58,4 milj. euroa, joka on noussut edellisestä vuodesta 2,1 milj. euroa.

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernilainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Suonenjoen kaupungin konsernin lainat ovat 8.260 euroa/asukas.

Konsernin lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Suonenjoen kaupungin konsernitilinpäätökseen vaikuttaa oleellisesti tytäryhteisöjen Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratulojen ja Suonenjoen Vesi Oy:n tilinpäätökset. Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratulojen taseen loppusumma on 12.243.028,96 euroa, mikä on liitetty Suonenjoen kaupungin konsernitaseeseen. Taloyhtiön osakepääoma on 500.003 euroa ja oma pääoma yhteensä 540.466 euroa. Pitkäaikaista vierasta pääomaa Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratuloilla on noin 9,4 milj. euroa, mikä on laskenut edellisestä vuodesta noin 0,6 milj. euroa. Kaupungin takausvastuiden määrä Kiinteistö Oy:n lainoista on noin 8,0 milj. euroa (vuonna 2018 n. 8,7 milj. euroa). Suonenjoen Vesi Oy:n taseen loppusumma on 16.038.098,56 euroa. Vesiyrityksen osakepääoma on 25.000 euroa ja oma pääoma yhteensä 3.352.295,76 euroa. Pitkäaikaista vierasta pääomaa Suonenjoen Vesi Oy:llä on noin 11,8 milj. euroa, joista rahalaitoslainojen takausvastuu on 7,6 milj. euroa Suonenjoen kaupungilla.

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018	2017	2016	2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	39 115	39 665	38 749	38 714	37 119
Toimintakulut	-83 534	-81 985	-78 128	-78 354	-76 985
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	63	86	56	34	40
Toimintakate	-44 356	-42 234	-39 323	-39 606	-39 826
Verotulot	24 597	23 344	23 871	24 492	24 718
Valtionosuudet	25 531	24 773	24 761	24 464	22 979
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	171	178	201	218	19
Muut rahoitustuotot	654	679	639	311	555
Korkokulut	-893	-968	-1 018	-981	-1 276
Muut rahoituskulut	-6	-54	-44	129	-51
Vuosikate	5 698	5 718	9 087	9 027	7 118
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 314	-5 336	-5 456	-5 406	-5 171
Arvonalentumiset				-389	
Satunnaiset erät		-125	-3		302
Tilikauden tulos	384	257	3 628	3 232	2 249
Tilinpäätössirrot	-6	-12	-13	-20	-30
Tilikauden verot	-13	-2	-12	-6	-9
Laskennalliset verot	-62	-74	-29	55	-56
Vähemmistöosuudet	-35	-13	-37	-28	-3
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	268	156	3 537	3 233	2 151

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	46,8	48,4	49,6	49,4	48,2
Vuosikate / Poistot, %	-107,2	-107,2	-166,6	-155,8	-137,7
Vuosikate, euroa/asukas	806	800	1 251	1 234	963
Asukasmäärä	7 070	7 145	7 266	7 313	7 389

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018	2017	2016	2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	5 698	5 718	9 087	9 027	7 118
Satunnaiset erät		-125	-3		302
Tilikauden verot	-13	-2	-11	-6	-9
Tulorahoituksen korjauserät	50	-110	-92	-24	-353
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-4 035	-3 890	-5 540	-5 616	-9 992
Rahoitusosuudet investointimenoihin	105	116	187	49	216
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	111	444	107	218	1 587
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 916	2 151	3 735	3 648	-1 131
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset		-7	-33	-23	-9
Antolainasaamisten vähennykset		69			
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 663	1 800	613	1 835	5 554
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 558	-4 501	-4 364	-4 489	-3 893
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 020	2	-754	222	536
Oman pääoman muutokset	247	1	111	1	-23
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-10	3	4	5	-10
Vaihto-omaisuuden muutos	-28	40	-6	27	2
Saamisten muutokset	-1 213	172	352	-1 636	680
Korottomien velkojen muutokset	-418	845	-363	849	-2 772
Rahoituksen rahavirta	703	-1 576	-4 440	-3 209	65
Rahavarojen muutos	2 619	575	-705	439	-1 066
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	8 224	5 587	5 212	5 891	5 455
Rahavarat 1.1.	5 605	5 012	5 917	5 452	6 521
	2 619	575	-705	439	-1 066

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	10 319	-5 745	-10 826	-16 751	-24 234
Investointien tulorahoitus, %	145,0	151,5	169,8	162,2	72,8
Lainanhoitokate	0,8	1,2	1,9	1,8	1,6
Kassan riittävyys	31	22	21	24	22

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2019	2018	2017	2016	2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	88 410	89 763	91 894	91 874	92 244
Aineettomat hyödykkeet	1 050	1 057	1 238	1 277	1 024
Aineettomat oikeudet	450	440	408	336	370
Muut pitkävaikutteiset menot	540	600	808	897	647
Ennakkomaksut	60	17	22	43	7
Aineelliset hyödykkeet	85 396	86 883	89 065	89 094	89 763
Maa- ja vesialueet	8 798	8 794	8 458	7 708	7 657
Rakennukset	61 179	62 964	65 449	62 611	65 486
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 330	9 674	9 605	9 638	10 089
Koneet ja kalusto	3 748	4 006	4 509	4 672	5 329
Muut aineelliset hyödykkeet	201	197	191	177	153
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	2 140	1 248	853	4 288	1 049
Sijoitukset	1 964	1 823	1 591	1 503	1 457
Osakkuusyhteisöosuudet	147	148	148	148	148
Osakkeet ja osuudet	1 251	1 169	970	915	892
Joukkovelkakirjalainasaamiset	11	11			
Muut lainasaamiset	37	37	37	36	35
Muut saamiset	518	458	436	404	382
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	111	92	84	81	76
VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 672	11 521	11 281	12 036	10 412
Vaihto-omaisuus	302	274	314	307	335
Saamiset	7 145	5 660	5 754	5 837	4 622
Pitkäaikaiset saamiset	1 317	1 361	1 370	1 440	1 411
Lyhytaikaiset saamiset	5 828	4 299	4 384	4 397	3 211
Rahoitusarvopaperit	2	1	2	1	3
Rahat ja pankkisaamiset	8 223	5 586	5 211	5 891	5 452
VASTAAVAA YHTEENSÄ	104 193	101 376	103 259	103 991	102 732

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTATTAVAA	2019 1 000 €	2018 1 000 €	2017 1 000 €	2016 1 000 €	2015 1 000 €
OMA PÄÄOMA	33 115	32 535	32 428	28 719	25 473
Peruspääoma	26 731	26 731	26 731	26 731	26 731
Arvonkorotusrahasto	98	98	127	127	127
Muut omat rahastot	469	461	446	484	465
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 550	5 089	1 587	-1 856	-4 000
Tilikauden yli-/alijäämä	267	156	3 537	3 233	2 150
VÄHEMMISTÖOSUUDET	282	265	283	218	190
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET					
Poistoero					
Vapaaehtoiset varaukset					
PAKOLLISET VARAUKSET	1 082	922	789	767	724
Eläkevaraukset					
Muut pakolliset varaukset	1 082	922	789	767	724
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	136	128	117	109	99
VIERAS PÄÄOMA	69 578	67 526	69 642	74 179	76 246
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	50 584	48 687	54 721	58 658	61 332
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	81	81	81	81	81
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	7 816	7 583	4 640	5 203	4 968
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	11 097	11 175	10 200	10 237	9 865
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	104 193	101 376	103 259	103 992	102 732

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	31,9	32,4	31,7	27,8	25,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	78,5	76,9	79,7	84,6	89,9
Velat ja vastuut -%/ käyttötulot	82,4	77,6	80,2	85,2	89,9
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), 1000€	5 817	5 245	5 124	1 377	-1 850
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), €/asukas	823	734	705	188	-250
Konsernin lainat, €/asukas	8 260	7 875	8 170	8 733	8 973
Konserninlainakanta 31.12., 1000€	58 400	56 270	59 361	63 861	66 300
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€					
Kunnan asukasmäärä	7 070	7 145	7 266	7 313	7 389

1.4. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskien hallinta on kaupungissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielimien päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskien hallinta on ohjeistettu hallintosäännössä ja erillisillä talous-, konserni- ja sisäisen valvonnan ohjeella. Näissä on käsitelty muun muassa ratkaisuvaltaan, vastuunjakoon ja raportointiin liittyviä ohjeistuksia. Toiminnassa noudatetaan lakeja ja hyvää hallintotapaa. Uudistuneen kuntalain myötä kaupungin entiset johtosäännöt yhdistettiin yhdeksi hallintosäännöksi kesäkuusta 2017 lukien. Hallintosääntöä päivitettiin vuoden 2018 aikana. Hallintosäännön päivittäminen on tarkoitus toteuttaa myös vuoden 2020 aikana.

Toimialojen seurannan perusteella toiminta on toteutunut ohjaavien säädösten ja määräysten mukaisesti. Toiminnassa ja päätöksenteossa tiedostetaan toimintaan ja talouteen liittyviä riskejä. Tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat ovat velvoitettuja suunnittelemaan ja ohjaamaan toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi. Toiminnan ja talouden seurannan ohjeistuksen mukaisesti heidän tulee reagoida merkittäviin riskeihin ja mahdollisiin poikkeamiin.

Ohjeiden mukaisesti hyväksymismenettelyt ja käyttötaloussuunnitelmat käytetään lautakunnissa ja annetaan tiedoksi hallitukselle. Viranhaltijapäätöksistä pidetään päätöspöytäkirjaa, ne saatetaan luottamustoimielimille tiedoksi ja tarvittaessa havaittuihin puutteisiin puututaan. Hallintosäännön mukaisesti otto-oikeus on kaupunginhallituksella.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta käsitellään tarkemmin toimintakertomuksen tulosalueita käsittelevässä numero-osassa. Taloudellisten tavoitteiden seuranta on jatkuvaa ja sitä tehdään niin viranhaltija-, toimiala- kuin myös valtuustotasolla.

Tavoitteet on pääsääntöisesti asetettu jo talousarvion laadinnan yhteydessä valtuustotasolla. Toimialatasoista tavoiteasettelua ei ole tämän lisäksi toteutettu. Toiminnan yksityiskohtainen tuloksellisuuden arvioiminen on vähäistä ja kesken vuoden tehtävät korjaavat toimenpiteet ja tavoitteiden uusarviointit ovat jääneet myös vähäisiksi. Investointien osalta kokonaisnäkemyistä on haettu vuoden aikana ja toteutuksessa on seurattu lähinnä talousarvion kokonaisinvestointitasoa. Toiminnan talouden ja tuloksellisuuden seuranta on pääosin vastuuviran- / toimenhaltijoiden tekemää arviointia, mihin yhdistyy esimiesten keskinäiset palaverit toimialoittain.

Alkuperäiset taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet vuonna 2019. Terveystalouden ja erityisesti erikoissairaanhoidon kulukehitystä seurattiin myös valtuustotasolla raportoitujen raporttien muodossa. Terveystalouden loppulaskutus tapahtuu

kuitenkin vasta helmikuussa, jolloin taloudellinen kokonaisuus saadaan lopullisesti selville.

Talouden tasapainottamisohjelman hyväksymisen myötä oman toiminnan perinpohjaista ja kriittistä läpikäyntiä jatkettiin vuoteen 2017 saakka. Tällä oman toiminnan arvioinnilla pyritään toimintojen parempaan ennakoimiseen sekä kustannustason kehityksen hillitsemiseen. Tässä on myös onnistuttu. Rakenteelliset uudistukset ovat olleet keskeisessä roolissa Suonenjoen kaupungin talouden tasapainottamisessa. Talouden tasapainottamisessa on onnistuttu vuosina 2015-2019.

Riskien hallinnan järjestäminen

Riskien hallinta on pääasiallisesti painottunut omaisuuden ja taloudellisten riskien tunnistamiseen ja niihin varautumiseen muun muassa vakuuttamalla. Riskikartoituksia on menneinä vuosina tehty muun muassa henkilökuntakeskusteluihin. Työpestekohtaisten riskiarvioiden tekemistä on edelleen jatkettu. Johtoryhmän ja eri viranomaistahojen kesken on käyty läpi kaupunkia ja sen asukkaita kohtaavia mahdollisia riskiskenaarioita ja kuinka niissä eri viranomaisten tulee toimia yhteistyössä mahdollisen vaaratilanteen sattuessa. Pääasiallinen tavoite on jatkuvuuden hallinto häiriötilanteissa. Kokonaisvaltaista kaupunkikonsernin riskikartoitusta ei ole tehty. Koronakriisin laajuus on ylittänyt ennakkovarautumisen arvion. Mutta toisaalta kiriisi on osoittanut kaupunkiorganisaation nopean reagoinnin ja kyvyn hoitaa laajoja ja kauaskantoisia poikkeusoloja.

Omaisuus on vakuutettu ja sen kuntoa ja korjaustarpeista on tiedotettu säännöllisesti. Vakuutuksia käydään säännöllisesti läpi kaupungin vakuutusyhtiön vakuutusasiamiehen kanssa. Tarkastelu tehdään yhdessä toimialajohtajien kanssa. Muutoksia vakuutusturvaan on myös tehty kesken vakuutuskauden. Työyksiköissä ja kouluilla on pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat, joita myös harjoitellaan. Lisäksi pitkäjänteisellä investointi toiminnalla pyritään pitämään muun muassa vesihuoltoon ja kunnallistekniikkaan liittyvät riskit mahdollisimman pieninä.

Henkilöstö resurssien riittävyyteen ja lähinnä sen kapeuteen liittyvät riskit ovat nousseet myös kuluvan vuoden aikana esille. Pitkittyneet sairaslomat ovat muun muassa aiheuttaneet korvaavan henkilöstön saamiseen liittyvän riskin. Myös henkilöstön ikääntymiseen liittyvät jaksamisongelmat ovat nousseet esiin kuin myös rekrytoinnin onnistumisen haasteet.

Tietoturva ja siihen liittyvät ohjeet korostuvat digi-aikakautena. Tietoturva on ohjelmistojen puolesta ajan tasalla. Henkilökunnan koulutukseen ja perehdyttämiseen on syytä kiinnittää huomiota. Tietoturvan vastuuta on täsmennetty tiukentuneiden määräysten johdosta. Toukokuussa 2018 voimaan astunut tietoturva-asetus on velvoittanut henkilöstön kouluttautumaan tietoturvakysymykseen. Kaupungille on nimetty henkilöt niin tietoturva kuin myös -suoja vastaaviksi.

Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Hankintavaltuuksia on käsitelty uudistuneessa hallintosäännössä ja samoin on määriteltyinä viranhaltijatason delegointipäätökset hankintarajoista. Kunnan omat hankinnat on hoidettu noudattaen vahvistettuja ohjeita ja määräyksiä sekä lakia julkisista hankinnoista. Yhteishankintojen tehokkaampi hyödyntäminen ja tiedottaminen hankintatoimesta ovat kehittämistoimenpiteitä, joilla hyötyjä on mahdollista saada aikaan lähitulevaisuudessa. Yhteistyötä Sansia Oy:n kanssa on jatkettu. Kaupungin hankintastrategia ja ohjeistus on päivitetty vuoden 2018 alussa.

Kiinteistön hoitoon ja lähinnä korjaustarpeeseen liittyvät riskit ovat olleet esillä myös vuoden 2019 aikana. Mahdollisten ongelmien havaitsemiseen ja siitä viestittämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Tekninen lautakunta on päivittänyt vuoden 2019 aikana kiinteistöjen kehittämissuunnitelmaa kokouksissaan. Sisäilmaan liittyviin havaintoihin on syytä reagoida ja niistä tiedottaa tarkoituksenmukaisesti.

Sopimustoiminta

Sopimustoiminnasta ja sen valvonnasta vastaa kukin toimiala itse. Sopimustoiminnassa ei ole esiintynyt negatiivisia seuraamuksia, joita sopimusta tehdessä ei ole ennakoitu. Sopimusten valvonnan on syytä olla systemaattista ja valvonnan delegoimiseen toimialaoilla on syytä panostaa entisestään. Viranhaltijoiden vaihtuvuuden yhteydessä perehdyttäminen myös voimassaoleviin sopimuksiin on syytä huomioida.

Myös kustannusten läpinäkyvyyteen ja oikein kohdentamiseen on kiinnitetty entistä enemmän huomiota. Erilaisille projekteille ja isoimmille hankkeille asetetaan omat toimikunnat / työryhmät, joiden tehtävänä on ohjata ja valvoa hankkeiden etenemistä ja kustannusten kehitystä.

Arvio sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kokonaisuutena sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamiseen edellyttävän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen tiedon riittävydestä. Sisäinen valvonta ei kuitenkaan perustu säännölliseen riskien tunnistamiseen, arviointiin ja hallintaan. Sisäisen valvonnan arviointeja suoritetaan normaalina työnä, mutta ne eivät ole kunnolla dokumentoituja.

Talouden sisäisen valvonnan seurantaa suoritetaan ohjeiden mukaisesti valtuustoon. Valtuustoon nähden toteumaraporttien ajankohtaa on lähdetty kehittämään ja poikkeavasti vuoden ensimmäinen talouden seurantaraportti on tehty 30.4. tilanteesta. Kaupunginhallitus ja tarkastuslautakunta saavat ajankohtaisemman tiedon kaupungin taloudellisesta tilasta ja siihen liittyvistä muutoksista. Muun muassa verotulojen ja tilikauden arvioidun tuloksen muodostumista on seurattu säännöllisesti kaupunginhallituksessa. Lautakunnat itse käsittelevät talouden seurannan raportteja säännöllisesti lautakunnissaan.

Tiedonkulkua ja informaatiota henkilöstölle pidetään yllä erilaisin työpaikka- ja johtoryhmän kokouksin. Henkilöstön edustaja on mukana kaupunginjohtajan johtoryhmässä, joka kokoontuu pääsääntöisesti viikoittain. Tiedonkulkua päättäjiin tukevat säännöllisesti toistuvat kaupunginjohtajan ja puheenjohtajiston pitämät palaverit. Yhteistyötä henkilöstöjärjestöjen kanssa on onnistuttu lisäämään ja se on hyvällä tasolla.

Sitoutumista sisäiseen valvontaa tarvitaan laajemmalla rintamalla. Nykyisin se jää pääosin johtavien viranhaltijoiden tehtäväksi. Raportointi ja sen ajantasaisuus on saatava säännölliseksi toiminnaksi kuluvaan taloussuunnittelukauden aikana. Sisäistä valvontaa suoritetaan, mutta tehtyjen toimenpiteiden dokumentointi ei toteudu. Sisäistä valvontaa on edelleen kehitettävä niin, että sitä toteuttaa yhä useampi ja sen suorittaminen onnistuu helposti sitä varsinaisesti tehdessä ja se voidaan myös helposti dokumentoida ja osoittaa tehty toimenpiteet. Sisäisen valvonnan ohjeistuksen päivittäminen on syytä toteuttaa kuluva valtuustokauden aikana.

1.5. KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

1.5.1. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tehtävä selkoa tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (Kuntalaki 115 §).

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kuntalain 110 pykälän 3 momentissa todetaan mm. seuraavaa: ”Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassaan päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Suonenjoen kaupungin vuoden 2019 tilinpäätös osoittaa ylijäämää 172.678,79 euroa. Vuoden 2018 tilinpäätöksessä taseeseen kertynyt ylijäämä oli 7.506.077,94 euroa.

Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tuloksen käsittelystä kaupunginhallitus esittää, että:

1. Suonenjoen kaupungin vuoden 2019 ylijäämä on 172.678,79 euroa, mikä kirjataan taseen tilikauden yli-/alijäämätilille.
2. Taseessa oleva ylijäämä on näin ollen 7.678.756,73 euroa.
3. Kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätöksillä ohjataan rakenneuudistusten etenemistä. Kaupungin talous pidetään tasapainossa valtuuston hyväksymän tasapainottamisohjelman mukaisin toimenpitein.

1.5.2. TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Alijäämän kattamisvelvollisuus

Kuntalain taloutta koskevia säännöksiä on muutettu 1.5.2015 voimaan tullessa uudessa kuntalaissa (410/2015). Muun muassa alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu ja alijäämän kattamisvelvollisuus on ulotettu kuntayhtymiin, kriisikuntamenettelyä koskevaa sääntelyä on uudistettu ja konserninäkökulmaa on korostettu kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa ja raportoinnissa. Säännösmuutoksilla on pyritty korostamaan kunnan vastuunkantoa ja turvaamaan toiminnan taloudellinen kestävyys pitkällä aikavälillä.

Alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu niin, että alijäämä tulee kattaa määräajassa eikä kattamista voida enää siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli. Samalla erillisestä toimenpideohjelmasta luovutaan ja yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään jatkossa taloussuunnitelmassa.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (110.3 §). Määräaikaa sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 tilinpäätökseen kertyneeseen alijäämään, jolloin alijäämän tulee olla katettuna vuoden 2020 tilinpäätöksessä (148.1 §). Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vain kunnan tai kuntayhtymän taseeseen kertynyttä alijäämää, ei konsernitaseen alijäämää.

Suonenjoen kaupungin talouden tasapainottamisohjelma

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 14.12.2015 § 57 Suonenjoen kaupungin talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2016-2020.

Tasapainottamisohjelman laadintaan osallistui kaupunginhallituksen nimeämä työryhmä, jossa oli edustus jokaisesta valtuustoryhmästä. Lisäksi työryhmässä oli mukana henkilöstöjärjestöjen valitsema edustaja. Työryhmän sihteerinä toimi kaupunginjohtaja.

Toimenpide-ehdotusten joukosta toimikunta kokosi konkreettiset toimenpiteet, joiden toimenpanoon voitiin ryhtyä mahdollisimmin etupainotteisesti ja joiden vaikuttavuus on arvioitu talouden tasapainottamisen näkökulmasta tarpeelliseksi.

Tasapainottamis toimenpiteiden keskiössä ovat mm. vanhuspalvelujen rakenteelliset uudistukset ja tehostetun palveluasumisen ostopalvelupaikkojen vähentäminen kohti valtakunnan suositusten mukaista tasoa, kaupungin perimien taksojen ja maksujen korottamiset, kaupungin myöntämien vapaaehtoisten avustusten karsinta, investointien kriittinen tarkastelu ja tietoinen rajaaminen alle vuosikatteen. Lisäksi tasapainottamisohjelmassa korostetaan kiinteistöjen tehokkaampaa käyttöä ja tarpeettomista kiinteistöistä luopumista jo tehtyjen linjausten mukaisesti sekä rakenteellisten uudistusten jatkamista ja niihin vaadittavien lisäselvitysten aloittamista.

Taloutta on myös tasapainotettu kiinteistöveron korotuksin, joiden myötä kaupungin kiinteistöverojen tuotto kasvoin noin +150.000 euroa. Tasapainotettu talous mahdollisti kunnallisveroprosentin maltillisen alentamisen vuodelle 2017.

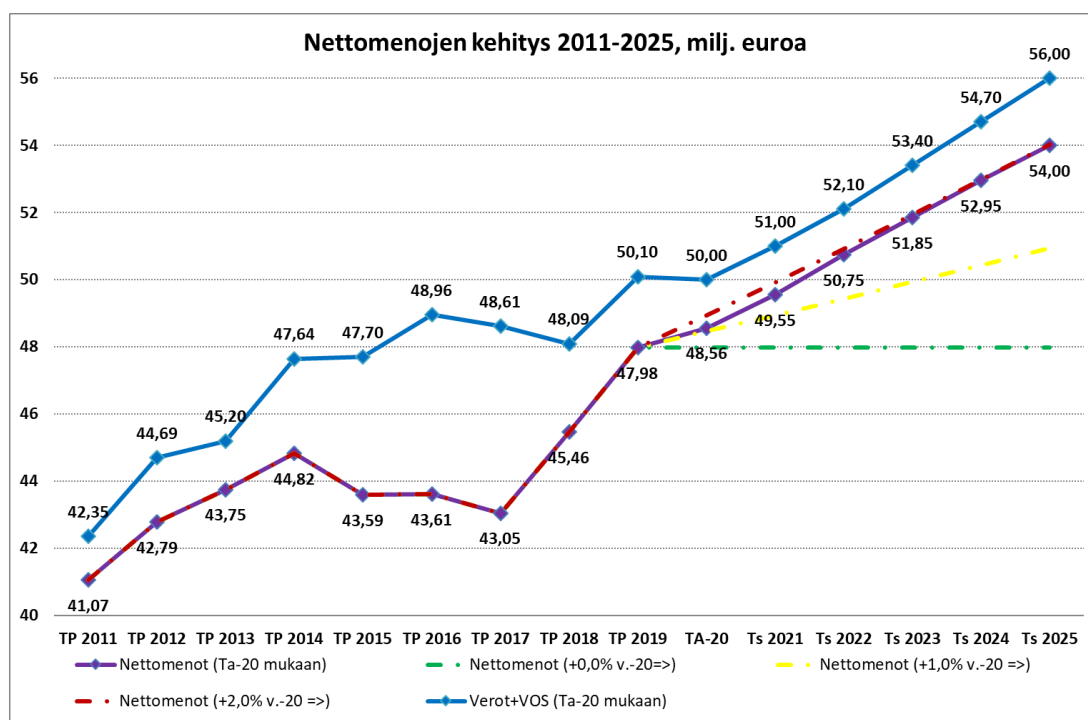
Tasapainottamisohjelman toimenpiteillä arvioitiin olevan noin 0,4 milj. euron (ml. kiinteistöverojen korotukset) taloutta tasapainottava vaikutus jo vuodesta 2016 alkaen. Sopeuttamistoimenpiteiden vaikutuksen arvioidaan olevan vieläkin suurempia tulevina vuosina, jos kiinteistöihin kohdistuvissa toimenpiteissä löydetään oikeat ja kustannustasoa alentavat ratkaisut ja

hallintorakenteita pystytään tiivistämään mahdollisen maakuntauudistuksen myötä.

Hyväksytyn tasapainottamisohjelman toteuttaminen loi hyvät edellytykset kaupungin talouden pitämiseksi tasapainossa myös tulevaisuudessa. Maltillinen investointitaso ja vuoden 2015 lisäpoistot hillitsivät poistotason kasvua jo vuodelle 2016. Näin luotiin mahdollisuus ylijäämäisten tilinpäätösten tekemiseen myös lähivuosina.

Kaupungin vuosikate on pysynyt jo viisi peräkkäistä vuotta keskimäärin noin +3,0 milj. eurossa tai sen yli. Tämä on mahdollistanut maltillisten investointien toteuttamisen tulorahoituksen turvin. Kaupungin velkaantuminen taittui jo vuoden 2015 aikana ja maltillinen investointitaso ja kulutason hillintä taittoivat kaupungin velkaantumista entisestään. Vuosien 2015-2018 aikana ei ole nostettu lainkaan pitkäaikaista lainaa. Velkoja on pystytty lyhentämään ennen vuotta 2019 yhteensä yli 10,0 milj. eurolla.

Toimintakate kasvoi vuoden 2019 osalta noin +2,5 milj. eurolla (+5,5%). Talousarviossa pysymistä tuki edellisvuosien erinomaiset tulokset, mitkä mahdollistivat toimintakatteen keskimääräistä kovemman kasvun myös vuoden 2019 osalta. Erityisesti erikoissairaanhoidon kustannustason arvioitu kehitys ja oman palvelutuotannon kustannustason ennakoitua suurempi kasvu luovat paineen vuoden 2020 talousarviossa pysymiselle.

Suonenjoen kaupungin talous on alijäämien kattamisen osalta saatu tasapainoon. Menojen kasvun hillintää on onnistuttu toteuttamaan erityisesti vuosina 2015-2017. Vuoden 2019 ennakoitua parempi ja ylijäämäinen tulos toi lisää aikaa sopeuttaa kaupungin taloutta kestävämmälle kulurakenteen uralle. Tulevaisuuden haaste on yhteen sovittaa toisaalta kasvavaa ikääntyvän

väestön palvelutarvetta ja samalla halliten sopeuttaa palveluja vähenevään lasten ja nuorten määrään.

Arvio tulevasta kehityksestä

Nykyinen talouden tasapainottamisohjelma on päättymässä ensi vuoteen ja kaupungin taloustilanteen mukainen arvio suunnitelmakauden 2020-2022 osalta näyttää kehittyvän valtuuston hyväksymää alkuperäistä talousarviota heikommin. Toimintakatteet ovat vuosien 2018 ja 2019 osalta yli +5,5 prosentin kasvussa.

Alkuperäisen talousarvion mukaisesti suunnitelmakausi 2020-2022 on kohonneesta kustannustasosta johtuen alijäämäinen yhteensä -2,5 milj. euroa. Ylijäämäisen talousarvion esittäminen ei ole realistisesti mahdollista ilman kaupungin kulurakenteeseen kohdentuvien sopeuttamistoimenpiteiden aloittamista.

Jatkossakin kaupungin toimintoja tulee sopeuttaa tulopohjan kasvuun nähden. Talouden tasapainossa pitämistä tulee kaikkien toimialojen pitää huolta. Kaupungin omat investointitarpeet edellyttävät tulo-rahoituksen riittävyyttä ja varautumista tulopohjan merkittävään kaventumiseen. Kulurakenteen arviointia tulee tehdä niin oman kuin myös ostopalvelujen suhteen. Jo pelkästään tuleva monitoimihalli-investointi tulee nostamaan kaupungin tulovaikutteisia menoja arviolta +1,0 milj. eurolla. Tämä vastaan yhden kunnallisveroprosentin korotuspainetta. Tai menokehityksen hillintää kaikkien toimialojen osalta.

Suonenjoen kaupungin nettomenot (toimintakate) on yli +1.000 euroa / asukas korkeammalla tasolla kuin kunta-alan keskiarvo. Tämä tarkoittaa yli +7 milj. euroa enemmän kuluja vuodessa kuin kunta-alalla keskimäärin käytetään vuodessa.

Kuuden ylijäämäisen vuoden jälkeen kaupungin taloudessa on noin +7,7 milj. euron suuruinen "ylijäämäpuskuri". Vuoden 2019 aikana päivitetyn taloussuunnitelman perusteella ylijäämät riittävät enintään vuoteen 2024 saakka. Talouden tasapainon saavuttaminen keskipitkällä aikavälillä edellyttää toimintakulujen kasvun rajaamista keskimäärin alle +1,5 prosentin kasvuun / vuosi. Talouden toteuman myönteiseen kehittymiseen ei voi vain luottaa, vaan tarvitaan aktiivisia ja konkreettisia päätöksiä niihin asioihin, mihin itse pystymme vaikuttamaan. Kaupungin käyttötaloudessa on yli 1,0 milj. euron välittömän sopeuttamisen tarve vuosien 2020-2021 osalta.

Suonenjoen kaupungin ylijäämäinen talous antaa hivenen liikkumavaraa kaupungin kehittämistoimenpiteiden toteuttamiseen. Kestävän kuntatalouden saavuttamiseksi on nimetty työryhmä, jonka tehtävänä on esittää konkreettisia keinoja kaupungin kulurakenteen kasvun hillitsemiseksi niin, että kaupungin talous saatetaan kestävällä talousuralla vuoteen 2021 mennessä. Tavoitteena on vähintään 1,0 milj. euron pysyväisluonteisten kulurakennetta hillitsevien konkreettisten toimenpiteiden esittäminen päätöksentekoon.

Koronakriisi luo lisähaasteen kaupungin talouden tasapainottamiseen

Koronaepidemian vaikutukset kaupungin talouteen tulevat olemaan jopa yli 5-7 milj. euron luokkaa vuosina 2020-2022. Vaikutukset näkyvät viiveellä kunnallisveron ja yhteisöveron heikompana tuottona. Osa tästä heikennyksestä tulisi työllisyyden, ja sitä kautta palkkasumman, aiemmin oletettua heikomman kehityksen ja yritysten oletettua heikomman kannattavuuden myötä. Perusterveydenhuollon ja hammashoidon kiireettömän hoidon purku tulee kuormittamaan epidemian jälkeen. Sosiaalipalvelujen tarve tulee mitä todennäköisimmin kasvamaan.

Myös kuntatalous on suurten muutosten edessä. Paineet SoTe-palvelujen kehittämisen kasvavat ja erikoissairaanhoidon kustannuskehitys on kovempaa kuin kuntien tulopohjan kasvun arvioidaan olevan. Väestö ikääntyy ja vähenee ennakoitua nopeammin.

Kuntien verotulopohja, valtionosuusjärjestelmä, rahoitusriskit sekä kokonaisuuden toimivuus ja hallinta tulevat olemaan lähitulevaisuudessa linjattavia kokonaisuuksia valtakunnan päätöksenteossa. On varauduttava siihen, että ylimenokausi uuteen järjestelmään tulee olemaan haasteellinen. Kasvavista menopaineista ja epävarmuudesta johtuen uusien ja pysyväisluonteisten kustannuksia lisäävien toimenpiteiden aloittamista tulee välttää.

2. Talousarvion toteutuminen

2.1. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (Kuntalaki 65.5 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailusta on lisäksi käytävä ilmi, onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrätyllä tavalla (Kuntalaki 65.4 §). Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin kassavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttö- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa (Kuntalaki 65.4 §). Toteutumisvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutumisvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- ja tuloerälle.

Selvitys tavoitteiden toteutumisesta annetaan toimintakertomuksen toteutumisvertailuosassa (Kuntalaki 69 §). Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida valtuuston asettamien tavoitteiden (Kuntalaki 71.2 §) toteutuminen. Arvioinnissa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutumisvertailu.

Toiminnallinen tavoite on valtuuston asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelujen ja tavaroiden määrää tai laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa koskeva tavoite. Tavoite on pyrittävä johtamaan tehtävän toiminta-ajatuksesta ja asettamaan määrää tai laatua ilmaisevana tunnuslukuna. Toiminnallinen tavoite voidaan määritellä myös sanallisesti, kuitenkin niin, että sen toteutumista on mahdollista arvioida.

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimille myöntämä, euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen määrätyn tehtävän suorittamiseksi tai hankkeen toteuttamiseksi. Tuloarvio on valtuuston talousarviossa toimielimille asettama tehtävä, hanke tai tulolajikohtainen tulotavoite.

Toteutumisvertailussa tulee käydä ilmi määrärahat, tuloarviot ja niiden toteutuneet menot sekä tulot ja niiden erotus.

2.1.1. STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN SEURANTA

Toiminnalliset kehittämishankkeet ja -tavoitteet vuosina 2019-2025, vastuushenkilönä kaupunginjohtaja Juha Piironen

Painopisteet	Arviointikriteeri	Tavoite	Seuranta
AKTIIVINEN JA HYVINVOIVA SUONENJOKELAINEN	Omaehtoiseen ja terveyttäedistävään toimintaan kannustaminen.	Monipuoliset ja helposti saavutettavat vapaa-ajan ja harraste mahdollisuudet turvataan Suonenjoella.	Toteutunut. Omaehtoisen liikkumisen ja harrastamisen puitteet ovat huippuluokkaa.
	Ennakointi ja ennaltaehkäisevät palvelut.	Lapsi- ja perhepalvelujen prosessit jalkautuvat läpi toimialojen. Toimivat varhaiskasvatus ja koulutuspalvelut suonenjokelaisille lapsille ja nuorille.	Toteutunut. Lape-töy on käynnissä ja panostukset VaKa- ja koulutuspalveluihin ovat huippuluokkaa.
	Yipeä kotiseudustaan.	Mansikkabrändin vahvistaminen ja vetovoimaisten mielikuvien viestittäminen alueestamme.	Toteutunut osittain. Yhteistyön tiivistäminen brändityössä myös alueellisesti.
ASUMISEN JA ELINYMPÄRISTÖN KEHITTÄMINEN	Monipuolinen tontti- ja asuntokanta.	Hankittujen maa-alueiden käyttöönoton valmistelu, kaavoitus ja tonttimarkkinointi. Painopisteenä elinkeinoelämän tarpeet varmistava kaavoitus ja tonttitarjonta. Vetovoimaisten ja tarkoituksenmukaisten asumisen tarpeiden selvittäminen.	Toteutunut osittain. Maa-alueiden hankinnat toteutettu. Niin Onnelan, Viitapuron kuin myös Karhukivensuon alueiden osalta. Tonttimarkkinointi vaatii enemmän panostusta ja rakentamisen osalta uudenlaisia lähestymistapoja.
	Liikenteellinen tavoitettavuus.	Aktiivinen vuorovaikutus niin 9-tien kuin myös raideliikenteen kehittämiseen. Joukkoliikenteen parempi saavutettavuus.	Toteutunut osittain. Vaikutustyötä on tehty. Toteutukseen tarvitaan myös alueellista yhteistyötä ja uudenlaisia ratkaisumalleja.
		Edistämme kaupunkialueella kevyenliikenteen mahdollisuuksia niin kävelyn kuin pyöräilyn suhteen.	Toteutunut osittain. Otetaan huomioon entistä paremmin suunnittelussa ja kunnostustöissä.
	Viihtyisä kaupunkikuva.	Esteettömyyden edistäminen ja vuodenaikoihin mukautuva viihtyisä kaupunkikuva keskustan alueella.	Toteutunut osittain. Vaatii jatkuvaa panostusta.
SAVON YRITTÄJÄMYÖNTEISIN KAUPUNKI	Ammattitaitoinen ja osaava työvoima.	Aktiivinen ja vuorovaikutteinen yritysten ja oppilaitosten välinen yhteistyö osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi. Hyödynnetään aktiivisesti nuorten työllistymistä edistäviä hankkeita.	Toteutunut. Hankkeiden hyödyntäminen ja aktiivinen vuorovaikutus on mahdollistanut lähiopetuksen toteutukset alueella.
	Aktiivinen yhteistyö.	Olemassa olevien ja uusien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen. Kaupunki toimii aktiivisena kumppanina yritysten ja eri sidosryhmien kanssa. Yrityspalvelujen prosessi on lähellä yrityksiä ja vaikuttavaa.	Toteutunut. Aktiivinen rooli ja yhteistyö myös alueellisesti.
	Arvosta Suonenjokelaista.	Myönteinen suhtautuminen kehittämishankkeisiin ja aktiivinen vuoropuhelu kaupungin hankintaprosessien yhteydessä.	Toteutunut. Yhteistyötä ja koulutusta mm. Savon yrittäjien kautta niin kaupungin hankinnoista vastaaville kuin yrittäjille.
VIESTINNÄN JA TOIMINNAN UUDISTAMINEN	Prosessien sujuvoittaminen ja jatkuva parantaminen.	Palvelualueiden yhteistoiminnan tiivistäminen ilman tiedonkulun katkoksia. Strategian jalkauttaminen läpi kaupunkiorganisaation.	Osittain toteutunut. Järjestetty koulutusta ja strategian jalkauttamista kaikille organisaatiotasolle. Tiedonkulussa on aina parannettavaa.
		Palvelualueiden kehittäminen ja saadun palautteen hyödyntämien prosessien edelleen kehittämisessä.	Osittain toteutunut. Työ jatkuu v. 2020 aikana.
		Työssään jaksava ja motivoitunut henkilökunta. Työhyvinvoinnin ja työkyvyn tukeminen. Työhyvinvointikartoitukset toimialoitain.	Toteutunut. Koulutusta järjestetty ja osallistuminen mukaan työhyvinvointi pilottiin v. 2020.
	Digi ja monikanavaisuus.	Sähköisten palvelujen käyttöönottoa lisätään. Sosiaalisen median parempi ja monipuolisempi hyödyntäminen. Useat ja vaihtoehtoiset kanavat tiedottamisessa ja kaupungin vetovoimatyön edistämässä.	Osittain toteutunut. Laadittu ohjeistusta, tiivistetty kanavia, koottu aktiivisia käyttäjiä.
		Suonenjoen markkinointi ja positiivisten mielikuvien vahvistaminen. Viestintäsuunnitelman laadinta.	Toteutunut perinteisiä kanavia hyödyntäen ja alueellisenä yhteistyönä. Vaatii lisää panostuksia.
	Osallistaminen.	Osallistamisprosessien edelleen kehittäminen. Sähköisten kanavien ja kyselyjen hyödyntäminen. Palautteen kerääminen.	Toteutunut osittain. Kehitystyö ja uusien kanavien hyödyntäminen lähtenyt käyntiin.
		Nuorisovaltuuston toiminnan aktivoiminen ja osallistaminen.	Toteutunut osittain. Yhteiset tapaamiset toteutuneet.
TALOUS	Strategiakauden aikana talous pysyy tasapainossa ja palvelujen järjestäminen on toteutettu kaupungin tulopohjaan nähden kestäväällä tavalla.	Sitoutuminen talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteisiin. Tasapainottamisohjelman päivittäminen ja kulurakenteen kriittinen läpikäynti. Taseessa on ylijäämää vuoden 2025 lopussa ja kaupungin lainanhoito kyky säilyy hyvällä tasolla.	Tavoite on toteutunut jo vuoden 2016 aikana. Kaupungin talous vahvistui myös vuoden 2019 osalta. Talouden tervehdyttämis työ jatkuu nimetyn työryhmän toimesta. Suunnitelman päivittäminen jatkuu.

2.2. KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Talousarvion käyttötalousosassa on valtuusto asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitamiseen.

Käyttötalousosan toteutumisessa selvitetään tavoitteiden, määrärahojen tuloarvioiden poikkeamat ja niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina.

Valmistus omaan käyttöön esitetään vastaavalla tavalla kuin se on hyväksytty talousarviossakin, joko tehtävän kohdalla vähennysrivinä valmistus omaan käyttöön tai toimintamenojen vähennyksenä.

Käyttötalouden määrärahat sitovat toimielimiä valtuustoon nähden lautakuntatasolla.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

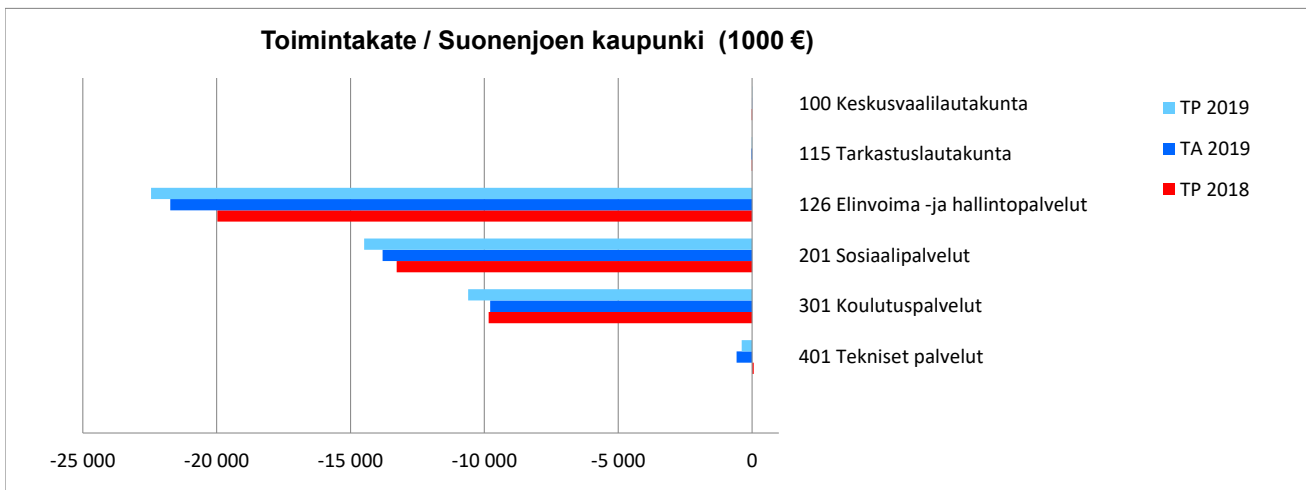
Toimielin: Suonenjoen kaupunki
Tulosalue:
Vastuuhenkilö:
Tilitunnus: 002 Suonenjoen kaupunki

Talous, €	Toteutuma 2018	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	11 200 977	10 469 100	0	10 469 100	10 687 704	218 604	-4,6
Valmistus omaan käyttöön	60 353	47 600	0	47 600	49 840	2 240	-17,4
Toimintamenot	-56 725 040	-57 486 700	-915 000	-58 401 700	-58 685 803	-284 103	3,5
Toimintakate	-45 463 710	-46 970 000	-915 000	-47 885 000	-47 948 259	-63 259	5,5
Suunnitelmapoistot	-2 290 960	-2 500 000	0	-2 500 000	-2 273 062	226 938	-0,8
Netto	-47 754 670	-49 470 000	-915 000	-50 385 000	-50 221 321	163 679	5,2

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimitelmalle tehtävä, vastuuyksikkö tai menolajikohtaisesti myöntämä euro-määrältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen.

Tuloarvio on valtuuston talousarviossa toimitelmalle tehtävä, vastuuyksikkö tai tulolajikohtaisesti asettama sitova tulotavoite.

Talousarvion määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia bruttomääräisinä. Määrärahat otetaan talousarvioon suoriteperusteen mukaisesti jaksotettuna.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

Vastuhenkilö: Keskusvaalilautakunnan sihteeri
Tilitunnus: 100

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	13 017	13 000	0	13 000	25 588	12 588	96,8
Toimintamenot	-12 974	-38 000	0	-38 000	-20 595	17 405	-45,8
Toimintakate	43	-25 000	0	-25 000	4 994	29 994	-120,0
Suunnitelmapoistot	0	0		0	0	0	
Vyörytykset	0	0		0	0	0	
Netto	43	-25 000	0	-25 000	4 994	29 994	-120,0

Vaalilain 13 pykälän mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta.

Toiminta-ajatus

Kunnan keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Kunnallisia vaaliviranomaisia ovat kuntien keskusvaalilautakunnat, vaalipäivän äänestyksestä vaalipaikoilla huolehtivat vaalilautakunnat, ennakkoäänestyksen toimittamisesta laitoksissa huolehtivat vaalitoimikunnat sekä yleisten ennakkoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijat.

Vaalilain 181 pykälän mukaan kunta vastaa

- keskusvaalilautakunnan menoista
- vaalipäivän äänestyksen järjestämisestä aiheutuvista menoista ja
- ennakkoäänestyksen järjestämisestä aiheutuvista menoista.

Oikeusministeriö suorittaa kunnalle eduskuntavaaleissa, presidentin vaalissa ja europarlamenttivaaleissa kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Vuonna 2019 järjestettiin eduskuntavaalit, jonka vaalipäivä oli sunnuntai 14.4.2019. Lisäksi järjestettiin EU-vaalit, jonka vaalipäivä oli sunnuntai 26.5.2019. Maakuntavaaleja ei järjestetty.

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2018	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Myyntituotot		13 000		13 000	25 588	12 588	96,8
Tuet ja avustukset	13 017					0	
Vuokratuotot						0	
Muut toimintatuotot						0	
Toimintatuotot	13 017	13 000	0	13 000	25 588	12 588	96,8
Palkat ja palkkiot	-9 469	-28 500		-28 500	-16 130	12 370	
Henkilösivukulut	-1 130	-2 300		-2 300	-1 462	838	
Henkilöstökulut yhteensä	-10 599	-30 800	0	-30 800	-17 592	13 208	
Palvelujen ostot	-2 257	-5 600		-5 600	-2 868	2 732	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-119	-1 600		-1 600	-113	1 487	
Avustukset						0	
Vuokrakulut						0	
Muut toimintakulut				0	-22	-22	
Toimintakulut	-12 974	-38 000	0	-38 000	-20 594	17 406	
Toimintakate	43	-25 000	0	-25 000	4 994	29 994	
Suunnitelman mukaiset poistot				0		0	
Vyörytykset				0		0	
Ylijäämä / Alijäämä	43	-25 000	0	-25 000	4 994	29 994	

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	Viimeksi toimitetut vaalit	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
Eduskuntavaaleissa 2019		3 612			3612	
Europarlamenttivaaleissa 2019	Äänestäneet	1 910			1910	
Presidentinvaaleissa 2018	suonenjokelaiset	3 764	3 764			
Kunnallisvaaleissa 2017		3 388				

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	Viimeksi toimitetut vaalit	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
Eduskuntavaaleissa 2019		62,1			62,1	
Europarlamenttivaaleissa 2019	Äänestysprosentti	32,9			32,9	
Presidentinvaaleissa 2018		60,9	60,9			
Kunnallisvaaleissa 2017		56,2				

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimielin: Tarkastuslautakunta

Vastuuhenkilö: Tarkastuslautakunta / Tilintarkastaja
Tilitunnus: 115

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	
Toimintamenot	-24 297	-25 000		-25 000	-19 415	5 585	-20,1
Toimintakate	-24 297	-25 000	0	-25 000	-19 415	5 585	-20,1
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0	0	
Vyörytykset	-455	-300		-300	-362	-62	-20,4
Netto	-24 752	-25 300	0	-25 300	-19 777	5 523	-20,1

Vastuutilintarkastusyhteisö

Kaupunginvaltuuston valitsemaan tarkastuslautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Kuntalain mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Kaupunginvaltuusto on valinnut kaupungin tilintarkastusyhteisöksi TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy:n vuosiksi 2019-2022 ja lisäksi valintapäätökseen sisältyy optio koskien vuosia 2023-2024.

Tilintarkastuspalveluja hankitaan vuosittain enintään 22 päivää ja lautakunnan kokouksia arvioidaan olevan kuusi (6) vuodessa.

Tarkastuspalvelujen hankinta on mitoitettu siten, että tilintarkastaja toimii myös tarkastuslautakunnan asioiden valmistelijana ja pöytäkirjanpitäjänä.

Kaupungin konserniohje edellyttää, että konserniin kuuluvan yhteisön on valittava tilintarkastajaksi kaupungin tilintarkastajaksi valitun JHTT-yhteisön palveluksessa oleva tilintarkastaja tai sellaisen yhteisön tarkastaja, jolla on yhteistyösopimus kaupungin tilintarkastusyhteisön kanssa.

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunnalla on kolme päätehtävää. Tarkastuslautakunnalla on vastuu:

- valtuuston toimikautta vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä,
- valtuuston päätettävien hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien asioiden valmistelusta
- valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioinnista

Keskeiset tarkastustoiminnan painopisteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta määrittää vuotuisissa arviointisuunnitelmissa kunkin vuoden arvioinnin painopistealueet. Arviointisuunnitelmat laaditaan siten, että valtuustokauden aikana kaikki kaupungin toiminnot tulevat arvioinnin kohteeksi. Taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittäviä kohteita arvioidaan useamminkin. Tarkastuslautakunta seuraa myös tilintarkastuksen asianmukaista suorittamista ja saa raportteja tilintarkastuksen toteutumisesta ja tarkastushavainnoista ennalta laadittuun suunnitelmaan pohjautuen.

Tarkastuslautakunta antaa vuosittain arviointikertomuksen ja tilintarkastaja tilintarkastuskertomuksen valtuustolle toukokuun loppuun mennessä.

Kaupunkikonsernin tarkastuspalvelut kilpailutettiin ja valtuusto teki valinnan kaudelle 2019-2022.

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2018	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0	
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	
Palkat ja palkkiot	-4 881	-4 500		-4 500	-3 270	1 230	-33,0
Henkilösivukulut	-67			0	-134	-134	99,1
Henkilöstökulut yhteensä	-4 948	-4 500	0	-4 500	-3 404	1 096	-31,2
Palvelujen ostot	-19 346	-20 400		-20 400	-16 005	4 395	-17,3
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-3		0		-7	-7	166,9
Avustukset			0			0	
Vuokrakulut			0			0	
Muut toimintakulut		-100	0	-100		100	
Toimintakulut	-24 297	-25 000	0	-25 000	-19 415	5 585	-20,1
Toimintakate	-24 297	-25 000	0	-25 000	-19 415	5 585	-20,1
Suunnitelman mukaiset poistot						0	
Vyörytykset	-455	-300		-300	-362	-62	-20,4
Ylijäämä / Alijäämä	-24 752	-25 300	0	-25 300	-19 777	5 523	-20,1

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
Kunnan pysyvät toimitelimit	lkm	9	9	9	
Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt	lkm	10	10	10	
Tytäryhteisöt	lkm	4	4	4	
Toiminnan laillisuuden turvaaminen ja julkinen luotettavuus. Kirjanpidon oikeellisuuden varmistaminen.	Tarkastuspäivät / vuosi	26	20	23	15,0
Lautakunnan kokoukset	Kokoontumiskerrat	8	8	7	-12,5

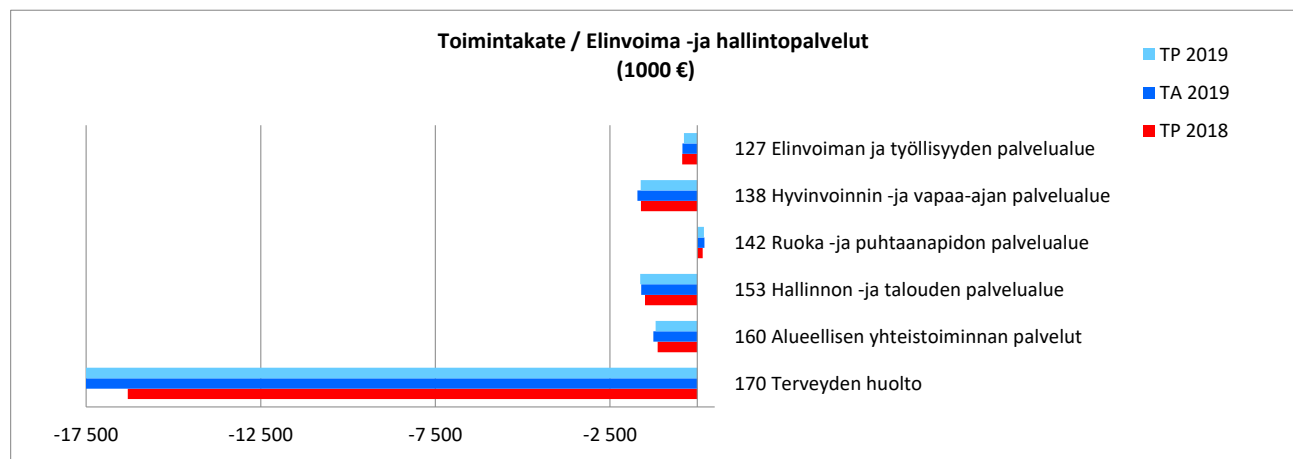
KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	3 044 505	2 989 200	0	2 989 200	3 019 319	30 119	-0,8
Toimintamenot	-23 873 803	-25 108 100	-565 000	-25 673 100	-25 472 664	200 436	6,7
Toimintakate	-20 829 299	-22 118 900	-565 000	-22 683 900	-22 453 345	230 555	7,8
Suunnitelmapoistot	-222 562	-211 300	0	-211 300	-153 158	58 142	-31,2
Vyörytykset	538 622	550 900	0	550 900	562 740	11 840	4,5
Netto	-20 513 239	-21 779 300	-565 000	-22 344 300	-22 043 763	300 537	7,5

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2018	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Myyntituotot	2 417 309	2 450 700		2 450 700	2 454 690	3 990	1,5
Maksutuotot	312 138	301 400		301 400	305 550	4 150	-2,1
Tuet ja avustukset	216 552	210 100		210 100	223 560	13 460	3,2
Vuokratuotot	4 508	3 700		3 700	5 768	2 068	28,0
Muut toimintatuotot	93 998	23 300		23 300	29 750	6 450	-68,3
Toimintatuotot	3 044 505	2 989 200	0	2 989 200	3 019 319	30 119	-0,8
Palkat ja palkkiot	-3 139 592	-3 089 100		-3 089 100	-3 058 865	30 235	-2,6
Henkilösivukulut	-889 068	-888 400		-888 400	-870 090	18 310	-2,1
Henkilöstökulut yhteensä	-4 028 660	-3 977 500	0	-3 977 500	-3 928 954	48 546	-2,5
Palvelujen ostot	-18 627 515	-19 882 300		-19 882 300	-19 802 324	79 976	6,3
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-635 854	-579 200		-579 200	-601 339	-22 139	-5,4
Avustukset	-135 356	-180 000	-565 000	-745 000	-641 155	103 845	373,7
Vuokrakulut	-413 002	-453 600		-453 600	-474 964	-21 364	15,0
Muut toimintakulut	-33 416	-35 500		-35 500	-23 927	11 573	-28,4
Toimintakulut	-23 873 803	-25 108 100	-565 000	-25 673 100	-25 472 664	200 436	6,7
Toimintakate	-20 829 299	-22 118 900	-565 000	-22 683 900	-22 453 345	230 555	7,8
Suunnitelman mukaiset poistot	-222 562	-211 300		-211 300	-153 158	58 142	-31,2
Vyörytykset	538 622	550 900		550 900	562 740	11 840	4,5
Ylijäämä / Alijäämä	-20 513 239	-21 779 300	-565 000	-22 344 300	-22 043 763	300 537	7,5

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Palvelualue: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja

Palvelualue: 127 Elinvoiman ja työllisyyden palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	94 268	55 000		55 000	75 914	20 914	-19,5
Toimintamenot	-523 391	-479 300		-479 300	-457 722	21 578	-12,5
Toimintakate	-429 124	-424 300	0	-424 300	-381 808	42 492	-11,0
Suunnitelmapoistot				0		0	
Vyörytykset	-5 803	-4 600		-4 600	-4 716	-116	-18,7
Netto	-434 927	-428 900	0	-428 900	-386 524	42 376	-11,1

Toiminta-ajatus

Elinkeinotoimen tehtävänä on parantaa yritysten toimintaedellytyksiä kaupungissa. Elinkeinoelämän edistämistoimenpiteinä tarjotaan aloittaville yrityksille perustamisneuvontaa sekä kehitetään toimivien yritysten kilpailukykyä ja toimintaedellytyksiä sekä edistetään uusien yritysten syntymistä ja muuttamista alueelle.

Suonenjoen kaupungin elinkeinotoimen palvelut tuottaa vuonna 2019 Kehitysyhtiö SavoGrow Oy, joka perustettiin vuoden 2015 alusta yhdessä Keiteleen, Pielaveden, Rautalammin, Tervon ja Vesannon kuntien kanssa jatkamaan Sisä-Savon seutuyhtymän toimintaa.

Suonenjoen kaupungilla on elinkeinoasiamies, jonka palvelut ostetaan Kehitysyhtiö SavoGrowlta. Palveluun kuuluu mm. toimialavapaata ja maksutonta neuvontaa yritystoimintaa suunnitteleville ja aloittaville henkilöille sekä yritystoimintaansa kehittäville toimiville yrityksille. Elinkeinoasiamies on usein kunnan yrityspalveluiden ensimmäinen yhteydenottopiste. Palveluun kuuluu myös TE-toimistojen starttilausuntojen kirjoittamiset aloittaville yrityksille. Futurian tilojen varaus- ja markkinointipalvelu ostetaan myös kehitysyhtiö Savogrowlta.

SavoGrown alueella on solmittu sopimukset Yritys-Suomi sekä Uusyrityskeskus palvelukokonaisuudesta. Sopimusten tarkoituksena on parantaa ja tehostaa keskeisten alueen yritys- ja elinkeinotoiminnan palveluorganisaatioiden yhteistyötä yritysten perustamisessa, kehittämisessä ja sijoittumisessa seudulle sekä näihin liittyvää osaamisen kehittämistä, viestintää ja markkinointia. Suonenjoen elinkeinoasiamies vastaa Uusyrityskeskuksen aloittavien yritysten neuvontaprosessista yhtiön alueella. Itse neuvontatyön tekee kunkin kunnan nimetty elinkeinoasiamies.

SavoGrow tuottaa omistajakuntiensa kunnalliset elinkeino- ja kehittämispalvelut. Alueen kärkitoimialoina ovat elintarvike- ja marjaosaaminen, palvelut sisältäen matkailun sekä puu- ja metalliteollisuus. Elintarvikekehityksessä ja marjaosaamisessa palvelut ovat valtakunnallisia. Nousevina aloina ovat mm. biotalous ja eri sisällöntuotantoalat. Kehittämishankkeissa tehdään tiivistä yhteistyötä muiden elinkeinotoimijoiden kanssa. Työhön osallistuvat kehitysyhtiön vakinaisten toimihenkilöiden lisäksi kehittämishankkeiden henkilöt. Savogrown kuntaosuus vuodelle 2019 on 197.000 euroa.

Maakunnallisiin ja alueellisiin elinkeinotoimien kehittämishankkeisiin osallistutaan kehittämissyhtiön kautta. EU-rakennerahastojen ohjelmakausi 2014-2020 on parhaillaan menossa. Ohjelmakauden hanketoimintaa ohjaa kuntien ja elinkeinoyhtiön strategiat. Keskeisiä elin- ja vetovoima hankkeita ovat mm. maakunnan Future Savo-hanke, eKunta-hanke ja Savogrow alueen kuntakehittämisen hanke.

Maaseudun kehittämissyhistys Mansikka ry toteuttaa Leader-ohjelmaa 2014-2020. Ohjelman toiminta-alueena on Suonenjoen kaupunki, Leppävirran, Rautalammin, Tervon ja Vesannon kunnat sekä kaava-alueen ulkopuolinen osa Varkauden kaupungista. Ohjelman kuntaosuus on jaettu toiminta-alueen kuntien kesken asukaslukujen suhteessa. Suonenjoen kaupungin osuus vuonna 2019 on 38.000 euroa.

Työllistämistoimin pyritään aktivoimaan ja luomaan työtä pitkään työttömänä olleille henkilöille. Työllistämistä toteutetaan yhteistyössä työvoimaviranomaisten kanssa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Kasvuhakuisen kuntastrategian jalkauttaminen. Keskeinen painopiste osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen suonenjokelaisiin yrityksiin.

Kysyntä- ja laajuustiedot	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos kpl / %	
Elinkeinotoiminnan kehittyminen ja työllisyyden parantaminen	Perustetut uudet yritykset	24	20	35	11	45,8
	joista useamman kuin yhden henkilön työllistävät yritykset	1	3	5	4	400,0
	Kontaktoidut yritykset / kpl	530 tapahtumaa, 210 toimijan kanssa.	150	738 tapahtumaa 153 toimijan kanssa		0,0
Työllisyys	Työttömyysprosentti 31.12.	9,80 %	< 9,00 %	9,30 %	-0,5 %-yks.	-5,1 %
Kaupungin työllistämät henkilöt	Lukumäärä	21	12	14	-7	-33,3
Työllistettyjen henkilöiden työmaa-kuukausina	Työkuukausi	132	100	112	-20	-15,2

Työllistämistukipalkat ja henkilösivukulut	€	161 294	120 000	136 704	-24 590	-15,2
Työllistämistuki valtiolta	€	92 826	55 000	75 842	-16 984	-18,3
Työllistämissuunnitelma: Työkuukaudet yhteensä	Työkuukausi	132	100	112	-20	-15,2

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Nuorten kesätyöllistämistä edistävä palvelusetelikokeilua jatketaan. Varataan 15.000 euron suuruinen kannustinraha nuorten työllistämiseen vuodelle 2019. Tarkemmat ohjeet on päivitetty vuoden 2018 aikana. Yrityksiin suunnatun työllisyysseteliin vuoden 2019 aikana on varattu 30.000 euron suuruinen määräraha.

Työllistämishankkeiden kuntaosuudet. Varaus 10 000 euroa vuodelle 2019.

Elinkeinopoliittisten hankkeiden avustaminen. Kohdentamaton määräraha vuodelle 2019 on 10 000 euroa.

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
SavoGrown liiketoimintasuunnitelman jalkauttaminen ja edunvalvonta. Alueen strategiatyöhön osallistuminen.	K / E	Aktiivinen osallistuminen strategiatyöhön	On toteutunut.
Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen	K / E	Liikenteellinen tavoitettavuus	Toteutunut osittain. Vaikutustyötä on tehty. Toteutukseen tarvitaan myös alueellista yhteistyötä ja uudenlaisia ratkaisumalleja.
		Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus	Toteutunut. Hankkeiden hyödyntäminen ja aktiivinen vuorovaikutus on mahdollistanut lähiopetuksen toteutukset alueella.
Yhteistyön tiivistäminen kehitysyhtiön osakaskuntien ja yrittäjien kanssa	K / E	Elinkeinoneuvottelijoiden yhteistyö	Osittain toteutunut. Kokouksia on ollut vähän.
		Kaupungin johtoryhmän osallistaminen elinkeinopoliittisten hankkeiden toteuttamiseen	Osittain toteutunut. Elinkeinoasimies osallistuu aktiivisesti johtoryhmätyöskentelyyn.

Työttömien määrä	ELY-keskuksen tilasto	Työttömyyden vähentäminen.	On toteutunut. Työttömyysaste on laskenut yli 5 prosenttia vuoden takaisesta (-0,5 %-yks.)
300 ja 1000 päivää työttömänä olleiden ja TYP-asiakkaiden määrä ja työllisyyskoordinaattorin kontaktien määrä.	Kelan tilasto, TYP-järjestelmän tiedot, koordinaattorin raportti	Pitkään työttöminä olleiden aktivointi, osittainen ja kokoaikainen työllistyminen.	Yli 12 kk työttömä olleiden määrä on laskenut vuosi keskiarvolla mitattuna 20 henkilöllä ollen vuoden takaisesta ollen v. 2019 yhteensä 55 henkilöä.
Keskitetty koululaisten kesätyöllistäminen työllisyysbudjetista.	Kesätyöntekijöiden määrä.	Tarkempi suunnitelma kesätyöpaikoista tehdään yhteistyössä toimialojen kanssa.	Toteutui hyvin vuoden 2019 aikana.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Palvelualue: 138 Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	640 048	685 100		685 100	736 921	51 821	15,1
Toimintamenot	-2 255 538	-2 398 500		-2 398 500	-2 356 417	42 083	4,5
Toimintakate	-1 615 490	-1 713 400	0	-1 713 400	-1 619 496	93 904	0,2
Suunnitelmapoistot	-136 726	-111 400		-111 400	-75 849	35 551	-44,5
Vyörytykset	-35 610	-33 700		-33 700	-37 431	-3 731	5,1
Netto	-1 787 826	-1 858 500	0	-1 858 500	-1 732 776	125 724	-3,1

Toiminta-ajatus

Hyvinvoinnin- ja vapaa-ajan palvelualueeseen kuuluvat kansalaisopisto, kirjasto,- kulttuuri,- nuoriso- ja liikunta palvelut. HyVa-palvelualue on merkittävä osa kaupungin vetovoimaisuutta ja imagon rakentamista sekä suonenjokelaisten arjen hyvinvointia. Hyvinvoinnin- ja vapaa-ajan palvelualue edistää aktiivisen kansalaisuuden toteutumista yhdessä eri toimijoiden kanssa. Aktivoi suonenjokelaisia oman elinympäristönsä ja kaupungin kehittämiseen sekä omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen. HyVa-palvelualue edistää suonenjokelaisten osallisuutta ja arjen hyvinvointia.

Sisä-Savon kansalaisopisto on avoin vapaan sivistystyön opisto, toimialueensa Suonenjoen, Leppävirran, Rautalammin, Tervon ja Vesannon asukkaille. Kansalaisopisto järjestää alueen koulutus- ja kulttuuritarpeita tukevaa monipuolista ja hyvinvointia lisäävää yleissivistävää koulutusta ja harrastustoimintaa, ammatillista lisäkoulutusta, työvoimapolitiittista koulutusta, asukkaita aktivoivaa muuta toimintaa sekä maksupalvelu- ja projektitoimintaa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Etsivä nuorisotyö on siirtynyt kaupungin omaksi toiminnaksi ja nuorisopalveluissa on uusi nuoriso-ohjaajan toimi, jossa painopisteenä on mm. koulussa tehtävän nuorisotyön kehittäminen. Liikuntapalveluissa kehitettiin paikallisen liikuntaneuvonnanmallia hankkeella, johon saatiin AVI:lta avustusta. Uuden uimahallin ja liikuntatilan hanketyö eteni. Uimahallin sunnuntai aukioloaikoja jatkettiin. Kirjastopalveluissa keskityttiin kirjaston digitaalisen verkkoaineiston neuvontaan asiakkaiden tarpeiden mukaan sekä sosiaaliseen vahvistamiseen muiden toimialojen ja kolmannen sektorin yhteistyökumppaneiden kanssa. Kulttuurikasvatuksen tasa-arvoista saatavuutta kehitettiin yhdessä koulutuspalveluiden kanssa. Kansalaisopistossa otettiin käyttöön sähköinen maksaminen ja aloitettiin opettajien Erasmus koulutushanke yhdessä muiden kansalaisopistojen kanssa.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
Kirjaston Lainat	Kpl	71 816	80 000	75 791	6 %
Kirjaston Käynnit	Käyntikerta	55 666	70 000	53 360	-4 %
Kirjaston nettokulut € / asukas	€	47	50		-100 %
Kulttuuritapahtumat	Tapahtumien määrä	47	45	33	-30 %
Kulttuuritapahtumat	Kävijämäärä	4358	5 000	3774	-13 %
Museot	Kävijämäärä	842	1 100	980	16 %
Kellarikallerian näyttelyt	Näyttelyiden määrä	20	20	19	-5 %
Kellarikallerian näyttelyt	Kävijämäärä	3801	4 000	2916	-23 %
Konservatorio	Maksuosuus €	73 000	73 000	73 000	0 %
Konservatorio	Oppilaspaiikka € / op.	1280,70	1 303,57	1206,61	-6 %
Nuorisotoimi	Toimintakerrat	182	200	120	1496
	Osallistuneet	2 870	3 000		
Etsivä nuorisotyö	Nuoret	34	60	35	3 %
Leirit ja ja tenavaparkki	Osallistuneet	75	75	63	
	Vuorokaudet	18	18	18	
Nuorisotoimen kerhotoiminta	Kerhot	2	4		
	Osallistuneet	35	40	6	92
Uimahalli	Kävijät	36 675	44 000	37180	1 %
Kuntosali	Kävijät	10 032	11 000	11 208	12 %
Liikuntaryhmät	Ryhmien lukumäärä	23	20	22	
	Osallistujat	6530	5 500	8767	
Kansalaisopisto opetustunnit yhteensä	kpl / vuosi	16 085	15500	16200	1 %
Kansalaisopiston opetustunnin hinta (koskee valtionosuustunteja)	€ / opetustunti	71	80	74	

Kansalaisopiston käytetyt opiskelijapaikat		7 939	10 000	7 963	0 %
Avustukset					
Nuorisotoimi		1 039	3 000	550	
Liikuntatoimi		17 017	22 000	18 083	
Kulttuuritoimi		5 000	5 000	3650	

Nuorten bändihankkeen; The FinEst Band Camp toteuttaminen ajalle 1.1.2018-31.7.2020, Suonenjoen kotiseutumuseon ja -arkiston luettelointiin sekä liikuntaneuvontaa kehittävään hankkeeseen on varauduttu HyVa-palvelualueen talousarviossa.

Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Uusien toimintamallien kehittäminen / Kirjasto	Kohdennetut ryhmäkäynnit	Kohdennettujen palveluiden edistäminen.	Käyttäjäkoulutuksia yhteensä 33, näistä tiedonhaun opetusta 22 kertaa (333 osallistujaa)
Digineuvonta ja muiden toimijoiden digineuvonnan mahdollistaminen / Kirjasto	Opetuskerrat ja niihin osallistuneet asiakkaat	Kuntalaisten digitaalisten toimintavalmiuksien parantaminen.	Kirjaston omia ohjattuja koulutuksia 1 kpl (3 osallistujaa), Savonetin kautta aloitettu vertaisuhjaajuus päättyi ja kirjasto on opastanut omien sähköisten palveluidensa käytössä normaalin asiakaspalvelun yhteydessä.
Kirjavinkkaukset / kirjasto	Vinkkausten määrä ja niihin osallistuneet oppilaat.	Lasten ja nuorten lukutaidon edistäminen.	Kirjavinkkauksia 8 tuntia, joissa 73 osallistujaa
Kulttuurikasvatussuunnitelman kehittäminen ja toimeenpano	Luokkakohtaiset suunnitelmat (on/ei)	Kotiseututuntemuksen kehittyminen ja kulttuurikasvatuksen tasa-arvoisen saatavuuden lisääminen.	Suunnittelu käynnistetty yhdessä koulutuspalveluiden kanssa.
Koulunuorisotyön matalan kohtaamisen toimintamallin luominen.	Ohjauksen piirissä olevien määrä.	Kouluiäisten lasten ja nuorten tavoittaminen ja sosiaalinen vahvistaminen.	Koulussa tehtävä nuorisotyö on vakiintunut erityisesti yläkouluun.
Nuorisovaltuustotoiminnan Suonenjoen mallin kehittäminen yhdessä -hankkeen kanssa. Kuntayhteistyön selvittäminen.	Nuorisovaltuuston toimintakerrat	Nuorten osallistumismahdollisuuksien kehittäminen.	Nuorisovaltuusto toimii aktiivisesti, osallistumismahdollisuuksia kehitetään vielä.
Etsivä nuorisotyön toimintamallin luominen ja nuorten tavoittaminen yhdessä nuorten työpajan kanssa.	Tilastointiohjelmat Parent ja Sovari, joilla seurataan nuorten asiakkaiden määriä, tilanteita ja niiden etenemistä.	Etsivän nuorisotyön asiakaskunnan nuorten elämänhallinnan ja opiskeluihin tai työelämään kiinnittymisen tukeminen.	Koulun keskeyttäneet tavoitettu. Muiden asiakkaiden ohjaaminen jatko palveluihin, kouluun tai työharjoittelupaikat.
Suonenjoella on kuntalaisten terveyttä ja hyviä elintapoja tukeva liikuntaneuvonnan malli	K / E	Luodaan liikuntaneuvontaan Suonenjoen malli	Suonenjoen malli luotu.
Uimahallin toimintaa ylläpidetään ja kehitetään mahdollisuuksien mukaan. Järjestetään lapsille ja aikuisille uimakouluja sekä tekniikka kouluja. Vesipeuhuloita ja vesileikkikouluja.	Osallistujat / ryhmät	Kuntalaisten uimataidon ja uintiharrastuksen lisääminen.	Tavoitteet saavutettu.

Viestinnän ja toiminnan uudistaminen			
Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Asiakkuus / Kansalaisopisto. Seurataan asiakastyytyväisyyttä.	Kurssiarviointien yleisarvosana opiston toiminnasta on 4 tai yli	Asiakastyytyväisyyden ylläpitäminen.	Ei toteutunut järjestelmäpäivityksen takia.
Prosessit / Kansalaisopisto. Kurssitarjonnan uudistaminen 10 % kursseista. Maksupalvelukoulutuksen markkinointi ja toteuttaminen.	Uusien kurssien määrä 10 % opetustarjonnasta. Maksupalvelukoulutusten määrää vuodessa.	Kurssitarjonnan pysyminen vetovoimaisena.	Uusien kurssien määrä opetustarjonnasta 23 %.
Prosessit / Kansalaisopisto. Seurataan resurssien ja toiminnan tavoitteiden tasapainoa. Pysyminen talousarviossa.	Kokonaismenot/opetustunnit	Saada resurssit ja toiminnan tavoitteet hyvään tasapainoon.	Kansalaisopisto pysyi talousarviossa.
Henkilöstö / Kansalaisopisto. Arvioidaan opiston toiminnan volyymin kasvaessa henkilöstörakennetta.	Henkilöstömenot/opetustunnit	Tarkoituksenmukainen henkilöstörakenne suhteessa toiminnallisiin tavoitteisiin.	Henkilöstörakenne ajan tasalla.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Palvelupäällikkö

Palvelualue: 142 Ruoka -ja puhtaanapidon palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio-toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	1 902 103	1 900 000		1 900 000	1 917 927	17 927	0,8
Toimintamenot	-1 749 780	-1 697 700		-1 697 700	-1 725 228	-27 528	-1,4
Toimintakate	152 323	202 300	0	202 300	192 699	-9 601	26,5
Suunnitelmapoistot	-11 257	-57 400		-57 400	-14 412	42 988	28,0
Vyörytykset	-32 040	-33 200		-33 200	-31 378	1 822	-2,1
Netto	109 026	111 700	0	111 700	146 909	35 209	34,7

Toiminta-ajatus

Ruoka- ja puhtaanapitopalveluiden tehtävänä on tuottaa maukkaita, ravitsemussuositusten mukaisia ateriapalveluja kustannustehokkaasti eri asiakasryhmille sekä huolehtia erilaisten tilojen puhtaudesta ja viihtyvyydestä yhteistyössä eri kiinteistön käyttäjien kanssa.

Ympäristöystävällisyys ja ergonomia-asiat huomioidaan myös puhdistus-, pesuaine- ja laitehankinnoissa tukemaan työntekijöiden ja työympäristön hyvinvointia. Lisäksi hajusteettomuus tullaan huomioimaan mahdollisuuksien mukaan hankinnoissa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Päiväkotien ateria- ja tuotetilaukset saadaan sähköisessä muodossa ruokapalveluun. Ruokalistojen julkaisu automaattisesti nettiin toteutuu, kun saadaan kaikki ruokalistoilta olevat reseptit vakioitua. Puhtaanapidon mitoitus työ on saatu osassa kohteita tehtyä. Puhtaanapidon puolella laajennettu perehtyminen toimintakentän sisällä, osaamisen tukemiseksi toteutui hyvin.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos kpl / %
SISÄISET ASIAKKAAT	Kohde / Mittari	195 505	214 200		
ULKOISET ASIAKKAAT					
HOIVA-ATERIAT		133 224	130 000	129 187	-4 037 -3,0
HENKILÖSTÖATERIAT		17 656	14 000	14 067	-3 589 -20,3
TILAUSTARJOILU		2 140	2 000	2 902	762 35,6
YHTEENSÄ		348 525	360 200	327 749	-20 776 -6,0

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Viestinnän ja toiminnan uudistaminen			
Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Reseptiikan vakioiminen ja ruokalistan ja ravintoarvojen sähköinen julkaiseminen	Julkaistu /ei julkaistu	Ateriapalveluprosessin kehittäminen	Perusruokalistan ohjeet on vakioitu. Sähköistä ruokalistaa ei ole vielä julkaistu.
Täydennyskoulutus ja osaamisen lisääminen.	Täydennyskoulutuksen määrä	Koulutusta 2 pv/vuosi/työntekijä. Osaaminen paranee.	Koulutuspäivät ovat toteutuneet.
Siivouksen mitoitus päivitetty mitoitus- ja kustannuslaskentaohjelmalla.	Mitoitus tehty	Siivouksen mitoituksen tarkistaminen ja kehittäminen	Mitoitusasiat ovat vielä kesken.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja
Palvelualue: 153 Hallinnon ja talouden palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	343 404	278 500		278 500	251 957	-26 543	-26,6
Toimintamenot	-1 842 170	-1 881 400		-1 881 400	-1 889 167	-7 767	2,6
Toimintakate	-1 498 766	-1 602 900	0	-1 602 900	-1 637 209	-34 309	9,2
Suunnitelmapoistot	-74 580	-42 500		-42 500	-62 897	-20 397	-15,7
Vyörytykset	612 075	622 400		622 400	636 265	13 865	4,0
Netto	-961 270	-1 023 000	0	-1 023 000	-1 063 841	-40 841	10,7

Toiminta-ajatus

Yleishallinto luo käytännön toimintaedellytykset kaupunginvaltuuston ja -hallituksen toiminnalle. Lisäksi yleishallinto vastaa hallinnon, henkilöstöasioiden, ICT:n ja talouden tukipalveluista kaupungin toimialoille. Toiminnan tavoitteena on tuottaa keskitettyjä palveluja mahdollisimman tehokkaan ja tuloksellisen toimintaan tueksi niin luottamushenkilö- ja virkamiesjohdolle kuin muillekin päävastuualueille.

Kaupunginvaltuusto huolehtii kunnallisen demokratian toteutumisesta, määrittelee palvelutason ja antaa yleiset puitteet toiminnalle sekä määrittelee kaupungin toiminta-ajatuksen.

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee:

- 1) päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista
- 2) päättää hallinnon järjestämisen perusteista
- 3) päättää talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista sekä hyväksyä talousarvio
- 4) päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista
- 5) päättää kunnan liikelaitokselle asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- 6) päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta
- 7) valita jäsenet kunnan toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä
- 8) päättää luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista
- 9) valita tilintarkastajat
- 10) hyväksyä tilinpäätös ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä sekä
- 11) päättää muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrätyistä asioista.

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei muuta ole päätetty, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Lisäksi kaupunginhallituksen tehtävänä on kaupunginvaltuuston hyväksymän toiminta-ajatuksen ja päämäärien toteuttamiseksi huolehtia kaupungin toimintojen sekä taloudenhoidon kehittämisestä, edistää yhteistyössä sidosryhmien kanssa kaupungin taloudellista, sosiaalista ja henkistä kehitystä sekä vaikuttaa yhteiskuntapolitiikkaan kaupunkilaisten ja kaupungin etujen huomioon ottamiseksi.

Kaupunginhallituksen alaisena toimii henkilöstöjaos 1.6.2017 alkaen.

Tehtäväalueet:

- 1) kaupungin hallinnon sekä palvelutuotannon johtaminen ja kehittäminen
- 2) taloudesta, kunta-suunnittelusta, yleisestä elinkeinopolitiikasta sekä maaseutuelinkeinojen kehittämisestä vastaaminen
- 3) ohjaaminen maankäytön suunnittelun avulla eri toimintojen sijoittumista kaupunkiin huomioiden ympäristön vaatimukset
- 4) kuntien välisen yhteistyön kehittäminen
- 5) kaupungin toiminnan ohjaaminen, yhteensovittaminen, seuranta, arviointi.

Hallinto- ja talouspalvelut huolehtii kaupunginhallituksen alaisena kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, talous- ja henkilöstöhallinnosta sekä kaupungin ict-palveluista. Hallinto- ja talouspalveluiden tehtäväkenttään kuuluvat lisäksi kaupungin asuntotoimi, keskusarkiston hoito, viestintä ja markkinointi. Hallinto- ja talouspalvelut palvelee kuntalaisia, luottamushenkilöitä ja kaupungin omaa henkilöstöä.

Talous -ja palkkahallinnon palveluita tarjotaan lisäksi Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymälle, Suonenjoen Vesi Oy:lle sekä Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokrataloille.

ICT-palveluja tarjotaan muille Sisä-Savon kunnille, Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymälle, kehitysyritys Savo Grow Oy:lle sekä konsernin tytäryhtiöille.

Kaupungin **henkilöstöasioita** hoidetaan kaupungin strategian tavoitteiden suuntaisesti avoimuutta lisäten. Keskitetty henkilöstöhallinto hoitaa kaupungin työsuojelun, työhyvinvoinnin ja henkilöstön kehittämisen sekä pääluottamusmiesten korvaukset.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Kaupunginhallituksen tehtävänä on huolehtia kuntalain velvoitteiden noudattamisesta kaupungin toiminnassa. Uuden kuntastrategian jalkauttaminen. Strategiatyönjalkauttamiseen ja esimiesten sekä johtoryhmän kouluttamiseen on varattu yhteensä 30.000 euron määräraha vuodelle 2019.

Vuoden aikana uudeleen organisoitiin palkka- ja taloushallinnon tukipalvelut ja osa henkilöstöstä siirtyi liikkeenluovutuksella palvelun tuottajalle. Hallinnonpalvelut keskitettiin yhteiseen toimitilaan Keskuskadulle.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos / Muutos %	
Kaupunginvaltuusto	Kokoontumiskerrat	6	6		-6	-100,0
	Pöytäkirjapykälät	44	80		-80	-100,0
Kaupunginhallitus	Kokoontumiskerrat	20	20		-20	-100,0
	Pöytäkirjapykälät	258	300		-300	-100,0
Henkilöstö						
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	Vakituiset	348	380	356	-24	-6,3
	Määräaikaiset	186	100	87	-13	-13,0
Eläköityminen	Eläkeiän saavuttavat	-	10			
	Eläkkeelle siirtyneet	9	10		-10	-100,0

Kaupunginhallituksen määrärahoihin sisältyy kaupunginjohtajan palkkaus sekä muut kaupunginhallituksen toiminta suhdetoiminta ja edustaminen. Kaupungin suhdetoimintaan ja edustukseen varatun määrärahan käytöstä päättää kaupunginjohtaja. Toimialat eivät saa käyttää edustusmenoihin omia määrärahojaan. Kaupungin markkinointiviestintään ja viestinnän kehittämiseen on strategian mukaisesti varattu 20.000 euron määräraha vuodelle 2019.

Muut määrärahavaraukset:

- Kiinteistöveroselvitys 20.000 euroa v. 2019
- Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen 25.000 euroa v. 2019
- Konsultoivat asiantuntijapalvelut 20.000 euroa v. 2019

Kaupunginhallituksen määrärahoihin sisältyvät yhteistoimintaosuudet	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos € / Muutos %	
Pohjois-Savon liiton jäsenmaksu	60 622	63 500	60 080	-542	-0,9 %
Pohjois-Savon kehittämisrahaston maksuosuus	9 248	9 500	9 281	33	0,0
Suomen Kuntaliiton jäsenmaksu	22 941	31 000	24 112	1 171	0,1
Kunnan osuus verotuskustannuksista valtiolle	142 254	139 800	153 129	10 875	0,1
Muut yhteistoimintaosuudet	132	6 000	4 151	4 019	3044,7 %
Yhteensä	235 197	249 800	250 753	15 556	0,1

Kaupunginvaltuusto on 25.10.2010 § 68 muuttanut avustusmäärärahojen jakokäytäntöä vuodesta 2011 lukien. Valtuusto varaa eri tarkoituksiin käytettävät avustusmäärärahat kullekin lautakunnalle kokonaisuudessaan ja niiden jakamisesta päättää kukin lautakunta omalla tahollaan talousarviovuoden aikana.

Kaupunginhallituksen avustukset	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
Avustukset yhteisöille:				
<i>Kaupungin strategiatavoitteita tukevien hankkeiden kuntaosuudet; erillisellä päätöksellä</i>		10 000	0	
<i>Rivertec/nuorten työpajapalvelu ja etsivä nuorisotyö (KH 17.6.2013 § 208)</i>	32 000	32 000	30 400	
<i>Suonenjoen Mansikkakarnevaalit ry:n toiminta-avustus (KH 28.11.2016 § 254)</i>	35 000	30 000	20 000	
<i>Hakemuksen perusteella jaettavat avustukset</i>	10 000	10 000	10 000	
Muut avustukset:				
<i>Urheilijoiden palkitseminen</i>	3 000	3 000	3 000	
Yhteensä	80 000	85 000	63 400	

Määrärahavaraukset kuntalain 410/2015 mukaisten Nuorisovaltuuston, Vanhusneuvoston ja Vammaisneuvoston toimintaan. Kaupunginhallitus on asettanut sekä määrittänyt kokoonpanot ja toimintatavat kevään 2017 aikana. Kunkin osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia tukevan ryhmän toimintaan on varattu 3.000 euron suuruinen toimintaraha vuodelle 2018. Tavoitteena vuorovaikutteisuus ja yhteisten toimintamallien vakiinnuttaminen kaudella 2018-2019.

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Kasvuhakuisen kuntastrategian jalkauttaminen läpi organisaatiotasojen.	K / E	Henkilöstö, luottamushenkilöt ja virkakunta tunnistaa ja tiedostaa Suonenjoen kaupungin strategiset tavoitteet.	K Esimiehille ja henkilöstölle järjestettiin strategiapäiviä.
Suonenjoen tunnettavuuden ja vetovoiman kasvattaminen.	K / E	Suonenjoen tunnettavuus kasvaa ja lisää paikkakunnan vetovoimaa niin asumisen kuin työllisyyden näkökulmasta.	Toteutunut osittain. Yhteistyön tivistäminen brändityössä myös alueellisesti.
Toimialakohtaisten työhyvinvointikyselyjen mallintaminen.	K / E	Kyselytyökalun käyttöönotto ja toimialoille jalkauttaminen.	E
Asikirjahallinnon sähköistäminen ja toimielinten sähköiset kokouskäytännöt.	Hallinnon sähköisten toimintojen kehittäminen	Hallinnon prosessien virtaviivaistaminen ja sujuvoittaminen.	Sähköiset kokoukset otettu käyttöön kaikissa toimielimissä.
Hallinto -ja talouspalveluiden työn uudelleen organisoinnin loppuunsaattaminen ja uudistuneiden tehtävien vakiinnuttaminen.	Asiantuntijuuden vahvistaminen.	Toimivat ja oikein mitoitettut hallinto -ja talouspalvelut kaupungin omalle organisaatiolle sekä konserniyhteisöille.	Osittain toteutunut. Työ jatkuu v. 2020 aikana.
	Henkilöstön osallistuminen työn suunnitteluun.		
	Prosessien uudistaminen ja tehtäväkuvien tarkentaminen.		

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Palvelualue: 160 Alueellisen yhteistoiminnan palvelut

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	8 256	10 600		10 600	7 283	-3 317	-11,8
Toimintamenot	-1 139 840	-1 269 900		-1 269 900	-1 199 545	70 355	5,2
Toimintakate	-1 131 584	-1 259 300	0	-1 259 300	-1 192 262	67 038	5,4
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0	0	
Vyörytykset						0	
Netto	-1 131 584	-1 259 300	0	-1 259 300	-1 192 262	67 038	5,4

Pohjois-Savon pelastuslaitos vastaa pelastustoimilain 561/1999 4 pykälän mukaisten tehtävien hoitamisesta Pohjois-Savon alueella. Hallinnosta vastaa Kuopion kaupunki. Pohjois-Savon pelastuslaitos laskuttaa kuntien maksuosuudet talousarvion mukaisiin kustannuksiin kuukausittain. Lopulliset maksuosuudet tasataan vuosittain heinäkuun loppuun mennessä sen jälkeen, kun Kuopion kaupunginvaltuusto on hyväksynyt pelastuslaitoksen tilinpäätöksen osana Kuopion kaupungin tilinpäätöstä.

Kuopion ympäristö- ja rakennuslautakunta hoitaa Suonenjoen rakentamisen ja ympäristönsuojelun lupa-, valvonta ja neuvontatehtävät, ympäristön tilan seurannan sekä maa-aineslain mukaiset lupa- ja valvontatehtävät.

Sydän-Savon maaseutupalvelut, jonka isäntäkuntana toimii Siilinjärvi, kehittää alueen maaseudun palveluja, yritteliäisyyttä ja elinvoimaa. Yhteistoimintasopimuksella kunnat ovat sopineet maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetun lain (210/2010) mukaisten tehtävien, maaseutuelinkeinojen ja maaseudun toimintaympäristön kehittämistehtävien sekä kuntien muiden maaseututoimen hallinto- ja kehittämistehtävien hoidosta.

Suonenjoen kaupunki ostaa yhteistoiminta-alueelta työpanosta 1,1 henkilötyövuoden verran. Viranomaistehtävien hoitoon arvioitu työpanos on 0,5 htv., maaseudun kehittämiseen 0,3 htv. ja yritysneuvontaan 0,3 htv.

Avustusten myöntämisperusteet vahvistaa kaupunginhallitus.

Maatalouslomittajien eläkemenoperusteiset maksut kohdennetaan bruttokirjauksella maaseututoimen kustannuspaikalle. Kaupunki laskuttaa maksamansa osuuden lomituspalvelujentuottajalta.

Hankintatoimen käytännön toteutus tapahtuu yhteistyössä Sansia Oy:n kanssa.

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelujen isäntäkuntana toimii Tervon kunta. Sopimuskunnat ovat antaneet isäntäkunnalle hoidettavaksi terveydenhuoltolain (1326/2010) 21 §:ssä määriteltyt, lääkelain 54a ja 52 c §:ssä sekä eläinsuojelulain (247/1996) 15 §:ssä kunnalle määrätty tehtävät. Kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen suhteessa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Maakuntauudistuksen kaatuminen heijastuu myös alueelliseen yhteistyöhön, palvelujen tuottamisen malleja ja niiden suunnittelu tulee jatkaa aktiivisesti tulevaisuudessa.

Alueellisen yhteistoiminnan palvelut, toimintakate	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % tot 2018 - 2019	
1611 Pelastustoimi	-606 429	-624 100	-618 863	-12 434	2,1
1613 Rakennustarkastus	16 711	-54 500	-32 708	-49 419	-295,7
1614 Ympäristönsuojelu	-55 431	-69 200	-55 494	-63	0,1
1615 Maaseututoimi	-72 885	-72 100	-61 689	11 196	-15,4
1616 Hankintatoimi	-3 607	-4 000	-4 073	-466	12,9
1617 Ympäristöterveydenhuolto	-121 766	-131 200	-122 509	-743	0,6
1618 Eläinlääkintähuolto	-287 267	-304 200	-291 001	-3 734	1,3
Yhteensä	-1 130 674	-1 259 300	-1 186 337	-55 663	4,9

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Huom. / Muutos %
Rakennusvalvonta					
Rakennusluvut	kpl	48	60	45	-3 -6,3
Ympäristönsuojelu					
Ympäristöluvut	kpl	2	2	3 + 5	
Katselmukset ja tarkastukset	kpl	90	85	45	-45 -50,0
Maa-ainesluvut	kpl	1	2	2	1 100,0

Maaseututoimi					
Peltoala tukihakemuksissa	Ha	4 400	4 400	4 409	9 0,2
Tilaluku tukihakemuksissa	Kpl	127	127	127	0 0,0
Maataloustuki	€	3 128 920	3 200 000	3 159 497	30 577 1,0

Avustukset		TP 2018	TA 2019	TP 2019	Huom. / Muutos %
Maaseututoimi					
Suonenjoen kaupungin myöntämät avustukset		9 000	10 000	9 000	0 0,0
<i>Toiminta-avustuksena kylätoimikunnille/kyläyhdistyksille ja seurojentaloja ylläpitäville yhdistyksille</i>		9 000	9 000	9 000	
<i>Suonenjoen omana kuntarahana maatalouden kehittämiseen</i>			1 000	0	

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Vaikutetaan siihen, että alueelliset palvelut järjestetään kustannustehokkaasti ja otetaan huomioon sopimuskuntien taloudellinen tilanne sekä talousarvio-ohjaus.	Toteutunut/ei toteutunut	Kustannusten nousu ei ylitä omien toimintojen keskimääräistä kustannusten nousua.	Osittain toteutunut. Rakennusvalvonnan maksutulot laskivat. Muutoin itse kustannusten kehitys ollut maltillisempaa kuin omissa toiminnoissa.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Elinvoima -ja hallintopalvelut
Vastuuhenkilö: Palvelut tuottaa Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä
Palvelualue: Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja
170 Terveydenhuolto

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	56 426	60 000		60 000	29 317	-30 683	-48,0
Toimintamenot	-16 363 084	-17 381 300	-565 000	-17 946 300	-17 844 586	101 714	9,1
Toimintakate	-16 306 658	-17 321 300	-565 000	-17 886 300	-17 815 268	71 032	9,3
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0	0	
Vyörytykset	0	0		0	0	0	
Netto	-16 306 658	-17 321 300	-565 000	-17 886 300	-17 815 268	71 032	9,3

Suonenjoen kaupunki ostaa **perusterveydenhuollon palvelut** Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymältä. Kuntayhtymä vuokraa toimitilat Suonenjoen kaupungilta.

Erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa pääasiassa Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri laskuttaa Suonenjoen käyttämistä erikoissairaanhoidon palveluista Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymää, joka laskuttaa edelleen Suonenjoen kaupunkia. Kuntayhtymä tuottaa myös itse erikoissairaanhoidon palveluja.

Vastuu sairaankuljetuksesta ja ensihoidosta kuuluu sairaanhoitopiirille, jolloin myös nämä kustannukset kuuluvat erikoissairaanhoitoon.

Toiminta-ajatus

Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän perustehtävänä on

- tuottaa terveydenhuollon palveluja Suonenjoen ja Rautalammin kuntien asukkaille asiantuntevasti, tehokkaasti ja joustavasti
- asukkaiden terveyden edistäminen yhdessä asukkaiden ja kuntien kanssa.

Toiminnan visiona on ollut toteuttaa

- väestövastuiseen työhön perustuva, kotona asumista tukeva ja asukkaiden aktiivisuutta korostava työtap, jossa asukkaiden lähipalvelut on järjestetty kotikunnassa ja seudulliset palvelut kuntayhtymän alueella.
- lähipalveluita ovat (palvelu ei välttämättä ole joka arkipäivä kotikunnassa): äitiys- ja lastenneuvola, kouluterveydenhuolto, lääkärin päivävastaanotto, laboratorion näytteenotto, mielenterveyshuollon avohoido, suun terveydenhoito ja pääosa kuntoutuspalveluista.
- seudullisia palveluita ovat: lääkäripäivystys, akuuttilaitoshoido, puheterapia, laboratoriopalvelut ja röntgen.

Kuntayhtymässä päätetään aina erikseen, mitä palveluita tuotetaan itse ja mitä ostetaan ulkopuolelta.

Toimintaympäristön muutos

Vuodesta 2012 lähtien kuntayhtymä on toiminut kahden kunnan perusterveydenhuollon palvelujen järjestäjänä ja tuottajana. Toimintoja on jatkuvasti pyritty sopeuttamaan kahden kunnan tarpeita vastaavaksi. Henkilöstöresurssia on arvioitu kriittisesti ja pyritty suuntaamaan oikein. Näköpiirissä oleva SOTE-uudistus on otettu huomioon suunnitellussa. Vuoden 2019 lopussa virkojen ja toimien kokonaismäärä oli 157, joista vakituisia 123 samoin kuin edellisen vuoden lopussa oli 123. Kuntayhtymän palvelutaso on peruspalveluissa säilynyt vuonna 2019 ennallaan. Palvelujen tuotantoa kuvaavissa luvuissa ei ole olennaisia poikkeamia talousarvion ennusteista. Suonenjoen osalta vuodeosaston käyttö väheni edelleen hieman, mutta potilasmäärän vaihtelu on ollut huomattavaa. Ulkokuntalaisten hoitopäivät laskivat edelliseen vuoteen verrattuna, 261. Hoitoon pääsy on toteutunut hoitotakuulain rajoissa hyvin. Maakunta- SOTE-valmistelu työllisti johtoryhmää aiempia vuosia vähemmän. Suunnittelu jatkui erityisesti lasten ja perheiden sekä iäkkäiden ja omaishoidon hankkeissa. Myös henkilöstöä osallistui muutostyöpajoihin. Sähköinen hoidontarpeen arvioinnin ja yhteydenottokanavan käyttöä jatkettiin molemmilla terveysasemilla. Viestinnän uudistaminen ulkoisesti vietiin loppuun ja uudet kotisivut avautuivat loppukesällä.

Kuntayhtymän alueelle on perustettu alaikäisten maahanmuuttajien ryhmäkoteja ja Rautalammin saapuu vuosittain kiintiöpaikollaisia muutamia perheitä. Nämä aiheuttavat lisäpalvelujen tarvetta.

Vanhuspalvelulain päivityksestä ja perhelain muutoksesta sekä hallituksen kärkihankkeesta johtuen on käynnistetty terveystarkastuksia työttömille, omais- ja perhehoitajille. Nämä toiminnot jatkuvat entiseen tapaan.

Kuntayhtymässä toteutetaan henkilöstösäästöjä mm. eläkkeelle siirtymisten yhteydessä. Virkoja tai toimia jätetään täyttämättä, mikäli palvelut voidaan turvata muun henkilöstön turvin.

Sähköisen potilasarkiston käyttöönotto toteutui marraskuussa 2014. ICT-palveluiden infrastruktuuri uudistui sähköisen reseptin käyttöönoton yhteydessä vuonna 2013. Potilasarkiston käyttö laajenee vähitellen valtakunnallisten linjausten mukaisesti. Hammashoito on siirtynyt KANTA-aikaan syyskuussa 2018. Uusia Kanta-palveluja otetaan käyttöön määräysten astuessa voimaan.

Kysyntä -ja laajuustiedot	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
Neuvolatoiminta		5 686	5 900	5 318	-9,86
Lääkärin vastaanottokäynnit					
- perustyöaika		10 894	11 402	11 126	-2,42
- päivystys		3 106	3 135	2 404	-23,32
Mielenterveystyö, avohoito	Suoritteet	5 894	4 912	7 401	50,66
Hammashuolto	Käynnit	8 084	8 191	8 003	-2,30
Vuodeosasto	Hoitopäivät	7 886	7 700	7 832	
	Sairaansijoja	35	35	35	
	Sairaansijojen käyttö / keskimääräinen paikkoja	33,9	35,0	32,4	-7,43
	Sairaansijojen ulkopaikkakuntamyynti	840	500	579	
Röntgen		2 368	2 800	2 557	-8,68
Fysioterapiakäynnit		1 141	1 086	1 298	19,52
Lisäksi:					
- ryhmät		114	160	165	
- ryhmiin osallistuja		790	1000	1459	
Puheterapeutti, Suonenjoki	Suoritteet	262	650		-100,00
Muistipoliklinikka	Käynnit	507	600	497	-17,17
Henkilöstö	Lukumäärä	123	123	123	
	Lukumäärä / sairaansija	0,80	0,80	0,83	

Terveysterveyspalvelut eriteltynä vuosina 2013 - 2018, 1000 €	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % TP 2018 - TP 2019
Perusterveydenhuolto*	-5 726	-5 355	-5 473	-5 565	-6 491	-6 032	8,4
Erikoissairaanhoito	-10 415	-10 333	-10 241	-10 742	-11 395	-11 783	9,7
PSSHP*	-8 928	-9 040	-9 038	-9 446	-10 065	-10 375	9,8
Ensihoito	-463	-414	-341	-399	-360	-360	-9,8
Pieksämäen terveyskeskus*	-199	-77	-25	-18	-25	-19	5,6
Muu ostopalvelu	-93	-100	-84	-74	-110	-101	36,5
Psykiatrinen hoito (Suonenjoki)	-546	-532	-564	-654	-625	-758	15,9
Oma erikoissairaanhoito	-186	-170	-189	-151	-210	-170	12,6
Terveysterveyspalvelut yhteensä	-16 141	-15 688	-15 714	-16 307	-17 886	-17 815	9,2

* sisältää Suonenjoen kaupungin maksuosuuden eläkemenooperusteisesta maksusta, 85.006,09 euroa vuonna 2019

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Vastuhenkilö: Sosiaalijohtaja

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	3 082 087	2 794 600	0	2 794 600	2 614 376	-180 224	-15,2
Toimintamenot	-16 973 974	-16 718 400	-210 000	-16 928 400	-17 101 480	-173 080	0,8
Toimintakate	-13 891 887	-13 923 800	-210 000	-14 133 800	-14 487 104	-353 304	4,3
Suunnitelmapoistot	-186 501	-172 800	0	-172 800	-106 473	66 327	-42,9
Vyörytykset	-293 737	-308 600	0	-308 600	-303 283	5 317	3,2
Netto	-14 372 125	-14 405 200	-210 000	-14 615 200	-14 896 860	-281 660	3,7

Toiminta-ajatus

Sosiaalilautakunnan tehtävänä on järjestää lakisääteiset sosiaalipalvelut ja kehittää palveluja aktiivisesti ennaltaehkäisevään ja asiakaslähtöiseen suuntaan. Lautakunta kehittää ja arvioi sosiaalipalvelujen vaikuttavuutta ja taloudellisuutta. Lautakunnan tavoitteena on myös edistää ja tehdä yhteistyötä niiden toimijoiden kanssa, jotka tukevat yksityisen henkilön, perheen ja yhteisön sosiaalista turvallisuutta, toimintakykyä, terveyttä ja hyvinvointia.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

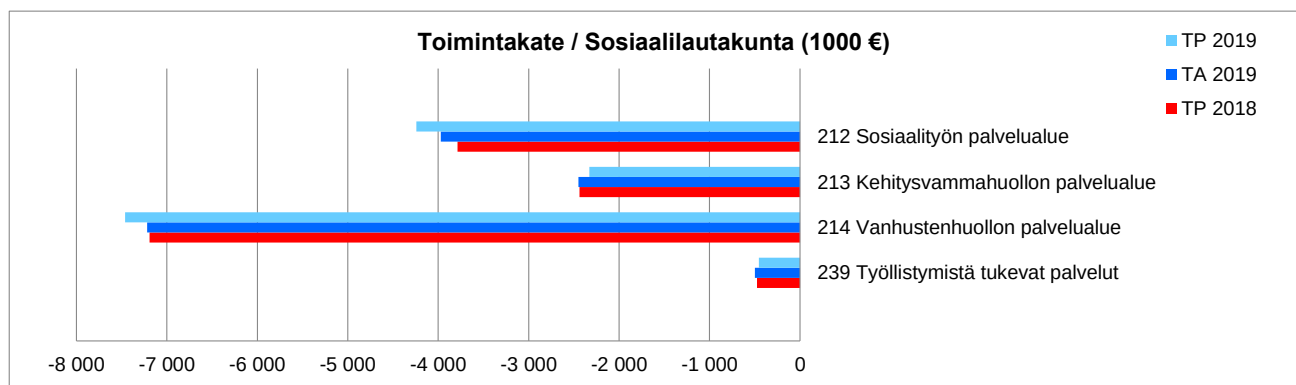
Valtakunnallisen sosiaali- ja terveyspalvelurakenteen uudistamisen pitkittyminen on haastanut kuntia epävarmuuden sietämiseen. Pohjois-Savon sote-suunnitelmatyötä (PoSoTe) tehtiin Pohjois-Savon Liiton johdolla viime vuoden kesään saakka. Merkittävä muutos toiminnassa on ollut yhteistyön lisääntyminen eri toimijoiden ja kuntien kesken. Konsultti teki selvityksen mahdollisuudesta yhdistää kuuden kunnan sosiaalipalvelut; tämän selvityksen käsittely jatkuu vuonna 2020. Huomioitava muutos oli myös perheneuvolatoiminnan käynnistäminen oman työnä syyskuusta alkaen siten, että Suonenjoki tuottaa vastuukuntana palvelut myös Rautalamille. Sosiaalipalveluja kehitettiin edelleen Suonenjoella ja SavoGrow-kuntien alueella yhdessä painottaen sosiaalihuoltolain mukaisia ennalta ehkäiseviä ja avopalveluja. erityisesti yhteistyötä tehtiin perhekeskustoiminnan kehittämiseksi. Suonenjoki on ollut mukana Ikäinstituutin Voimaa vanhuuteen-ohjelmassa, jonka tavoitteena on parantaa erityisesti kotona asuvien yli 75-vuotiaiden toimintakykyä. Vanhuspalveluissa toiminnan painopiste on siirtynyt erityisesti kotihoidon palvelujen kehittämiseen ja riittävään resurssointiin. Työllistymisen tukeminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen on ollut keino ehkäistä terveyseroja ja edistää yleistä turvallisuutta.

Talousarvioon vuodelle 2018 sisältyvät avustukset vanhusneuvostolle ja vammaisneuvostolle on siirretty vuonna 2019 kaupunginhallituksen alle. Toiminta-avustus Suonenjoen Rintamaveteraaneille 10.000 euroa. Liukuesteiden hankintaan on varattu 7.000 euron suuruinen määräraha.

Arviointikriteeri	Mittari / keino	Tavoite	Seuranta
Valtakunnallinen SOTE-palvelurakenne uudistus toteutuu.	Suonenjoen sosiaalipalvelut siirtyvät maakunnalle 1.1.2020.	Aktiivinen työskentely maakunnallisen PoSo te:n kehittämisessä.	Valtakunnallinen SOTE-uudistus ei toteutunut. Vuonna 2019 kehitettiin aktiivisesti LAPE-palveluina perhekeskustoimintamallia yhdessä sisvitys-, sosiaali- ja terveystoimen kanssa sekä Suonenjoella että Savogrow-kunnissa. Samoin kehitettiin Suonenjoen perheiden kohtaamispaikkaa että vanhusten kotihoitoa.
Suonenjoen sosiaalitoimen ja Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän yhteistyö tiivistyy mm. mielenterveyskuntoutujien, vanhusten, perheiden ja työttömien terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Asiakaslähtöiset, toimivat ja vaikuttavat sosiaalipalvelut.	Yhteiset säännölliset palaverit sosiaalipalveluiden ja terveyskeskuksen johtoryhmien kanssa noin neljä kertaa vuodessa.	Suonenjoen sosiaali- ja terveyspalveluja integroidaan sote-palvelurakenteen uudistukseen liittyen.	Sosiaalitoimen ja terveyskeskuksen johto pitivät yhteisiä palaveria. Sosiaalitoimen ja Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän kanssa yhteistyötä tehtiin perhekeskustoiminnan ja vanhuspalvelujen kehittämisen sekä työttömien ja mielenterveyskuntoutujien palvelujen tiimoilta.

Johtamisessa hyödynnetään hyvinvointi-indikaattoritietoja. Tunnistetaan paljon palveluja käytettäviä asiakasryhmiä. Terveyserojen kaventuminen.	Hyvinvointi-indikaattorit osoittavat positiivista muutosta tulevina vuosina.	Sosiaalipalveluiden kohdentaminen erityisen heikossa elämäntilanteessa oleville.	Mielenterveyspalvelut ja erityisesti nuorten mielenterveyspalvelut on tunnistettu haasteeksi, johon on lähdetty etsimään moniammatillisesti yhdessä ratkaisuja. Päihdeongelmat nousevat esille myös hyvinvointikertomuksen
Varautumissuunnitelmassa on huomioitu myös sisäinen turvallisuus syrjäytymisen osalta.	Sosiaalitoimen varautumissuunnitelma on päivitetty.	Turvallisuusriskin tunnistaminen syrjäytymiseen, yksinäisyyteen ja mielenterveysongelmiin liittyen.	Varautumissuunnitelman työstämistä on jatkettu.
Sosiaalitoimi antaa käyttöön oman asiantuntemuksensa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen poikkihallinnollisessa hyvinvointijohtoryhmässä, jonka puheenjohtajana toimii kaupunginjohtaja.	Kuntalaisten hyvinvoinnin lisääntyminen. Hyvinvointiseminaarin järjestäminen kaksi kertaa vuodessa. Suonenjoen kaupungin talouden tasapainottaminen. Sosiaalipalveluiden kustannusten hillintä.	Kuntalaisten terveyden -ja hyvinvoinnin edistäminen poikkihallinnollisesti.	Hyvinvointi-indikaattoreita on käsitelty poikkihallinnollisessa työryhmissä kaupunginjohtajan johdolla. Ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilö nimettiin.
Säännölliset sosiaalijohtoryhmän palaverit ja palvelualuepalaverit sosiaalijohtajan johdolla sekä esimiesten pitämät työpaikkapalaverit kaikilla palvelualueilla. Sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattoritietoa osataan käyttää eri asiakasryhmien palvelutarpeen arvioinnissa.	Sosiaalitoimen tavoitteet saavutetaan eri palvelualueilla.	Tavoitteellinen työnteon toimintamalli ja tiedolla johtaminen.	Sosiaalitoimen johtoryhmä kokoontui noin kahden viikon välein. Palvelualueiden kokoukset pidettiin noin kerran kuussa sosiaalijohtajan johdolla. Lisäksi työyksiköissä pidettiin työpaikkapalveria niiden omien esimiesten johdolla. Vuodelle 2019 asetetut tavoitteet saavutettiin pääosin. Hyvinvointi-indikaattoreiden käyttäminen eri asiakasryhmien palvelutarpeen arvioimisessa ei toteutunut.
Osaava, työhönsä motivoitunut ja kehittämismyönteinen henkilöstö. Painopisteen siirtäminen korjaavista palveluista ennaltaehkäiseviin ja varhaisiin palveluihin. LEANin mahdollisuuksien tunnistaminen sosiaalipalveluissa.	Sosiaalitoimen kehittämispäivä pidetään 3-4 kertaa vuodessa. Sosiaalipalveluiden toiminnan kehittäminen ja kustannusten hillintä.	Sosiaalipalveluiden kehittäminen yhteistyössä henkilöstön ja palvelualuejohtajien kanssa. Henkilökunnan kouluttautuminen ja ammattitaidon ylläpitäminen.	Tammikuun alussa kehittämisiltapäivässä laadittiin tavoitekalenteri jokaiselle palvelualueelle. Toimintatapoja on pyritty sujuvoittamaan. Painopisteenä oli ennaltaehkäisevien palvelujen kehittäminen mm. perhe- ja vanhuspalveluissa.
Lautakunnan päätökset ovat lain mukaisia ja toiminta edistää kuntalaisten hyvinvointia ja tukee sosiaalitoimen työntekijöiden ja viranhaltijoiden työssä jaksamista.	Lautakunta tiedostaa päätöstensä vaikutukset sekä kuntalaisiin että henkilöstöön.	Laadukas lautakuntatyöskentely.	Lautakunnan päätökset edistivät monilla tavoin sosiaalipalvelujen palveluiden kehittämistä, kuntalaisten hyvinvointia ja työhyvinvointia.

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2018	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Myyntituotot	150 617	138 300		138 300	170 647	32 347	13,3
Maksutuotot	1 777 760	1 862 500		1 862 500	1 689 056	-173 444	-5,0
Tuet ja avustukset	650 205	241 700		241 700	281 996	40 296	-56,6
Vuokratuotot	479 170	552 100		552 100	452 184	-99 916	-5,6
Muut toimintatuotot	24 335			0	20 493	20 493	-15,8
Toimintatuotot	3 082 087	2 794 600	0	2 794 600	2 614 376	-180 224	-15,2
Palkat ja palkkiot	-4 188 473	-4 371 300	-50 000	-4 421 300	-4 498 379	-77 079	7,4
Henkilösivukulut	-1 167 969	-1 161 200		-1 161 200	-1 199 707	-38 507	2,7
Henkilöstökulut yhteensä	-5 356 442	-5 532 500	-50 000	-5 582 500	-5 698 085	-115 585	6,4
Palvelujen ostot	-9 677 966	-9 222 500	-160 000	-9 382 500	-9 488 771	-106 271	-2,0
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-291 094	-282 800		-282 800	-315 584	-32 784	8,4
Avustukset	-1 145 947	-1 128 000		-1 128 000	-1 065 160	62 840	-7,0
Vuokrakulut	-475 278	-525 500		-525 500	-512 524	12 976	7,8
Muut toimintakulut	-27 247	-27 100		-27 100	-21 356	5 744	-21,6
Toimintakulut	-16 973 974	-16 718 400	-210 000	-16 928 400	-17 101 480	-173 080	0,8
Toimintakate	-13 891 887	-13 923 800	-210 000	-14 133 800	-14 487 104	-353 304	4,3
Suunnitelman mukaiset poistot	-186 501	-172 800		-172 800	-106 473	66 327	-42,9
Vyörytykset	-293 737	-308 600		-308 600	-303 283	5 317	3,2
Ylijäämä / Alijäämä	-14 372 126	-14 405 200	-210 000	-14 615 200	-14 896 860	-281 660	3,7

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Vastuuhenkilö: Johtava sosiaalityöntekijä
Palvelualue: 212 Sosiaalityön palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	836 677	440 600		440 600	405 459	-35 141	-51,5
Toimintamenot	-4 623 380	-4 251 200	-160 000	-4 411 200	-4 646 630	-235 430	0,5
Toimintakate	-3 786 703	-3 810 600	-160 000	-3 970 600	-4 241 171	-270 571	12,0
Suunnitelmapoistot				0		0	
Vyörytykset	-73 850	-99 200		-99 200	-80 342	18 858	8,8
Netto	-3 860 553	-3 909 800	-160 000	-4 069 800	-4 321 513	-251 713	11,9

Toiminta-ajatus

Sosiaalityön palvelualue koostuu kuudesta osa-alueesta: lastensuojelu, muut lasten ja perheiden palvelut, vammaispalvelut, päihdehuolto ja muu sosiaalitoimi, joka sisältää täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen, sosiaaliasiamestojinnon, erityisryhmien asumispalvelut ja työtoiminnan. Sosiaalityön palvelualueen tehtävänä on tuottaa ja järjestää lakisääteiset palvelut. Toiminta-ajatuksena on edistää yksilön, perheen ja yhteisön sosiaalista turvallisuutta ja itsenäistä selviytymistä, tarjoamalla kuntalaisille vaikuttavia ja monipuolisia sosiaalityön palveluja. Sosiaalityön tavoitteena on saada asiakkaan tilanteeseen muutos niin, että sosiaalityön palvelujen tarve vähenee tai lakkaa. Sosiaalityössä korostuvat ennaltaehkäisevät ja varhaiset työmuodot.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Valtakunnallisen lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) tavoitteena on kehittää lapsi- ja perhelähtöisiä, yhteensovitetuista, oikea-aikaisia ja tarpeenmukaisia palveluja. Perhekeskustoimintamallissa kaikki nuorten ja perheiden palvelut sovitetaan yhteen integroiduksi lapsi- ja perhelähtöiseksi palvelujen kokonaisuudeksi. Vammaispalvelulainsäädännön uudistus on vireillä ja sen keskeisiä tavoitteita ovat vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja osallistumisen edistäminen ja toteutuminen sekä palvelujen saaminen tarpeen mukaan. Lähtökohtana lain uudistukselle on toimintarajoitteesta seuraava välttämätön ja toistuva avun tarve. Lain oli tarkoitus tulla voimaan 2019, mutta se viivästyi. STM:n ehdotuksessa mielenterveys- ja päihdetyön painopistealueina vuoteen 2020 korostuvat asiakkaan aseman vahvistaminen, mielenterveyttä ja päihdeettömyyttä edistävä ja ongelmia ehkäisevä työ, palveluiden järjestäminen erityisten tarpeiden mukaisesti ja tietopohjan kehittäminen mielenterveys- ja päihdetyössä.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
Lapsiperheiden palvelut					
Perheneuvola	Asiakasmäärä	192	150	107	toiminta muu -44,3
Lapsiperheiden kotipalvelu 31.12.	Asiakasmäärä	23	30	28	
Perhepalvelujen sosiaalityöntekijän asiakkuudet 31.12	Asiakkaat/sos.tt	47	40	45	
Lastensuojelun avohuolto, palvelujen ostot	kustannukset euroa/vuosi	515 514	342 200	333 070	
Lastensuojelun sijaishuolto, palvelujen ostot	kustannukset euroa/vuosi	470 890	491 500	731 838	
Perhehoito	Asiakasmäärä	9	8	9	
Perhoidon hoitopäivät	Hoitopäivät	3 264	3 028	3 266	
Perhoidon vuorokausihinta	Hoitopäivä hinta Br € / vrk	69	73	73	
Ammatilliset perhekodit	Asiakasmäärä	<5	<5	6	
	Hoitopäivät	442	730	1 500	
	Hoitopäivä hinta Br € / vrk	185	216	228	
Laitoshoido	Asiakasmäärä	<5	<5	<5	
	Hoitopäivät	593	365	455	
	Hoitopäivä hinta Br € / vrk	279	280	328	
Vammaispalvelut					
Kuljetuspalvelu/VPL	Asiakasmäärä	140	140	132	-5,7

	€/asiakas/v	1 162	1 071	1 261	
Omaishoito	Omaishoitajat	14	20	17	
Omaishoidontuki	€/omaishoitaja/v	4 032	3 100	3 474	
Henkilökohtainen apu /VPL*	Asiakasmäärä	49	45	53	8,2
	€/asiakas/v	12 348	12 402	15 090	
* sisältää myös kehitysvammaiset asiakkaat					
Päihdepalvelut, palvelujen ostot					
Päihdekuntoutus	Asiakasmäärä	15	15	10	
Päihdepalvelujen kustannukset	€/asiakas/vuosi	5 031	6 000	6 528	
Toimeentulotuki					
Täydentävä toimeentulotuki	Kotitalouksien määrä	113	125	115	
	Kotitalous €/vuosi	349	360	410	
Ehkäisevä toimeentulotuki	Kotitalous	23	30	26	
	Kotitalous €/vuosi	592	500	409	
Erityisryhmien ostetut asumispalvelut					
Tukiasuminen					
	Asiakasmäärä	7	10	8	
	Hoitopäivät	2 555	3 499	2 920	
	Hoitopäivähinta Br €/vrk	45	40	42	asumispalvelunhinta
Palveluasuminen					
	Asiakkaat	< 5	6	< 5	keskiarvo €/vrk
	Hoitopäivät	1 460	2 190	1 460	
	Hoitopäivähinta Br €/vrk	77	74	75	
Tehostettu palveluasuminen					
	Asiakasmäärä	21	22	20	
	Hoitopäivät	7 847	7 745	7 356	
	Hoitopäivän hinta Br €/vrk	106	105	107	
Erityisryhmien työtoiminta					
	Asiakasmäärä	10	10	9	
	Työtoimintapäivät	1 224	1 100	1 013	
	Työtoimintapäivä Br€/pv		65	70	-17,2

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Viestinnän ja toiminnan uudistaminen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Perhekeskustoimintamallinen kehittäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Lastensuojelun systemiseen toimintamalliin perehtyminen. Yhteinen arviointityöskentely lasten ja perheiden kanssa tarvittavassa laajuudessa.	Lastensuojelun kustannusten hillintä.	Monitoimijaisen toimintatavan kehittäminen perhepalveluissa.	Perhekeskustoimintaan liittyvän kohtaamispaikan rakenteen ja toimintasuunnitelman laadinta yhteistyössä monitoimijaisen verkoston kanssa. Systemisen toimintamallin ja koulutuksenjärjestäminen siirretty 2020.
Määrämuotoisen kirjaaminen on aloitettu.	Koulutusta on järjestetty henkilöstölle.	Yhtenäiset asiakirjasäällöt.	Koulutus ja THL:n tehtävuokituksen mukaisten lomakkeiden käyttöönotto siirretty vuodelle 2020
Laadittu omavalvontasuunnitelma	Lautakunta on hyväksynyt suunnitelman.	Palvelujen laadun ja asiakasturvallisuuden parantaminen.	Sosiaalityön palvelualueen omavalvontasuunnitelma on laadittu

Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Päihde- ja mielenterveyskuntoutujille turvataan tarpeenmukaiset palvelut laatimalla mielenterveys - ja päihdetyön suunnitelma yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	Lautakunta on hyväksynyt mielenterveys- ja päihdestrategian.	Mielenterveys - ja päihdepalvelustrategia päivitetään.	Mielenterveys ja päihdestartegiaa on työstetty yhteistyössä terveystoimen kanssa; valmis vuonna 2020.
Päivitetty lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on käytössä	Lautakunta on hyväksynyt lasten - ja nuorten hyvinvointisuunnitelman.	Suonenjoen kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2019-2023 päivitetään.	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivitys on siirretty vodelle 2020.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Vastuuhenkilö: Kehitysvammapalveluiden esimies
Palvelualue: 213 Kehitysvammahuollon palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	133 699	134 500		134 500	130 382	-4 118	-2,5
Toimintamenot	-2 571 598	-2 582 900		-2 582 900	-2 459 736	123 164	-4,3
Toimintakate	-2 437 899	-2 448 400	0	-2 448 400	-2 329 354	119 046	-4,5
Suunnitelmapoistot	-10 014	-8 200		-8 200	-11 555	-3 355	15,4
Vyörytykset	-44 171	-47 300		-47 300	-45 208	2 092	2,3
Netto	-2 492 084	-2 503 900	0	-2 503 900	-2 386 117	117 783	-4,3

Toiminta-ajatus

Järjestetään lakisääteiset kehitysvammapalvelut. Kehitysvammapalveluiden tavoitteena on tukea asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja turvata asiakkailleen yksilölliset peruspalvelut, joita täydennetään kehitysvammaisten erityishuoltolain pohjalta myönnettävillä palveluilla. Hyvät peruspalvelut pitävät sisällään yksilöllisen asumisratkaisun, päiväaikaisen toiminnan järjestämisen sekä tarvittavan tuen mielekkääseen vapaa-aikaan.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Valtakunnallisen sote-uudistuksen sekä valmisteilla olevan uuden vammaispalvelulain mukanaan tuomat mahdolliset muutokset kehitysvammapalveluihin.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
Ostetut asumispalvelut					
Asukkaita	Asukasmäärä	21	22	21	0,0
Palvelukodit, ostopalvelut	Asumispäivät	7 521	8 030	7 665	1,9
Kustannukset	Kustannukset €/vuosi		1 013 000	982 628	
Asiakaskohtainen kustannus	euroa/asiakas/vuosi	47 701	46 000	46 792	
Väinölän asumispalvelut					
Palvelukeskus Väinölä	Asukasmäärä	6	7	6	0,0
	Asumispäivien määrä	2 223	2 555	2028	-8,8
Asumispalvelun kustannukset (toimintakulut+poistot+vyörytykset)	Br €/ asumisvuorokausi	103	103	115	
Väinölän päivätoiminta					
Päivätoiminta-asiakkaat	Asiakasmäärä	16	16	16	0,0
Päivätoimintapäivät	Päivien määrä	1 935	2 170	2 040	
Bruttokustannukset / päivä (puutuvat poistot ja sis.kulut)	Br €/ päivätoimintapäivä	64	64	55	-14,1
Laitoshoito:					
Vaalijalan kuntayhtymältä ostetut palvelut	Hoitopäivät	1 950	1 495	1 095	-43,8
	Asiakasmäärä	< 5	< 5	<5	
Laitospäivän keskihinta	Br €/laitospäivä	420	410	441	5,0
Avopalvelut:					
Itsenäisen asumisen tukeminen	Asiakkaat	14	16	15	
Ilta- ja päivätoiminta	Koululaisten määrä	<5	<5	<5	
Perhehoito ja tukihenkilötoiminta:					
Perhehoito	Asiakkaat	6	6	<5	
Tukihenkilötoiminta	Tukihenkilöasiakkaat	15	13	15	0,0
Kustannukset yhteensä	€/vuosi	93 307	104 000	93 389	
Työtoiminta:					
Rivertech ry, ostopalvelu	Asiakkaat	15	15	15	0,0
Työpäivät	Työpäivien määrä/vuosi	2066	2155	1686	-18,4
Työtoiminnan kustannukset	euroa/ vuosi	103 118	132 800	132 762	
Työtoimintapäivän hinta	€ / työpäivä		61	78	
Avotyötoiminta:					
Asiakkaat	Asiakasmäärä	13	12	14	
Kustannukset yhteensä	€/vuosi	14 337	19 500	13 403	

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle
Viestinnän ja toiminnan uudistaminen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Määrämuotoinen kirjaaminen on aloitettu kehitysvammapalveluissa.	Kirjaamiskoulutus on järjestetty kehitysvammapalveluiden henkilöstölle.	Yhteinäiset asiakirjasiällöt.	Kehitysvammapalveluiden henkilöstön kirjaamiskoulutus on toteutunut.
Omavalvontasuunnitelma on päivitetty.	Sosiaalilautakunta on hyväksynyt kehitysvammapalveluiden omavalvontasuunnitelman.	Kehitysvammapalveluiden omavalvontasuunnitelma.	Kehitysvammapalveluiden omavalvontasuunnitelma on laadittu ja se on hyväksytty sosiaalilautakunnassa.
Jatketaan tunnisteiden käyttöä talouden seurannassa.	Oman palvelun yksikköhinnat pystytään laskemaan.	Omien kehitysvammapalveluiden kustannusten tiedostaminen.	Oman palvelun yksikköhinnat on laskettavissa tunnisteiden pohjalta.

Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Kehitysvammapalveluiden suunnitelma on päivitetty yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja kehitysvammapalveluiden toimintaa kehitetään suunnitelman mukaisesti.	Sosiaalilautakunta on hyväksynyt kehitysvammapalveluiden suunnitelman vuosille 2019-2013	Suonenjoen kaupungin kehitysvammapalveluiden suunnitelma vuosille 2019-2023.	Kehitysvammahuollon suunnitelman päivittäminen on siirretty vuodelle 2020.
Kehitetään kehitysvammapalveluita yhdessä henkilöstön ja asiakkaiden sekä heidän omaistensa kanssa. Huomioidaan ASPA-säätiön Tarvehankkeessa esiin nousseet toimenpide-ehdotukset palveluiden kehittämisessä.	Tuotetaan asiakaslähtöisiä palveluita.	Kehitysvammaisten asumispalveluita kehitetään yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Asiakkaan itsemääräämisoikeuden huomioiminen.	Asumispalveluiden hankinnassa ja järjestämisessä on huomioitu asiakkaiden yksilölliset tarpeet ja toiveet.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Vastuuhenkilö: Vanhuspalvelupäällikkö
Palvelualue: 214 Vanhustenhuollon palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	2 074 051	2 170 500		2 170 500	2 022 664	-147 836	-2,5
Toimintamenot	-9 266 491	-9 337 800	-50 000	-9 387 800	-9 483 536	-95 736	2,3
Toimintakate	-7 192 440	-7 167 300	-50 000	-7 217 300	-7 460 872	-243 572	3,7
Suunnitelmapoistot	-176 488	-164 600		-164 600	-94 918	69 682	-46,2
Vyörytyserät	-166 590	-161 300		-161 300	-168 657	-7 357	1,2
Netto	-7 535 518	-7 493 200	-50 000	-7 543 200	-7 724 447	-181 247	2,5

Toiminta-ajatus

Lakisääteisten vanhuspalvelujen järjestäminen ja toimiminen uuden vanhuspalvelujen laatusuosituksen mukaisesti. Vanhuspalvelujen tavoitteena on tukea ikäihmisten itsenäistä ja turvallista elämää sekä toimintakyvyn ylläpitämistä omassa kodissa mahdollisimman pitkään. Tavoitteena on antaa ikääntyneille yksilöllistä ja tarpeita vastaavaa tukea ja hoivaa. Kotihoidolla, kuntoutuksella, omaishoidon tuella, palvelusetelillä sekä tukipalveluilla turvataan tarvittavat palvelut vanhuksen kotiin. Ennaltaehkäisevä, omatoimisuuteen kannustava ja toimintakykyä edistävä työote ovat keskeisiä toimintaperiaatteita. Asumispalveluihin turvaudutaan vasta, kun kotihoidon palvelut eivät riitä ja vanhuksen toimintakyky ja hoidon tarve sitä selkeästi vaativat.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Laki ikääntyvän väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista ohjaa vanhuspalvelujen kehittämistä ja tuottamista. Vanhuspalvelujen rakennetta on linjattu sosiaalilautakunnassa niin, että toiminnan painopiste siirretään asumispalveluista kotihoitoon. Kotihoidon resursseihin lisätään fysioterapeutin toimi ja lähihoitajan toimi. Painopiste ennalta ehkäisevissä ja ikäihmisten toimintakykyä ylläpitävissä palveluissa. Voimaa vanhuuteen-ohjelmassa kehitettyä toimintamalia jatketaan samoin kuin kotikuntoutuksen sekä muistisairaiden kotihoidon kehittämistä. Kotipalveluja kehitetään FCG:n analyysin pohjalta monin tavoin: mm. selvitetään ja kokeillaan digitaalisten palveluiden käyttöä kotihoidossa. Myös vanhusten ravitsemukseen kiinnitetään huomiota.

Kotipalvelun palveluseteliin varattu 100.000 euroa.

Kotihoidon kehittämiseen konsultin avulla varattu 20.000 euroa.

Liukuesteiden hankintaan varattu 7.000 euron suuruisen määräraha

Stm:n valtakunnalliset suositukset > 75-vuotiaiden (31.12.2017) asumisesta ja toteuma Suonenjoella.					
Indikaattori	Suositus	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Tavoite 2020
Asuu kotona itsenäisesti	__> 92 %	85,50 %	91,00 %	87,00 %	92 %
Saa säännöllistä kotihoitoa	__>14 %	12,80 %	16,00 %		18 %
Saa omaishoidontukea	__>7%	8,50 %	7,00 %	7,10 %	7 %
Tehostetun palveluasumisen piirissä (ympäri vuorokauden)	__<7%	10,70 %	8,20 %	10,30 %	7,50 %
		111	90	104	85
Laitoshoidossa	0 %	1,50 %	2,00 %	1,20 %	1,50 %

Taulukossa olevat luvut ovat yli 75-vuotiaita koskevia henkilöitä. Kotihoidossa, asumispalveluissa sekä omaishoidon tuen saajissa on myös henkilöitä 65-74-vuotiaiden ikäryhmässä, mikä tulee huomioida kokonaistarkastelussa.

Kotihoito

Kotipalvelut:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
Kotihoidon kaikki asiakkaat yht.	Asiakasmäärä	538	400	464	-13,8
Kaikki > 65-vuotiaat asiakkaat	Asiakasmäärä	371		403	
Vanhuskotitaloudet (75+)	Asiakasmäärä	320	250	352	
Vanhuskotitaloudet (65-74-v.)	Asiakasmäärä	51	50	51	0,0
Muut (alle 65-v ja vammaiset)	Asiakasmäärä	91	35	9	-90,1
Muut kotihoidon asiakkaat	Asiakasmäärä	158	40	52	-67,1
Kaikki kotihoidon käynnit	Käyntikerta	99 634	82 300	97750	
Kotihoidon käynnit > 65-vuotiaat	Käyntikerta	89 934		88283	
Kotihoidon henkilöstö**)	Henkilömäärä	32	33	33	

Toimintakulut +poistot+vyör.	Toimintakulut/vuosi	2 178 873	2 315 900	2 349 692	7,8
Kotihoidon käyntihinta Br€/ käynti (toimintakate)	Br €/ käynti	22	24	24	9,7
Toimintakate +poistot+vyör.	Nettokustannukset	1 909 931	2 043 300	2 058 298	7,8
Kotihoidon käyntihinta Nt€/ käynti	Nt€/ käynti	19	25	21	9,5

Tukipalvelut:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % /
Asiakkaita yhteensä		297	228	228	-23,2
Päiväkeskus	Asiakasmäärä	53	75	69	30,2
Päivätoimintapäivät (215/vuosi)	Päivätoimintapäivät/vuosi		16125	2898	
Päivätoiminnan kustannus (toimintakate)	€/asiakas/päivätoimintap		14	82	
Kuljetuspalvelut /SHL	Asiakasmäärä	11	8	9	
Turvapuhelin	Puhelimien määrä	86	90	139	61,6
Rintamaveteraanit		14	9	10	-28,6
Sotainvalidien (min. 10 %) palvelut		< 5	< 5	<5	
Omaishoidon tuki	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	1,1
Omaishoidontuen saajat	Yli 65-vuotiaat	88	75	89	
Omaishoidontuki	varattu euromäärä/vuosi		350 000	398 498	
Omaishoitajan tuen määrä	€/omaishoitaja/vuosi	4 854	4 666	4 477	

Asumispalvelut

Veljeskoti

Veljeskodin palveluasuminen	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
Palveluasuminen	Asukasmäärä	10	15	13	
Hoitopäivät	Hoitopäivät/vuosi	3994	5474	4745	
Henkilöstö/palveluasuminen	Hoitohenkilöstömäärä	5	5	5	
Henkilöstömitoitus	Hoitajaa/asukas	0,5	0,33	0,38	
Bruttokustannus	toimintakulut+vyör.+poist		514 200	468 879	
Hoitopäivän bruttohinta	Br€/hoitopäivä	136	94	99	
Nettokustannukset	toimintakate+vyör.+poistot		339 500	339 852	
Hoitopäivän nettohinta	Nt €/hoitopäivä	98,96	62	71,6	
Veljeskodin tehostettu palveluasuminen		TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % /
Tehostettu palveluasuminen	Asukasmäärä	25	25	25	0,0
Henkilöstö	Henkilöstömäärä	15	15	15	0,0
Henkilöstömitoitus	Hoitajaa / asukas	0,60	0,60	0,60	0,0
Hoitopäivät	Hoitopäivät/ vuosi	8 729	9 125	9 125	4,5
Bruttokustannukset	Toimintakulut+vyör.+poisto		916 600	977 044	
Hoitopäivän bruttohinta	Br €/hoitopäivä	110	100	107	
Nettokustannukset	Toimintakate+vyör.+poistot		712 700	787304	
Hoitopäivän nettohinta	Nt €/hoitopäivä	85	78	86	

Joennrannan kodin tehostettu palveluasuminen, laitoshoido- ja vuorohoitopaikat

Joennrannankoti	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos %/Huom
Paikkoja kaikki yhteensä	Paikkamäärä	40	40	40	0,0
Joennrannan kodin hoitopäivät	Hoitopäivät yhteensä	13 783	14 255	13491	
Kokonaishenkilöstö*)	Hoitajien kokonaismäärä	24+2	23+2	23+2	
*) sisältää myös laitosapulaiset (+2)					
Laitushoito					
Laitoshoidon asiakkaat	Asiakasmäärä	16	16	16	0,0
Henkilöstö, laitoshoito	Hoitajien määrä	10+1	10+1	10+1	
Henkilöstömitoitus, laitoshoito	Hoitajaa/hoidettava	0,62	0,62		-100,0
Hoitopäivät laitoshoito	Hoitopäiviä / vuosi	5 605	5 840	5 885	
Bruttokustannukset/laitushoito	Toimintakulut+vyör.+poistot		872 500	982 733	
Hoitopäivän bruttohinta	Br €/ hoitopäivä	176	149	167	
Nettokustannukset/laitushoito	Toimintakate+vyör.+poistot		662 500	756 222	
Hoitopäivän nettohinta	Nt €/hoitopäivä	135	113	129	
Joennrannan kodin tehostettu palveluasuminen					
Tehostetun asiakkaat *)	Asukasmäärä	21	21+3	21+3	
Henkilöstö, tehostettu **)	Hoitajien määrä	13+1	13+1	13+1	
Henkilöstömitoitus,tehostettu	Hoitajaa/hoidettava	0,54	0,54	0,54	
Hoitopäivät tehostettu palv.as.	Hoitopäiviä / vuosi	7 337	8 365	7 586	

Bruttokustannukset/vuosi	Br euroa/ vuosi		950 900	924 241	
Hoitopäivän bruttohinta	Br €/ hoitopäivä	121	114	122	
Nettokustannukset/vuosi	Nt euroa /vuosi		751 600	750 776	
Hoitopäivän nettohinta	Nt €/hoitopäivä	95	90	99	
*) sisältää myös Joenrannan kodin vuorohoitopaikat					
**) laitoshoitaja +1					
Ostetut asumispalvelut:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
lisveden palvelukotisäätiö					
Paikkoja	Paikkamäärä	31	31	31+1	
Hoitopäiviä	Hoitopäivien määrä/ vuosi	10 852	11 315	11 380	4,9
Asumispalvelujen ostot	Euroa/vuosi	1 345 744	1 454 945	1365614	
Hoitopäivän keskihinta	Br€/vrk	124	128	120	
Hoivakoti Valkeinen					
Sopimuspaikat (+puitesopimuspaikat)	Paikkamäärä	25+2	25+2	29	
Hoitopäiviä	Hoitopäiviä / vuosi	9 630	9 885	11 030	14,5
Bruttokustannukset	Kustannukset / vuosi		1 089 690	1286186	
Hoitopäivän keskihinta	€/hoitopäivä	71	110	116	63,4
Muut ostetut hoito- ja palvelukodit:					
Ostettu palveluasuminen:Humana					
Ostetut paikat	Paikkamäärä	10	10	8	
Hoitopäiviä	Hoitopäiviä / vuosi	3 650	3 650	2920	
Bruttokustannukset	Kustannukset / vuosi		238 039	210718	
Keskimääräinen hoitopäivän hinta	€ / hoitopäivä		65	72	
Tehostettu palveluasuminen					
Ostetut paikat	Paikkamäärä	8	10	9	
Hoitopäiviä	Hoitopäiviä / vuosi	2920	3650	3285	
Bruttokustannukset	Kustannukset / vuosi		239386	2058298	
Keskimääräinen hoitopäivän hinta	€ / hoitopäivä		66	81	

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Viestinnän ja toiminnan uudistaminen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Vanhuspalvelujen omavalvontasuunnitelmat on tehty ja päivitetty	Lautalunta on hyväksynyt vanhuspalvelujen omavalvontasuunnitelmat	Vanhuspalvelujen laadun ja asiakasturvallisuuden kehittäminen.	Omavalvontasuunnitelmat laadittu ja lautakunta on ne hyväksynyt. Suunnitelmat päivitetään vuosittain.
Kotihoidossa toimitaan päivitettyjen kotihoidon kriteerien mukaisesti. RAVA-poikkileikkaus tehdään x2/vuosi kotihoidon asiakkaille. Kotihoitoa ja kotikuntoutusta vahvistetaan uudella fysioterapeutilla. Muistisairaiden kotihoidon kehittäminen I&O-hankkeen mukaisesti.	RAVA-arvo vähintään 1,7 säännöllisessä kotihoidossa. Kotihoidossa otetaan käyttöön kuntouttava arviointijakso.	Kotihoidon kehittäminen ja kotona asuvien asiakkaiden toimintakyvyn tukeminen, jotta ohjautuminen raskaampiin palveluihin myöhentyisi.	FCG tekiselvityksen kotihoidon nykytilasta ja haasteista keväällä 2019. Loppuraportin pohjalta on laadittu kotihoidon kehittämissuunnitelma. RAVA-poikkileikkaus on tehty x2/vuosi.Kotihoidossa aloitti fysioterapeutti. Kotikuntoutus- ja kuntouttavaa arviointijaksoa on kehitetty ja työstyetty työryhmissä. kotikuntoutusta on pilotoitu.
Asumispalveluiden SAS-työryhmässä on käytössä päivitettyt asumispalvelujen myöntämiskriteerit. Tehostetun palveluasumisen määrä laskee. Asumispalveluissa tehdään RAVA-poikkileikkaus x2/vuodessa	Ostettujen asumispalvelujen kustannukset laskevat ja paikkamäärä pienenee	Asumispalvelujen kustannusten kasvua hillitään tehostetun palveluasumisen ostamisen osalta.	Asumispalvelujen kriteerit on päivitetty. RAVA-poikkileikkaus on tehty x 2/v. Tehostetun palveluasumisen tarve on ollut kasvava eikä ostopalveluja ole voitu vähentää.

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Säännölliset palaverikäytännöt eri vanhusten palvelujen yksiköissä sekä kehittämisiltapäivät. Inhimilliset sijaiskustannukset. Henkilöstön valmistautuminen sote-uudistukseen. Varmistetaan omat lähiesimiehet asumispalveluyksiköissä. Sijaispoolin toiminta jatkuu. Lähiesimiestyötä kehitetään.	Työtyytyväisyys, sairauspoissaolot ja asiakaspalvelu paranevat. Sote-muutosvalmennuksen käyneiden lukumäärä. Ulkopuolisten sijaisten käyttö vähenee.	Vanhuspalvelujen johtaminen ja kehittäminen on tavoitteellista ja sote-muutokseen valmistumista.	Säännölliset palaverikäytännöt otettu käyttöön. Sijaiskustannukset ovat korkeat runsaiden poissaolojen vuoksi. Asumispalveluyksiköissä on omat esimiehet. Sijaispoolin toiminta on vakinaistettu.
Määrämuotoisen kirjaaminen on aloitettu vanhuspalveluissa.	Henkilöstö on käynyt määrämuotoisen kirjaamisen koulutuksen.	Yhtenäiset asiakirjasisällöt.	Yhtenäistä kirjaamistapaa on opeteltu.
Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen			
Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Päivätoiminta tukee ikääntyneiden kokonaisvaltaista toimintakykyä sekä ehkäisee yksinäisyyttä	Päivätoiminnan ryhmiin nykyistä enemmän asiakkaita. Toimintakykyisenä kotona asuminen mahdollistuu.	Kotona asuvien ikäihmisten toimintakyvyn tukeminen.	Päivätoimintaryhmien koot ovat olleet max 14/pv, perjantai lyhyempi päivä, koko pienempi. Päivätoimintaan osallistuneiden asiakkaiden toimintakyky on säilynyt ja siten on voitu myöhentää raskaampiin palveluihin siirtymistä.
Omaishoitajien lakisääteisten vapaapäivien järjestäminen eri tavoin.	Omaishoitajien vapaapäivät toteutuvat. Perhehoitajien kouluttaminen tukemaan omaishoitajien vapaapäivien toteutumista	Omaishoidon ja perhehoidon kehittäminen.	Omaishoitajien vapaapäivät on pystytty järjestämään kaikille, jotka ovat ne halunneet pitää. Omaishoitajakerho toiminut x 1/kk. Omaishoitajien terveystark. alkavat 2020. Vanhusten perhehoidon toimintaohje laadittu PerhEke-hankkeessa. Perhehoitajien valmennus alkaa P-Savossa 2020.
Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma päivitetään.	Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma vuosille 2019-2023 on hyväksytty lautakunnassa.	Suonenjoen kaupungin ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma vuosille 2019-2023.	Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmaa ei ennatetty päivittää, se siirtyy v. 2020.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Tilivelvollinen: Sosiaalijohtaja

Palvelualue: 239 Työllisyyttä tukeva toiminta

Talous, €	Toteutuma 2018	TA 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	37 659	49 000		49 000	55 872	6 872	48,4
Toimintamenot	-512 505	-546 500		-546 500	-511 578	34 922	-0,2
Toimintakate	-474 846	-497 500	0	-497 500	-455 706	41 794	-4,0
Suunnitelmapoistot				0		0	
Vyörytykset	-9 126	-800		-800	-9 076	-8 276	-0,5
Netto	-483 972	-498 300	0	-498 300	-464 782	33 518	-4,0

Toiminta-ajatus

Työmarkkinatuella olevien pitkäaikaistyöttömien työllisyyden ja elämänhallinnan tukeminen on merkittävä sosiaalitoimen tehtävä. Tavoitteena on kaventaa kuntalaisten hyvinvointi- ja terveyseroja ja saada aikaan pitkäaikaistyöttömän kokonaisvaltaista hyvinvointia tukeva elämänmuutos. Yhteistyökumppaneita ovat mm. TE-toimisto, TYP, aikuissosiaalityö sekä Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Kunta vastaa työmarkkinatukea saavien työllistymisestä. Kehitetään ryhmämuotoisia työnhakuvalmiuksia sekä luontoon ja ympäristöön liittyvää työtoimintaa. Suonenjoella aloitettiin Askel- hanke 2.12.2019. Se on työhönvalmennusta ja sitä hallinnoi Kuopio. Suonenjoki tekee yhteistyötä Leppävirran kanssa ja saa työhönvalmentajan palvelut käyttöön 50% työpanoksella. Askel- hankkeen työhönvalmennuksen tavoitteena on luoda uutta yhteistoimintamallia rakennetyöttömyyden vähentämiseen. Työhönvalmennus on henkilökohtainen palvelu työnhakijalle, jossa etsitään polku työelämään tai koulutukseen. Syksyllä aloitettiin Duuni edellä-hankkeen kautta ammatillinen toimitilahuoltaja- ja kokki-koulutus, joka on työpaikalla tapahtuvaa koulutusta. Loppu vuodesta 2019 on aloitettu lähihoitajakoulutuksen valmistelu samassa hankkeessa. Lisäksi on selvitetty metallialan koulutustarvetta Suonenjoella sekä merkonomikoulutuksen järjestämistä yhteistyössä ViaDian kanssa. Tehdään itse ry:n lopettamisen myötä työttömien ruokajakelu siirtyi Via Dialle. Työttömien terveystarkastuksia on jatkettu Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän kanssa. Yhteistyötä terveydenhuollon päihde- ja mielenterveyspalvelujen ja sosiaalipalvelujen kanssa kehitetään edelleen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
Kuntouttava työtoiminta	Asiakkaat	67	55	73	9,0
Asiakaspalvelujen ostot	euroa/vuosi		70 000	59 494	
Sosiaalinen kuntoutus	Asiakasmäärä		9	20	
Asiakaspalvelujen ostot	euroa/vuosi	28 534	24 000	39 681	
Työmarkkinatuen kuntaosuus	euroa/vuosi	351 987	355 000	337 336	
Työttömyys syyskuussa	Työttömät työnhakijat	240	180	208	
Pitkäaikaistyöttömyys syyskuussa	Pitkäaikaistyöttömät	64	55	52	

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Viestinnän ja toiminnan uudistaminen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Pitkäaikaistyöttömyyden väheneminen Suonenjoella. Yksilöllisten elämänpolkujen rakentaminen: koulutukseen ohjaaminen, työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen jne.	Työmarkkinatuen kuntaosuus. Pitkäaikaistyöttömien määrän väheneminen.	Työllistymisen edistäminen.	Työllistymistä on edistetty mm. Duuni- ja Askel-hankkeen kautta. Rekrypahtuma järjestettiin kirjastolla. Uutena koulutuksena on saatu Suonenjoelle työpaikalla tapahtuva toisen asteen ammatillinen koulutus. Kokki- ja toimitilahuoltaja-koulutus alkoivat syksyllä 2019 ja uusi ryhmä alkaa syksyllä 2020, jos on riittävästi opiskelijoita. Koulutus on yhteistyötä Duuni edellä-hankkeessa Savon ammattiopiston kanssa.

Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Järjestetään kuntouttavaa työmintaa ja sosiaalista kuntoutusta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	Kuntouttavassa työtoiminnassa ja sosiaalisessa kuntoutuksessa ja työkokeilussa olevien määrä.	Asiakkaan työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen.	Kuntouttavaa työtoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta on järjestetty ViaDiassa, Rivertechillä ja Vanhamäellä. Useat ovat työllistyneet avoimille työmarkkinoille, eläkkeelle tai muihin työllistymisen palveluihin.
Työttömien terveystarkastuksia toteutetaan Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymässä.	Työ- ja toimintakykyarviointiin sekä eläkeselvittelyyn ohjattujen määrä.	Kuntalaisten hyvinvointi - ja terveyserojen kaventuminen.	Yhteistyötä jatketaan työttömien terveystarkastuksissa Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän kanssa. Terveystarkastusten kanssa on tarpeen kehittää työkyvyttömyys eläkeselvittelyä. Terveystarkastusten päihde- ja mielenterveyspalvelujen ja sosiaalipalvelujen yhteistyötä kehitetään edelleen. Hyvinvointia ja terveyttä tuettu liikuntaneuvonnan avulla.

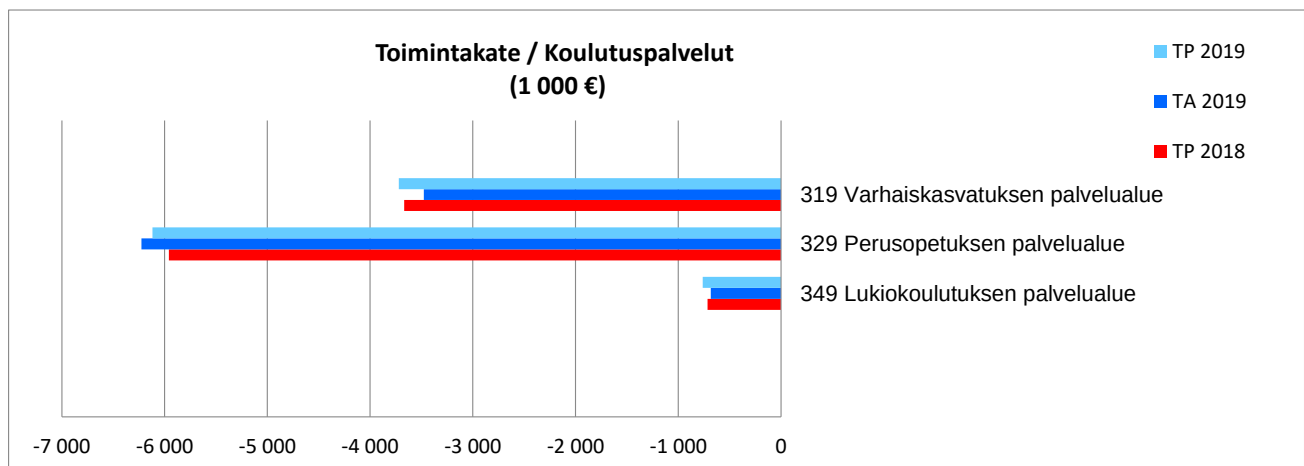
KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Koulutuspalvelut

Tilivelvollinen: Koulutusjohtaja

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	844 509	753 400	0	753 400	793 543	40 143	-6,0
Toimintamenot	-11 186 823	-10 998 500	-140 000	-11 138 500	-11 395 651	-257 151	1,9
Toimintakate	-10 342 314	-10 245 100	-140 000	-10 385 100	-10 602 108	-217 008	2,5
Suunnitelmapoistot	-641 121	-737 100	0	-737 100	-638 433	98 667	-0,4
Vyörytykset	-179 624	-172 600	0	-172 600	-185 642	-13 042	3,4
Netto	-11 163 060	-11 154 800	-140 000	-11 294 800	-11 426 183	-131 383	2,4

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2018	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Myyntituotot	332 974	220 100		220 100	337 718	117 618	1,4
Maksutuotot	318 729	328 000		328 000	290 835	-37 165	-8,8
Tuet ja avustukset	128 161	165 000		165 000	88 846	-76 154	-30,7
Vuokratuotot	23 790	11 900		11 900	42 422	30 522	78,3
Muut toimintatuotot	40 855	28 400		28 400	33 723	5 323	-17,5
Toimintatuotot	844 509	753 400	0	753 400	793 543	40 143	-6,0
Palkat ja palkkiot	-6 092 767	-5 849 100	-115 000	-5 964 100	-6 119 086	-154 986	0,4
Henkilösivukulut	-1 435 294	-1 375 900	-25 000	-1 400 900	-1 421 096	-20 196	-1,0
Henkilöstökulut yhteensä	-7 528 061	-7 225 000	-140 000	-7 365 000	-7 540 182	-175 182	0,2
Palvelujen ostot	-2 085 681	-1 949 100		-1 949 100	-2 076 327	-127 227	-0,4
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-252 435	-252 400		-252 400	-246 924	5 476	-2,2
Avustukset	-624 526	-890 000		-890 000	-939 582	-49 582	50,4
Vuokrakulut	-680 711	-657 400		-657 400	-580 389	77 011	-14,7
Muut toimintakulut	-15 410	-24 600		-24 600	-12 247	12 353	-20,5
Toimintakulut	-11 186 823	-10 998 500	-140 000	-11 138 500	-11 395 651	-257 151	1,9
Toimintakate	-10 342 314	-10 245 100	-140 000	-10 385 100	-10 602 108	-217 008	2,5
Suunnitelman mukaiset poistot	-641 121	-737 100		-737 100	-638 433	98 667	-0,4
Vyörytykset	-179 624	-172 600		-172 600	-185 642	-13 042	3,4
Ylijäämä / Alijäämä	-11 163 060	-11 154 800	-140 000	-11 294 800	-11 426 183	-131 383	2,4

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimiala: Koulutuspalvelut

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatusjohtaja
Palvelualue: 319 Varhaiskasvatuksen palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	268 082	281 000		281 000	245 281	-35 719	-8,5
Toimintamenot	-3 935 695	-3 757 900		-3 757 900	-3 964 814	-206 914	0,7
Toimintakate	-3 667 614	-3 476 900	0	-3 476 900	-3 719 533	-242 633	1,4
Suunnitelmapoistot	-68 598	-75 000		-75 000	-76 760	-1 760	11,9
Vyörytykset	-68 812	-62 900		-62 900	-69 264	-6 364	0,7
Netto	-3 805 024	-3 614 800	0	-3 614 800	-3 865 558	-250 758	1,6

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatus ja sen osaava henkilöstö sitoutuvat toiminnallaan edistämään lasten hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä toteuttamaan varhaiskasvatus- ja perusopetuslain mukaista toimintaa tehtyjen paikallisten suunnitelmien mukaisesti.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Talousarviokauden aikana varhaiskasvatuksen palvelualueella on kiinnitetty aikaisempaa enemmän huomiota lainsäädännön edellyttämän paikallisen arvioinnin ja viestinnän kehittämiseen. Lasten kanssa tapahtuvan vuorovaikutuksen ja kommunikoinnin osaamista on kehitetty kouluttamalla henkilöstöä laajasti tukiviittomien käyttöön varhaiskasvatuksessa. Turvallisuusosaamista on huolehdittu ylläpitämällä laajaa ensiapu-, etsintä- ja alkusammutusvalmiutta.

Palvelutarpeeseen on pystytty vastaamaan lainsäädännön säätämien aikarajojen puitteissa. Sosiaalipalvelujen perhetyön kautta varhaiskasvatuspalveluihin ohjautuvien lasten palvelutarpeeseen ei ole valitettavasti pystytty aina vastaamaan perheen ja/tai ohjanneen tahon toivomalla ripeydellä ja/tai palvelumuodolla.

Talousarvion osalta poikkeaman suunniteltuun on aiheuttanut erityisesti sijaisten suuri tarve sekä henkilökotaisten avustamistarpeiden jatkuminen ja lisääntyminen.

Varhaiskasvatuksen esiopetus on toteutettu kokonaisuudessaan oman toimintana. Vakiintuneen toiminnan lisäksi Valkeisenmäen päiväkodilla toimii lukuvuonna 2019-20 esiopetuksen integroitu erityisryhmä.

Varhaiskasvatuksen erityisopetuksen asiantuntijaresurssien vaje on näkynyt erityisesti syksyllä 2019. Tukea tarvitsevien lasten tarpeisiin on pyritty vastaamaan väliaikaisilla järjestelyillä. Varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajan rekrytointien haasteet ovat jatkuneet edelleen.

Syksyllä 2019 aloitettiin pääosin opetushallituksen rahoittama positiivista diskriminaatiota edistävä hanke, jossa erityisopetuksen asiantuntija keskittyy lasten kielellisen kehityksen tukemiseen. Hanke jatkuu vuoden 2020 loppuun asti.

Palvelusetelijärjestelmä on osoittautunut toimivaksi ja tarpeelliseksi tarvittavien varhaiskasvatuspalvelujen toteutumiseksi Suonenjoella.

Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman (LAPE) vaatimiin paikallisesti sovittuihin toimenpiteisiin on osallistuttu olemassa olevien resurssien puitteissa.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
Asiakkaita	alle 3-v lukumäärä 31.12.	42	56	41	-26,8
	3-5-v lukumäärä 31.12.	121	113	119	5,3
	yli 6-v lukumäärä 31.12.	56	61	69	13,1
Yksikkökohtaiset asiakasmäärät	YHTEENSÄ	219	230	229	-0,4
Iisvesi	alle 3-v lukumäärä 31.12.	6	12	10	
	3-5-v lukumäärä 31.12.	26	21	25	
	yli 6-v lukumäärä 31.12.	9	9	9	
Kopola	alle 3-v lukumäärä 31.12.	13	16	10	
	3-5-v lukumäärä 31.12.	32	30	32	
	yli 6-v lukumäärä 31.12.	22	25	24	
Valkeisenmäki	alle 3-v lukumäärä 31.12.	10	12	7	
	3-5-v lukumäärä 31.12.	32	32	27	
	yli 6-v lukumäärä 31.12.	4	2	13	
Metsola	yli 6-v lukumäärä 31.12.	21	25	23	
Perhepäivähoito	alle 3-v lukumäärä 31.12.	13	16	14	
	3-5-v lukumäärä 31.12.	31	30	34	
Lasten kotihoidontuki	Lapsia yhteensä	111	95	83	-12,6
	Kotihoidon tuella (ka)	69	85	75	-11,8
	Yksityisen hoidon tuella (ka)	27	10	8	-20,0
Palveluseteliasiakkaita		69	75	79	
Ostopalveluna toteutettu			10	1	

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Varhaiskasvatuspalveluiden laatu.	Asiakastytyväisyyskysely.	Asiakastytyväisyys pysyy ennallaan tai paranee (4,41 asteikolla 1-5).	Tavoite ei ole toteutunut. Asiakastytyväisyyskyselyn tulosten keskiarvo alentunut. (4,34 asteikolla 1-5). Eniten heikennystä arviointikohdassa: "Minulla on tunne, että lapseni tuntee olonsa turvallisiksi varhaiskasvatuksessa / esiopetuksessa."
Varhaiskasvatuspalveluiden riittävyys.	Hoito- ja esiopetuspaikkojen riittävyys.	Kysyntään nähden riittävät palvelut. Palvelu järjestetään lainsäädännön edellyttämässä ajassa.	Kysyntään nähden riittävät palvelut on pystytty järjestämään lainsäädännön edellyttämässä ajassa. Odotusajat ovat olleet joskus pitkiä niillä, jotka ovat ohjautuneet palveluun mm. lapsiperhepalvelujen kautta.
Työntekijöiden työhyvinvointi.	Työhyvinvointikysely.	Työhyvinvoinnin edistäminen ja ylläpitäminen. Työhyvinvointikyselyn numeerinen arvo pysyy ennallaan tai paranee edellisestä vuodesta. (3,98 asteikolla 1-5).	Tavoite ei ole toteutunut. Työtytyväisyyskyselyn tulosten keskiarvo heikentynyt (3,88 asteikolla 1-5). Eniten heikennystä arviointikohdassa: "Työpaikallani suvaitaan erilaisia näkemyksiä ja ihmisten erilaisuutta"

Viestinnän ja toiminnan uudistaminen

Näkyvyyden lisääminen ja ajankohtaisviestinnän kehittäminen.	Eri tiedotuskanavien hyödyntäminen ja "tarinat" varhaiskasvatuksen arjesta.	Päivittäistiedottaminen eri kanavia hyödyntäen huoltajille luontainen osa arkista toimintaa. Facebook-sivuston aktiivisempi hyödyntäminen tiedottamisessa ja palveluohjauksessa.	Toteutunut osittain. Päivittäistiedottamisen osalta kehitettävää edelleen. Varhaiskasvatuksen Facebook-sivustoa hyödynnetty aikaisempaa monipuolisemmin tiedottamisessa ja palveluohjauksessa.
Varhaiskasvatussuunnitelma	Ryhmäkohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien laatiminen	Ryhmäkohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat laadittu 100 % päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa.	Tavoite ei ole täysin toteutunut. Toteutunut 90 prosenttisesti.
Huoltajien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen.	Vanhempain toimikuntien tai muulla tavoin organisoitujen asiakasryhmien määrä.	Jokaisessa päiväkodissa on toimiva huoltajaryhmä. Asiakasraatitoiminnan suunnittelu ja toteutuksen aloittaminen.	Huoltajaryhmiä ei ole kaikissa päiväkodeissa, mutta huoltajien osallisuutta on muutoin edistetty monipuolisesti. Asiakasraatitoimintaa ei ole suunniteltu.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Koulutuspalvelut

Tilivelvöllinen: Koulutusjohtaja, rehtorit ja koulunjohtajat
 Palvelualue: 329 Perusopetuksen palvelualue

Talous, €	TP 2018	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	478 994	351 100		351 100	513 346	162 246	7,2
Toimintamenot	-6 437 628	-6 435 900	-140 000	-6 575 900	-6 633 079	-57 179	3,0
Toimintakate	-5 958 634	-6 084 800	-140 000	-6 224 800	-6 119 733	105 067	2,7
Suunnitelmapoistot	-535 229	-621 800		-621 800	-521 718	100 082	-2,5
Vyörytykset	-98 754	-96 400		-96 400	-103 604	-7 204	4,9
Netto	-6 592 617	-6 803 000	-140 000	-6 943 000	-6 745 055	197 945	2,3

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen toiminta-ajatuksena on luoda jokaiselle oppijalle turvalliset, hyvän kasvamisen, elinikäisen oppimisen ja hyvän elämän edellytykset.

Koululaisten aamu -ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohja hyvälle kasvuille ja tukea kodin ja koulun kasvatustyötä. Toiminnan oma erityisluonne on laadukas vapaa-ajan toiminta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Koulutoimi on tehnyt monipuolisesti yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden yhteistyötahojen kanssa LAPE-toimintojen kehittämisessä. Yhtenäiskoululla on ollut toiminnassa kevätlukukaudella vertaismentorointitoiminta. Syyslukukaudella on aloitettu alakoululla vertaissovittelumenettely. Yhtenäiskoulu on mukana Kuopion hallinnoimassa Paras koulu -hankkeessa. Kansainväistä yhteistyötä on tehty sekä yhtenäiskoululla että Sammelselän koululla. Opettajien digiosaamista on lisätty mm. digitutoroinnin avulla.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
Iisveden koulu	Oppilasmäärät	68	69	69	1,5
Yhtenäiskoulu, 1-6	Oppilasmäärät	198	189	200	1,0
Lempyyn koulu ja esiopetus	Oppilasmäärät	30	33	32	6,7
Sammelselän koulu	Oppilasmäärät	131	128	130	-0,8
Yhtenäiskoulu, 7-9	Oppilasmäärät	239	238	230	-3,8
Yhteensä	Oppilasmäärät	666	657	661	-0,8
Bruttomenot	€ / oppilas	9 898	10 302	10 035	1,4
Nettomenot	€ / oppilas	9 179	9 839	9 258	0,9
Kaaton iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	35	30	37	5,7
Sammelselän iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	30	30	29	-3,3
Iisveden iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	14	12	15	7,1
Lempyyn iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	14	10	17	21,4
Yhteensä	Lasten lukumäärä	93	82	98	5,4
Bruttomenot	€ / lapsi	1 497	2 316	1 911	27,7
Nettomenot	€ / lapsi	908	1 743	1 385	52,5

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Koulussa viihtyminen, poissaolojen vähentyminen	Poissaolojen määrä, työtyytyväisyys	Opettajien ja oppilaiden hyvinvoinnin lisääminen	Tavoite toteutunut. Yhteistyö sosiaalitoimen ja nuorisotoimen kanssa lisääntynyt
Päivittäinen liikunnallinen toiminta niin koulussa kuin IP-toiminnassa	Liikuntatuokioiden määrä	Liikunnan lisääminen koulupäivän aikana	Tavoite toteutunut parhaiten alakouluilla.
Tarvittava henkilöstö ja toimivat oppilashuoltotyöryhmät.	Oppilashuoltotoimenpiteiden riittävyys.	Varhainen oppilashuollollisten ongelmien ratkaiseminen	Tavoite toteutunut.
Oppilaskunta- ja nuorisovaltuustotoiminta	Tapahtumien ja kokousten määrä, toiminnan tulokset	Oppilaiden osallistaminen	Tavoite toteutunut. Yhteistyö nuorisiotoimen kanssa
Kulttuurikasvatussuunnitelman toimeenpano	Paikallisen kulttuuritarjonnan hyödyntäminen koulujen toimintasuunnitelmissa	Yhteistyö kulttuuritoimen kanssa mm. monialaisia oppimiskokonaisuuksia suunniteltaessa.	Tavoite toteutunut opetussuunnitelman mukaisesti
<i>Savon yrittäjämönteisin kaupunki</i>			
Yrittäjyyteen ja yrityksiin tutustuminen	Yritysvierailujen määrä, TET-paikkojen määrä	Koulutoimen ja yrittäjien yhteistyön lisääminen	Tavoite toteutunut.
<i>Viestinnän ja toiminnan uudistaminen</i>			
Toimivat, tietosuojaan mukaiset viestintätavat	Huoltajilta tullut palaute	Koulun ja kodin välisen viestinnän kehittäminen	Tavoite toteutunut.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Koulutuspalvelut

Tilivelvollinen: Rehtori

Palvelualue: 349 Lukiokoulutuksen palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	97 434	121 300		121 300	34 916	-86 384	-64,2
Toimintamenot	-813 500	-804 700		-804 700	-797 758	6 942	-1,9
Toimintakate	-716 066	-683 400	0	-683 400	-762 842	-79 442	6,5
Suunnitelmapoistot	-37 294	-40 300		-40 300	-39 954	346	7,1
Vyörytykset	-12 058	-13 300		-13 300	-12 774	526	5,9
Netto	-765 418	-737 000	0	-737 000	-815 570	-78 570	6,6

Toiminta-ajatus

Suonenjoen lukio on liikuntapainotteinen, monipuolisen jatko-opintokelpoisuuden antava yleislukio, joka toimii yhteistyössä lähiseudun muiden oppilaitosten ja yhteisöjen kanssa. Lukio järjestää yhdessä yläkoulun ja urheiluseurojen kanssa urheiluvalmennusta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Lukion uuden opetussuunnitelman myötä toimintakulttuurissa edistetään mm. kestävää hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä digiosaamista. Syksyllä 2019 on aloitettu uuden Lops 2021- opetussuunnitelman laatiminen. Lukiolaki ja ylioppilastutkintolaki ovat muuttuneet vuoden 2019 aikana.

Lukio on jatkanut yhteistyötä naapurilukioiden kanssa, mm. yhteisten hankkeiden ja etäopetuksen avulla. Lukio on mukana yhteisessä NordPlus Junior-hankkeessa sekä 4R-Erasmus-hankkeessa Rautalammin lukion kanssa. Lisäksi lukio on mukana Kuopion hallinnoimassa tutor-hankkeessa sekä maksuttom oppimateriaali -hankkeessa. Lukiolla on alkanut lukuvuoden 2019-2020 kestävä Liikkuva opiskelu-hanke.

Lukion aikuislinjan alaisuudessa järjestetty aikuisten perusopetus maahanmuuttajataustaisille nuorille päättyi kevätlukukauden 2019 lopussa.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
Lukio-opiskelijat+ aikuislinja	Opiskelijamäärä	85	90	88	3,5
Keskeyttämisprosentti	%	11	3	10	-9,1
Ammatillisia opiskelijoita lukiossa	Opiskelijamäärä	1	1	1	
Aikuisten perusopetuksen opiskelijoita		8	8	8	
Ylioppilaita	Opiskelijamäärä	23	28	23	0,0
Opetettavia kursseja yhteensä	Kurssien lukumäärä	160	160	160	0,0
Opetustuntien lukumäärä	Kpl / vuosi	5 580	5 580	5 580	0,0
Bruttomenot	€ / opiskelija	8 230	8 961	9 065	10,1
Nettomenot	€ / opiskelija	7 182	8 324	8 669	20,7

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Koulussa viihtyminen, opintojen edistyminen	Poissaolot, hyvinvointikyselyt	Opettajien ja oppilaiden hyvinvoinnin lisääntyminen	Pääosin tavoitteiden mukainen, edelleen lukio-opintojen keskeyttäneitä paljon.

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Savon yrittäjämönteisin kaupunki			
Uuden opetussuunnitelman toimeenpano.	Teemaopintojen (mm. yrittäjyys) vakiinnuttaminen lukion kurssitarjottimeen.	Yrittäjyyskurssien toteutuminen.	Yrittäjyyskurssin toteutus siirrettiin keväälle 2020.
Viestinnän ja toiminnan uudistaminen			
Näkyvyyden lisääntyminen ja ajankohtaisviestinnän kehittäminen.	Tarinat lukion arjesta eri viestimissä.	Lukio-opintojen kiinnostavuuden lisääminen	Toteutui osittain. Lukiolla on käytössä instagram-tili, jossa lukion arkea esitellään.

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	4 216 859	3 918 900	0	3 918 900	4 234 878	315 978	0,4
Valmistus omaan käyttöön	60 353	47 600	0	47 600	49 840	2 240	-17,4
Toimintamenot	-4 653 168	-4 598 700	0	-4 598 700	-4 675 998	-77 298	0,5
Toimintakate	-375 956	-632 200	0	-632 200	-391 280	240 920	4,1
Suunnitelmapoistot	-1 240 775	-1 378 800	0	-1 378 800	-1 374 998	3 802	10,8
Vyörytykset	-64 806	-69 400	0	-69 400	-73 453	-4 053	13,3
Netto	-1 681 537	-2 080 400	0	-2 080 400	-1 839 731	240 669	9,4

Toiminta-ajatus

Tekniset palvelut kehittää asukkaille ja elinkeinoelämälle toimivan, turvallisen, viihtyisän ja ekologisesti kestävä ympäristön ja yhdyskuntarakenteen

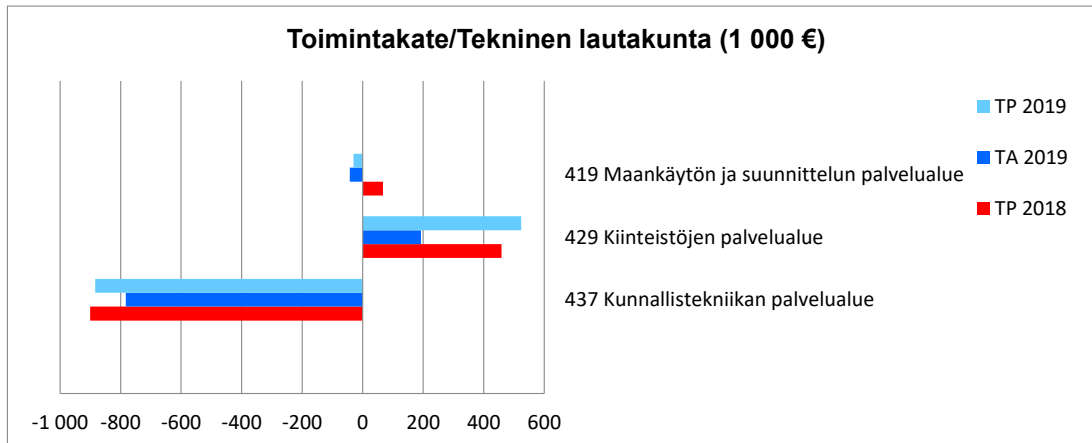
- järjestämällä tarvittavat tontit ja muut alueet
- rakentamalla ja ylläpitämällä katuja, puistoja, ulkoliikuntapaikkoja ja muita yleisiä alueita
- huolehtimalla jätehuollosta jätelautakunnan kautta
- järjestämällä tarvittavat toimitilat

Liikenneväylillä sekä kaupungin rakennus- ja korjauskohteissa huomioidaan esteettömän liikkumisen vaatimukset.

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2018	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Myyntituotot	949 399	787 800		787 800	902 973	115 173	-4,9
Maksutuotot	11 120	15 000		15 000	13 819	-1 181	24,3
Tuet ja avustukset	390	1 000		1 000	1 518	518	289,3
Vuokratuotot	2 991 367	2 970 400		2 970 400	2 984 993	14 593	-0,2
Muut toimintatuotot	264 584	144 700		144 700	331 575	186 875	25,3
Toimintatuotot	4 216 860	3 918 900	0	3 918 900	4 234 878	315 978	0,4
Valmistus omaan käyttöön	60 353	47 600		47 600	49 840	2 240	-17,4
Palkat ja palkkiot	-926 521	-947 900		-947 900	-920 530	27 370	-0,6
Henkilösivukulut	-290 283	-325 500		-325 500	-276 033	49 467	-4,9
Henkilöstökulut yhteensä	-1 216 804	-1 273 400	0	-1 273 400	-1 196 563	76 837	-1,7
Palvelujen ostot	-1 573 554	-1 492 500		-1 492 500	-1 581 829	-89 329	0,5
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 520 636	-1 506 900		-1 506 900	-1 481 583	25 317	-2,6
Avustukset	-59 847	-60 000		-60 000	-59 820	180	0,0
Vuokratulot	-269 599	-257 400		-257 400	-312 966	-55 566	16,1
Muut toimintakulut	-12 730	-8 500		-8 500	-43 236	-34 736	239,7
Toimintakulut	-4 653 170	-4 598 700	0	-4 598 700	-4 675 998	-77 298	0,5
Toimintakate	-375 956	-632 200	0	-632 200	-391 280	240 920	4,1
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 240 775	-1 378 800		-1 378 800	-1 374 998	3 802	10,8
Vyörytykset	-64 806	-69 400		-69 400	-73 453	-4 053	13,3
Ylijäämä / Alijäämä	-1 681 537	-2 080 400	0	-2 080 400	-1 839 731	240 669	9,4

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Tekniset palvelut on organisoitunut uuden hallintosäännön mukaisesti. Hallinto on jatkanut kevennetyllä organisaatiolla, mikä tarkoittaa, että hallinnon tehtävät ovat jakautuneet palvelualueille. Yhteistyömahdollisuuksiin ei aktiivisesti etsitty uusia ratkaisumalleja, mutta pidettiin yhteispalaveri esim. Rautalammin ja liikenneturvallisuustoimijoiden kanssa. Konsultti sekä asiantuntijapalveluita käytettiin suunnitelmallisesti hankkeiden aikataulun ja asiantuntemuksen turvaamiseksi. Yritysten kanssa käytiin esim. hankintoihin liittyvää vuoropuhelua. Pyrimme kehittämään työtapojamme ja pitämään yllä jatkuvan kehittämisen kulttuuria. Kehittämiskohteiden löytämiseen osallistuu koko henkilöstö, loppuvuodesta otettiin käyttöön sähköinen ideataulu.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut

Vastuuhenkilö: Kaavoittaja
Palvelualue: 419 Maankäytön ja suunnittelun palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	519 007	429 300		429 300	436 896,72	7 597	-15,8
Valmistus omaan käyttöön	3 256	0		0	1 890,00	1 890	
Toimintamenot	-455 541	-471 700		-471 700	-469 261,42	2 439	3,0
Toimintakate	66 721	-42 400	0	-42 400	-30 474,70	11 925	-145,7
Suunnitelmapoistot	-21 542	-27 400		-27 400	-45,05	27 355	-99,8
Vyörytykset	-8 328	-8 600		-8 600	-8 532,00	68	2,4
Netto	36 851	-78 400	0	-78 400	-39 051,75	39 348	-206,0

Toiminta-ajatus

Maankäytön tulosalue vastaa maankäytön suunnittelusta, paikkatiedon hallinnasta ja asemakaava-alueiden kiinteistönmuodostuksesta, hallinnoi kaupungin maaomaisuutta sekä tukee yksityisiä ja turvaa julkisen liikenteen saatavuutta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Maankäytön tavoitteena on yhdyskuntarakenteen tiivistäminen ja painopiste on keskustan alueen suunnittelussa, jolla edistetään asemanseudun kehittämistä ja monipuolista asuinrakentamista. Tärkeimmät maanhankinnat tulevien vuosien teollisuus- ja asuinrakentamiseen on saatu toteutetuksi lisvedellä ja Onnelan alueella.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
Maa- ja metsätilat:					
Peltopinta-ala 31.12.	ha	33	33	33	0,0
Metsäpinta-ala 31.12.	ha	382	382	382	0,0
Vuokralle annettujen alueiden pinta-ala 31.12.	ha	146	146	146	0,0
Valmistuneet yleiskaavat	kpl	1	2	1	
Valmistuneet asemakaavat	kpl	4	4	4	0,0
Hyväksytyt kaavat	Pinta-ala, ha	25	30	24	-4,0
Kiinteistönmuodostuksia	kpl	20	15	14	-30,0
Avustettuja tiekuntia	kpl / km	101/246	110/319	102/287	
Kutsutaksireittejä	kpl	6	6	6	0,0

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suunnitelmakauden uusia suurimpia asemakaavahankkeita ovat Käpylän asuinalueen asemakaava ja lisveden teollisuusalueen asemakaava. Käpylän asemakaava hyväksyttiin suunnitelmien mukaisesti vuonna 2019, mutta lisveden teollisuusalueen asemakaava on luonnosvaiheessa vasta alkutalvesta 2020. Onnelan uuden asuinalueen suunnittelu on luonnosvaiheessa v. 2020. Suonteen alueen rantaosayleiskaavoitus on aloitettu v. 2019 ja luonnos on nähtävillä keväällä 2020.

Asumisen ja elinympäristön kehittäminen

Arviointikriteeri	Mittari/Kohde	Tavoite	Seuranta
Asemakaavatoissa selvitetään eri asumismuotojen soveltuvuus kulloiseenkin kohteeseen. Uusia alueita suunnitellaan asumiskyselyn tulokset huomioiden. Rantayleiskaavatoissa selvitetään vakituisen asumisen sijoittumisen mahdollisuudet rantavyöhykkeillä. Kevyen liikenteen edellytysten parantaminen kaavoituksen yhteydessä.	Keskustan alueen asemakaavojen päivitys, Onnelan alueen suunnittelu, Suonteen rantayleiskaava.	Keskustan asuinrakentamisen vauhdittaminen. Vakituiseen asumiseen soveltuvien rantojen rakentamisen edistäminen. Asuntojen kysynnän ja tarjonnan kohtaamisen edistäminen.	Onnelan alueen suunnittelua on tehty luonnoksia ja taustaselvityksiä laatimalla, työ jatkuu edelleen v. 2020. Keskustan asemakaavapäivitykset siirtyvät vuosille 2020 ja 2021 samoin Suonteen rantaosayleiskaavan luonnos on esillä vasta keväällä 2020. Vuoden aikana myönnettiin 4 poikkeamispäätöstä vapaa-ajan asunnon muuttamiseksi vakituiseksi asunnoksi ja yksi päätös uuden ok-talon rakentamiseksi rannalle.

Savon yrittäjämönteisin kaupunki

Arviointikriteeri	Mittari/Kohde	Tavoite	Seuranta
Turvataan riittävä yritystonttitarjonta kaavoittamalla uutta teollisuusaluetta ja parantamalla nykyisten tonttien käytettävyyttä tarvittaessa kaavamuutoksien.	Lisveden uusi teollisuusalue. Lentokentän alueen asemakaavamuutokset.	Nykyisten yritysten toimintaedellytysten parantaminen ja uusien yritysten sijoittuminen paikkakunnalle.	Lisveden uuden teollisuusalueen asemakaavan valmistuminen siirtyi vuodelle 2020, mutta Lentokentän alueen asemakaavamuutos toteutettiin aikataulussa ja otettiin osittain jo yrityskäyttöön.

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut

Vastuuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö
Palvelualue: 429 Kiinteistöjen palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	3 230 358	3 063 600		3 063 600	3 329 171	265 571	3,1
Valmistus omaan käyttöön		11 000		11 000	0	-11 000	
Toimintamenot	-2 771 999	-2 881 800		-2 881 800	-2 805 751	76 049	1,2
Toimintakate	458 359	192 800	0	192 800	523 420	330 620	14,2
Suunnitelmapoistot	-603 611	-695 300		-695 300	-692 487	2 813	14,7
Vyörytykset	-40 415	-47 000		-47 000	-39 190	7 810	-3,0
Netto	-185 667	-549 500	0	-549 500	-208 256	341 244	12,2

Toiminta-ajatus

Kiinteistötoimiala vastaa kiinteistöpalvelujen ja kiinteistöhuollon tuottamisesta kokonaisedullisesti omiin kiinteistöihin, sekä huoltosopimuksella hoidettaviin ulkopuolisiin kiinteistöihin. Toimiala toteuttaa omien rakennusten uudis- ja korjausrakentamisen suunnittelun käynnistämisen ja rakentamisen käytännön toteuttamisen ja osallistuu kiinteistökannan kehittämiseen. Toimiala vastaa kiinteässä yhteistyössä elinkeinotoimen kanssa teollisuustilojen tehokkaasta ja tarkoituksenmukaisesta käytöstä ja vuokraamisesta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Tilapalvelun tavoitteena suunnitelmakaudella oli asumisen ja elinympäristön kehittäminen. Käytöstä poistettuja kiinteistöjä purettiin kehittämissuunnitelman mukaisesti. Purettavien kiinteistöjen v. 2019 määräraha 280.000 € ylittyi hiukan ollen kaiken kaikkiaan 296.000 €. Kustannuksia ja ympäristöhaittoja alensi kuitenkin se, että betoni ja tiilijätteen viimeistelymurskaus voitiin tehdä kohtuullisen lähellä kohdettua vanhan puhdistamon tontilla, jonne on vireillä ympäristöluva ko. toiminnalle.

Vuonna 2017 valmistuneen lisveden koulun takuutarkastus pidettiin keväällä 2019, ja samalla tarkasteltiin maalämmön toimintaa. Futurian vesikaton korjauksia jatkettiin ja urakka valmistui joulukuussa. Uimahallin ja liikuntasalin suunnittelu valmistui keväällä 2019 ja urakkasopimukset soviittiin syyskuussa urakoitsijoiden ja Kuntarahoituksen kanssa. Kiinteistöille, joiden käyttöaste on pieni tai jäivät tyhjilleen, yritettiin löytää uusia käyttötarkoituksia. Suuria peruskorjauksia vaativille kiinteistöille tehdään tulevana vuosina käyttötarveselvityksiä. Suunnitelmakauden lopulla pyritään aloittamaan kirjaston katon ja julkisivun peruskorjaus. Suunnittelu toteutetaan v. 2020.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
Lämmitettäviä rakennuksia	m ³	274 542	274 000	266 211	-3,0
Kiinteistöt omassa käytössä (vanha lukio ja vanha Kaatro pienemmillä aloilla)	k-m ²	34 612	36 963	36 552	5,6
	m ³	138 103	146 508	142 495	3,2
Kiinteistöt vuokralla	k-m ²	26 934	26 058	25 733	-4,5
	m ³	128 034	125 000	123 716	-3,4

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Asumisen ja elinympäristön kehittäminen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Kiinteistöjen vähentäminen	Kiinteistöjen kokonaiskerrosala	Tyhjillään olevien kiinteistöjen purku.	2019 purettu vanha Kaatro, Lintharjun asuntola ja Lääkärientalo. Urakointi ja valvonta yhteensä 296 000 €.
		Asemarakennuksen tulevan käyttötarkoituksen selvittäminen tai myynti vuoden 2019 aikana.	Myyty
Kiinteistön käyttötarkoituksen muuttaminen	Muutos onnistunut/ ei muutosta	Vanhan lukiokiinteistön käyttötarkoituksen selvitys / löytäminen.	Selvityksiä jatketaan
		Kokonaisvaltainen tilatarveselvitys yhdessä toimialojen / toimintayksiköiden kanssa v. 2019.	Kesken
Sisäilmaongelmien vähentäminen	Uusia ilmaantunut/ ongelmia korjattu	Löytää ongelmakohteet ja kohdat hyvissä ajoin.	Sisäilmatutkimuksia valmisteltiin ja käynnissä nyt (3/2020) Veljeskodin, Kopolan Pk:n Rivertechin tiloissa
Kiinteistöjen oikea-aikainen peruskorjaus ja korjaussuunnitelman laadinta.	Korjausvelka kasvaa/ vähenee	Uimahallin ja liikuntahallin suunnittelu ja rakentaminen suunnitelmakaudella.	MoTo rakentaminen käynnissä.
Riskiarvion laatiminen	on laadittu/ ei ole	Päivitetään vuosittain, tai tarpeen mukaan	Päivitettävä v. 2020

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut

Vastuuhenkilö: Kuntatekniikan päällikkö
Palvelualue: 437 Kunnallistekniikan palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2018	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2018 - 2019
Toimintatulot	467 495	426 000		426 000	468 810	42 810	0,3
Valmistus omaan käyttöön	57 098	36 600		36 600	47 950	11 350	-16,0
Toimintamenot	-1 425 629	-1 245 200		-1 245 200	-1 400 985	-155 785	-1,7
Toimintakate	-901 036	-782 600	0	-782 600	-884 226	-101 626	-1,9
Suunnitelmapoistot	-615 622	-656 100		-656 100	-682 466	-26 366	10,9
Vyörytykset	-16 063	-13 800		-13 800	-25 731	-11 931	60,2
Netto	-1 532 721	-1 452 500	0	-1 452 500	-1 592 423	-139 923	3,9

Toiminta-ajatus

Kunnallistekniikan palvelualue huolehtii kaupungin liikenneväylistä, viheralueista ja ulkoliikuntapaikoista. Toteutamme osaltamme kaupungin missiota luomalla sujuvan ja aktiivisen arjen edellytyksiä ja viihtyisää elinympäristöä. Tuloksen teossamme asiakasnäkökulma korostuu: kuuntelemme miten ja missä suonenjokelainen haluaa liikkua ja harrastaa. Tärkeää on myös kuulla missä on korjattavaa. Turvalliset ja kaikkien käytössä olevat ulkoliikuntapaikat ja -reitit antavat omaehtoiselle harrastamiselle hyvät puitteet. Pyrimme toteuttamaan rakentamisen kunnossapidon niin, että liikenneväylät ja harrastupaikat ovat kaikkien saavutettavissa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Kunnallistekniikassa päähuomio kiinnittyy yhä enemmän uuden rakentamisen sijasta rakenteiden peruskunnostukseen. Keskeisin katuhanke, Kaatonkatu-Koulukatu peruskunnostus, on esimerkki tästä. Työ tehdään yhdessä Suonenjoen Vesi Oy:n kanssa ja se jatkuu vuonna 2020. Liikenneturvallisuutta parannettiin Metsolan ja Kolmisopenkatujen risteyksissä. Keskusurheilukentän nurmen uusiminen kohensi huomattavasti kentän käytettävyyttä. Liikuntamahdollisuuksia kohennettiin lisävedellä, jonne sataman yhteyteen rakennettiin kuntoilupaikka ja uusittiin leikkivälineet. Käyttötalouteen vaikuttaa voimakkaasti sääolot. Runsas lumi nosti talvikunnossapidon kustannuksia.

Arjessa toimimme joustavasti ja huomioimme kuntalaisten palautteen. Katujen, leikki- ja ulkoliikuntapaikkojen vikailmoitus mahdollistaa palvelujen käyttäjälle sujuvan yhteydenoton. Järjestelmä toimii osaltaan myös toimintamme dokumenttina. Talviliikuntapaikkojen käyttäjät ovat löytäneet latujen ja jääkenttien kunnossapidosta kertovan sähköisen ilmoitustaulun.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Muutos % / Huom.
Katujen kokonaispituus 31.12.	km	65,5	65,5	65,5	0,0
Kevyen liikenteen väylät 31.12.	km	13,6	13,6	13,6	0,0
Päällystettyjä katuja	km	34,5	34,6	34,6	0,3
Puistot ja muut yleiset alueet 31.12.	ha	13,9	13,6	13,9	0,0
Kuorma-autojen käyttöaste	Käyttötunnit/työtunnit vuodessa %	62,5%	65%	70 %	12,0
Kaluston korjaus omana työnä	euro	17 536	14 000	9 742	-44,4
Kaluston korjaus ulkopuolisella	euro	33 204	28 000	21 267	-36,0

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Asumisen ja elinympäristön kehittäminen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Liikenneväylät ovat turvallisia.	Kaupungin hoitamilla liikenneväylillä tapahtuneet liikenneonnettomuudet	Nolla liikenneväylien kunnosta tai kunnossapidosta johtuvaa onnettomuutta.	Toteutunut. Ei ole tullut vaatimuksia, ei ole tullut tietoon liikenneväylien kunnosta johtuvaa onnettomuutta.
	Liikenneturvallisuus-suunnitelman toteuttaminen	Tehdään suunnitelman mukaiset vuodelle 2019 suunnitellut turvallisuuden parantamistoimenpiteet.	Toteutunut. Investointina tehty jakajat Metsolantien ja Kolmisopenkadun risteykseen. Uusittu liikennemerkkejä ja lisätty suojaiteheijastimia.
Yleiset leikkikentät ovat kunnossa; turvallisia ja käyttäjiä palvelevia.	Oma valvonta = dokumentoidut tarkastuskierrokset	Sähköinen huoltokirja aktiivisessa käytössä. Tarkastukset tehty.	Toteutunut pääosin. Sähköinen huoltokirja on käytössä, johon säännölliset silmämääräiset tehty ja kirjattu. Vuotuiset ja toiminnallisissa tarkastuksissa puutteita.
Ulkoliikuntalajien harrastaminen on mahdollista turvallisesti ja käyttäjälähtöisesti.	Ollaan valmiita kehittämään uusien laajien harrastusmahdollisuuksia	Kysely harrastemahdollisuuksista toteutettu	Ei ole toteutettu aktiivista kysely. Toteutettu kuntalaisten palautteita ja kehittämisideoita niiltä osin kuin mahdollista ja järkevää.
	Tiedoksi tulleet ulkoliikuntapaikoilla sattuneet, puitteista aiheutuneet onnettomuudet	Nolla tapaturmaa, joiden syynä on ulkoliikuntapaikkojen puitteet (rakenteet, kunnossapito).	Toteutunut. Ei ole tullut vaatimuksia, ei ole tullut tietoon tapaturmia, joiden syynä olisi ulkoliikuntapaikkojen puitteet.

Savon yrittäjämönteisin kaupunki

Hankinnoissa huomioidaan paikalliset yritykset. Hankintainfoa kaupungin www-sivuille.	Hankinnan tarkastuslista, johon kirjataan tavoitteen mukaiset tarkastukset	Hankinnan suunnittelussa huomioidaan paikallinen tarjonta. Viestitään paikallisille yrittäjille hankinnoista.	Toteutunut osittain: Tarjouspyynnöistä tiedotettu paikallisia yrittäjiä. Hankinnan tarkastuslista – ei tehty.
---	--	---	---

Viestinnän ja toiminnan uudistaminen

Työturvallisuus on kunnossa.	Sattuneet työtapaturmat.	Nolla tapaturmaa v. 2019	Toteutunut - ei työtapaturmia. Satsattu työvaatetukseen.
	RiskiArvi	Tehdään toukokuun loppuun mennessä	Ei toteutunut määräaikaan mennessä.
	Palautteet kirjataan palautejärjestelmään.	Palautteeseen vastataan ja tehdään kehittämistoimet resurssien rajoissa.	Toteutunut. Vikailmoitus toimii hyvin. Tiedotusta toiminnasta: Ulkoliikuntapaikkojen ilmoitustaulu
Sähköisten tunti- ja konekirjausten käyttöönotto	Hankittu kirjausjärjestelmä	Kirjausjärjestelmä otettu käyttöön.	Toteutunut osittain: sähköinen kellokortti ollut käytössä rinnan tuntiappujen kanssa.

2.3. TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset erät)	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatuotot					
Myyntituotot	3 609 900,00	0,00	3 609 900,00	3 891 616,31	281 716,31
Maksutuotot	2 506 900,00	0,00	2 506 900,00	2 299 259,52	-207 640,48
Tuet ja avustukset	617 800,00	0,00	617 800,00	595 920,69	-21 879,31
Muut toimintatuotot	3 734 500,00		3 734 500,00	3 900 907,92	166 407,92
Toimintatulot yhteensä	10 469 100,00	0,00	10 469 100,00	10 687 704,44	218 604,44
Valmistus omaan käyttöön	47 600,00	0,00	47 600,00	49 839,82	2 239,82
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	18 043 700,00	190 000,00	18 233 700,00	18 384 780,44	151 080,44
Palvelujen ostot	32 572 400,00	160 000,00	32 732 400,00	32 968 123,45	235 723,45
Aineet, tarvikkeet, tavarat	2 622 900,00		2 622 900,00	2 645 550,35	22 650,35
Avustukset	2 258 000,00	565 000,00	2 823 000,00	2 705 717,23	-117 282,77
Muut toimintakulut	1 989 700,00		1 989 700,00	1 981 631,52	-8 068,48
Toimintakulut yhteensä	57 486 700,00	915 000,00	58 401 700,00	58 685 802,99	284 102,99
Toimintakate	-46 970 000,00	-915 000,00	-47 885 000,00	-47 948 258,73	-63 258,73
Verotulot	24 100 000,00	0,00	24 100 000,00	24 596 764,85	496 764,85
Valtionosuudet	24 700 000,00		24 700 000,00	25 499 669,00	799 669,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	180 000,00		180 000,00	188 297,22	8 297,22
Muut rahoitustuotot	450 000,00		450 000,00	634 397,27	184 397,27
Korkokulut	580 000,00		580 000,00	523 832,91	-56 167,09
Muut rahoituskulut	10 000,00	0,00	10 000,00	1 295,79	-8 704,21
Vuosikate	1 870 000,00	-915 000,00	955 000,00	2 445 740,91	1 490 740,91
Suunnitelman mukaiset poistot	2 500 000,00	0,00	2 500 000,00	2 273 062,12	-226 937,88
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot		0,00	0,00		0,00
Satunnaiset kulut			0,00		0,00
Tilikauden tulos	-630 000,00	-915 000,00	-1 545 000,00	172 678,79	1 717 678,79
Tilikauden ylijäämä	-630 000,00	-915 000,00	-1 545 000,00	172 678,79	1 717 678,79

x) sitovat määrärahat ja tuloarviot varjostettu

VEROTULOJEN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio 1 000 €	Talousarvio- muutokset 1 000 €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1 000 €	Poikkeama 1 000 €
Kunnan tulovero	20 500	0	20 500	21 029	529
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 800	0	1 800	1 806	6
Kiinteistövero	1 800	0	1 800	1 761	-39
Yhteensä	24 100	0	24 100	24 596	496

Tuloveroprosentti: 21,75 %

Kiinteistöveroprosentit:

- * yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05 %
- * vakituinen asuinrakennus 0,70 %
- * muu kuin vakituinen asunto 1,25 %
- * yleishyödylliset yhteisöt 0,30 %

VALTIONOSUUKSIEN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio 1 000 €	Talousarvio- muutokset 1 000 €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1 000 €	Poikkeama 1 000 €
Peruspalvelujen valtionosuus	19 300		19 300	20 047	747
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5 600		5 600	5 627	27
Järjestelmämuutoksen tasaus		0	0		0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-200	0	-200	-174	26
Harkinnanvarainen rahoitusavustus					
Valtionosuudet yhteensä	24 700	0	24 700	25 500	800

2.4. INVESTOINNIT 2019

Toteutuneet kustannukset

Työkohde / Toimiala	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset 2019	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama
KAUPUNGINHALLITUS						
Maa-alueet						
menot		150 000		150 000	16 097	-133 903
tulot		50 000		50 000	5 954	44 046
netto		100 000	0	100 000	10 143	-89 857
Osakkeet ja osuudet						
menot		25 000		25 000	8 850	-16 150
Valokuituverkon laajentaminen						
menot		50 000		50 000	6 808	-43 192
tulot				0	81 385	-81 385
netto					74 577	74 577
Irtain omaisuus		100 000		100 000	59 041	-40 959
SOSIAALIPALVELUT						
Irtain omaisuus		30 000		30 000	0	-30 000
KOULUTUSPALVELUT						
Irtain omaisuus		50 000		50 000	41 665	-8 335
Hallinto -ja laitosrakennukset						
Terveyskeskus/valvomo						
menot		20 000	0	20 000	15 837	-4 163
Vanhainkoti-palvelukeskus						
menot		30 000	0	30 000	11 944	-18 056
Veljeskoti						
menot		30 000		30 000	21 132	-8 868
Joenrannan koti						
menot		30 000	0	30 000	17 387	-12 613
Paloasema						
menot		20 000	0	20 000	0	-20 000
Sisäilmakorjaukset						
menot		10 000		10 000	18 484	8 484
Lintharjun yläkoulu						
menot		300 000		300 000	381 733	81 733
Tehdas -ja tuotantorakennukset						
Muu teollisuusrakentaminen						
menot		30 000	0	30 000	0	-30 000
Porrastehdas						
menot		250 000		250 000	23 804	-226 196

Työkohte / Toimiala	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset 2019	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama
Muut rakennukset						
Futuria		350 000	0	350 000	231 298	-118 702
Asemarakennus		80 000	0	80 000	0	-80 000
Monitoimihalli						
menot		4 500 000		4 500 000	365 052	-4 134 948
tulot		100 000		100 000	575 929	-475 929
netto		4 400 000		4 400 000	-210 877	-4 610 877
Kadut						
Rakentaminen						
menot		297 000	0	297 000	396 228	99 228
tulot		0		0	11 350	-11 350
netto		297 000		297 000	384 878	87 878
Puistot ja muut yleiset alueet						
Rakentaminen						
menot		113 000	0	113 000	105 420	-7 580
tulot		10 000		10 000	9 561	439
netto		103 000		103 000	95 860	-7 140
Irtain omaisuus		105 000	0	105 000	132 065	27 065
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
menot		6 570 000		6 570 000	1 852 846	-4 717 154
tulot		160 000	0	160 000	684 179	-524 179
netto		6 410 000	0	6 410 000	1 168 668	-5 241 332

2.5. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan tulorahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Rahoitusosa sisältää sellaisia eriä, joiden toteutumisen seuranta tapahtuu talousarvion, tuloslaskelma ja investointiosassa sekä sellaisia eriä, joiden toteutumista seurataan rahoitusosassa. Näitä eriä ovat antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset, lainojen lisäykset ja vähennykset sekä oman pääoman muutokset.

RAHOITUSLASKELMA	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio-muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 870 000	-915 000	955 000	2 445 741	1 490 741
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	229 698	229 698
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-6 570 000		-6 570 000	-1 852 846	4 717 154
Rahoitusos. investointimenoihin	110 000		110 000	62 221	47 779
Pysyvienvastaavien hyöd. luovutustulot	50 000	0	50 000	651 154	601 154
Toiminta ja investoinnit netto	-4 540 000	-915 000	-5 455 000	1 535 968	7 086 525
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					0
Antolainasaamisten vähennykset		0			0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 000 000	0	11 000 000	4 000 000	-7 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 200 000	0	-6 200 000	-5 755 433	444 567
Lyhytaikaisten lainojen muutos		0	0	4 000 000	4 000 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0		0
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	0	0	0	-1 255 853	-1 255 853
Rahoituksen rahavirta	4 800 000	0	4 800 000	988 714	-3 811 286
Vaikutus maksuvalmiuteen	260 000	-915 000	-655 000	2 524 682	3 179 682

x) sitovat erät varjostettu

2.6. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta vuonna 2019

	Käyttötalous- ja investointimäärärahat (1000 €)					Tuloarviot (1000 €)				
	Alku- peräinen TA	TA:n muu- tokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alku- peräinen TA	TA:n muu- tokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Keskusvaalilautakunta	38		38	21	17	13		13	26	-13
Tarkastuslautakunta	25		25	19	6	0		0		0
Elinvoima -ja hallintopalvelut	25 108	565	25 673	25 473	200	2 989		2 989	3 019	-30
Sosiaalipalvelut	16 718	210	16 928	17 101	-173	2 795		2 795	2 614	181
Koulutuspalvelut	10 999	140	11 139	11 396	-257	753		753	794	-41
Tekniset palvelut	4 599		4 599	4 676	-77	3 967		3 967	4 285	-318
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot			0		0	24 100		24 100	24 597	-497
Valtionosuudet			0		0	24 700		24 700	25 500	-800
Korkotulot			0		0	180		180	188	-8
Muut rahoitustulot			0		0	450		450	634	-184
Korkomenot	580		580	524	56			0		0
Muut rahoitusmenot	10		10	1	9			0		0
INVESTOINTIOSA										
<i>Kaupunginhallitus</i>										
Maa-alueet	150		150	16	134	50		50	6	44
Osakkeet ja osuudet	25		25	9	16					0
Valokuituverkon laajentaminen	50		50	7	43				81	-81
Irtain omaisuus	100		100	59	41					
<i>Sosiaalipalvelut</i>										
Irtain omaisuus	30		30		30					
<i>Koulutuspalvelut</i>										
Irtain omaisuus	50		50	42	8					
<i>Tekniset palvelut</i>										
Hallinto- ja laitosrakennukset	440		440	467	-27					0
Tehdas- ja tuotantorak.	280		280	24	256			0		0
Muut rakennukset	4 930		4 930	596	4334	100		100	576	-476
Kadut	297		297	396	-99			0	11	-11
Puistot ja muut yleiset alueet	113		113	105	8	10		10	10	0
Irtain omaisuus	105		105	132	-27					
YHTEENSÄ	64 647	915	65 562	61 064	4 498	60 107	0	60 107	62 341	-2 234

3. Tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA	01.01.-31.12.2019	01.01.-31.12.2018	01.01.-31.12.2017
Ulkoinen			
Toimintatuotot			
Myyntituotot	2 114 160,32	2 062 183,19	2 086 451,54
Maksutuotot	2 290 956,52	2 410 944,17	2 496 439,76
Tuet ja avustukset	595 920,69	995 308,53	1 402 792,21
Muut toimintatuotot	2 570 514,90	2 593 102,88	2 465 808,27
	7 571 552,43	8 061 538,77	8 451 491,78
Valmistus omaan käyttöön	49 839,82	60 353,33	56 024,17
Toimintatuotot yhteensä	7 621 392,25	8 121 892,10	8 507 515,95
Toimintakulut			
Henkilöstömenot			
Palkat ja palkkiot	-14 616 259,31	-14 361 702,81	-13 235 308,63
Henkilöstösivukulut			
Eläkekulut	-3 266 944,88	-3 247 387,33	-3 121 654,10
Muut henkilöstösivukulut	-501 576,25	-536 423,92	-604 620,33
Palvelujen ostot	-31 185 107,24	-30 179 657,11	-29 703 323,63
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 624 412,34	-2 680 810,77	-2 447 923,89
Avustukset	-2 705 717,23	-1 965 676,06	-1 774 556,39
Muut toimintakulut	-669 633,73	-613 944,20	-668 132,27
Toimintakulut yhteensä	-55 569 650,98	-53 585 602,20	-51 555 519,24
Toimintakate	-47 948 258,73	-45 463 710,10	-43 048 003,29
Verotulot	24 596 764,85	23 344 292,92	23 870 703,79
Valtionosuudet	25 499 669,00	24 748 636,00	24 739 436,00
Rahoitustuotot ja kulut			
Korkotuotot	188 297,22	190 334,61	193 169,31
Muut rahoitustuotot	634 397,27	676 611,04	632 647,83
Korkokulut	-523 832,91	-560 600,13	-583 922,64
Muut rahoituskulut	-1 295,79	-3 394,17	-57,11
Rahoitustuotot ja -menot yht.	297 565,79	302 951,35	241 837,39
Vuosikate	2 445 740,91	2 932 170,17	5 803 973,89
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 273 062,12	-2 290 960,29	-2 404 134,29
Satunnaiset erät			
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
Tilikauden tulos	172 678,79	641 209,88	3 399 839,60
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	172 678,79	641 209,88	3 399 839,60

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA

	2019	2018
Toiminnan ja investointien kassavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 445 740,91	2 932 170,17
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	229 697,93	-128 662,63
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 852 846,45	-1 808 896,98
Rahoitusosuudet investointimenoihin	62 221,48	89 687,80
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	651 154,14	196 951,63
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 535 968,01	1 281 249,99
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-3 470,00
Antolainasaamisten vähennykset		69 751,91
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 755 432,80	-2 675 432,80
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 000 000,00	
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-3 508,57	1 984,94
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	-739 151,48	56 780,07
Korottomien velkojen muutos	-513 193,25	739 657,42
Rahoituksen rahavirta	988 713,90	-1 810 728,46
Rahavarojen muutos	2 524 681,91	-529 478,47
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 790 909,79	1 266 227,88
Rahavarat 1.1.	1 266 227,88	1 795 706,35
	2 524 681,91	-529 478,47

SUONENJOEN KAUPUNGIN TASE

VASTAAVAA	TP 2019	TP 2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	58 405 880,25	59 510 274,47
Aineettomat hyödykkeet	546 875,79	585 482,54
Aineettomat oikeudet	39 380,03	23 185,90
Muut pitkävaikutteiset menot	507 495,76	562 296,64
Aineelliset hyödykkeet	43 083 262,54	44 157 900,01
Maa- ja vesialueet	8 242 789,33	8 232 646,33
Arvonkorotukset	97 685,00	97 685,00
Rakennukset	30 298 738,01	30 780 048,02
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 902 060,41	4 009 904,64
Koneet ja kalusto	415 018,16	454 071,83
Muut aineelliset hyödykkeet	93 305,67	93 305,67
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	33 665,96	490 238,52
Sijoitukset	14 775 741,92	14 766 891,92
Osakkeet ja Osuudet	9 907 425,61	9 898 575,61
Muut lainasaamiset	4 707 430,31	4 707 430,31
Muut saamiset	160 886,00	160 886,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Muut toimeksiantojen varat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 360 440,44	5 096 607,05
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet		
Ennakkomaksut		
Saamiset	4 569 530,65	3 830 379,17
Pitkäaikaiset saamiset	1 231 905,85	1 275 737,13
Muut saamiset	1 231 905,85	1 275 737,13
Lyhytaikaiset saamiset	3 337 624,80	2 554 642,04
Myyntisaamiset	1 870 661,11	724 535,52
Lainasaamiset		
Muut saamiset	1 424 403,26	1 737 300,31
Siirtosaamiset	42 560,43	92 806,21
Rahat ja pankkisaamiset	3 790 909,79	1 266 227,88
VASTAAVAA YHTEENSÄ	66 766 320,69	64 606 881,52

VASTATTAVAA	TP 2019	TP 2018
OMA PÄÄOMA	34 507 230,67	34 334 551,88
Peruspääoma	26 730 788,94	26 730 788,94
Arvonkorotusrahasto	97 685,00	97 685,00
Edellisten tilikausien yli/-alijäämä	7 506 077,94	6 864 868,06
Tilikauden yli/ -alijäämä	172 678,79	641 209,88
PAKOLLISET VARAUKSET	258 895,00	
Muut pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	258 895,00	
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	12 728,40	16 236,97
Valtion toimeksiannot		
Muut toimeksiantojen pääomat	12 728,40	16 236,97
VIERAS PÄÄOMA	31 987 466,62	30 256 092,67
Pitkäaikainen	21 491 879,55	19 407 312,35
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 243 279,95	19 158 712,75
Lainat julkisyhteisöiltä		
Muut velat	248 599,60	248 599,60
Lyhytaikainen	10 495 587,07	10 848 780,32
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 835 432,80	5 675 432,80
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat	1 503 581,73	1 622 703,24
Muut velat	277 074,23	327 095,26
Siirtovelat	2 879 498,31	3 223 549,02
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	66 766 320,69	64 606 881,52

KONSERNITULOSLASKELMA

	2019	2018
Toimintatuotot	39 115 327,08	39 664 814,29
Toimintakulut	-83 534 293,17	-81 985 053,97
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	63 225,35	85 700,68
Toimintakate	-44 355 740,74	-42 234 539,00
Verotulot	24 596 764,85	23 344 292,92
Valtionosuudet	25 531 068,52	24 772 661,74
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	171 015,67	178 338,12
Muut rahoitustuotot	653 734,88	679 396,47
Korkokulut	-892 746,41	-968 177,38
Muut rahoituskulut	-5 930,24	-53 873,06
Vuosikate	5 698 166,53	5 718 099,81
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 314 385,06	-5 336 002,29
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		-124 987,49
Tilikauden tulos	383 781,47	257 110,03
Tilinpäätössiirrot	-6 465,76	-11 703,54
Tilikauden verot	-12 801,01	-2 069,85
Laskennalliset verot	-62 164,90	-73 879,04
Vähemmistöosuudet	-34 779,50	-13 779,21
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	267 570,30	155 678,39

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 698 166,53	5 718 099,81
Satunnaiset erät		-124 987,49
Tilikauden verot	-12 801,01	-2 069,85
Tulorahoituksen korjauserät	49 998,07	-110 456,33
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 035 088,79	-3 890 215,11
Rahoitusosuudet investointimenoihin	105 416,71	115 759,35
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	110 415,16	444 706,61
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 916 106,67	2 150 836,99
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-586,15	-6 940,00
Antolainasaamisten vähennykset		69 751,91
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 662 669,14	1 800 212,62
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 557 571,24	-4 501 521,68
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 020 359,59	2 001,60
Oman pääoman muutokset	246 829,19	1 033,52
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-10 124,06	2 929,90
Vaihto-omaisuuden muutos	-27 830,84	39 906,80
Saamisten muutokset	-1 212 373,90	171 686,22
Korottomien velkojen muutokset	-418 404,39	844 829,75
Rahoituksen rahavirta	702 967,34	-1 576 109,36
Rahavarojen muutos	2 619 074,01	574 727,63
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	8 224 109,84	5 587 284,83
Rahavarat 1.1.	5 605 035,83	5 012 557,20
	2 619 074,01	574 727,63

Ero rahavarojen loppusaldon 31.12.18 ja alkusaldon 1.1.19 välillä (17.751,63) johtuu Savon koulutus-
kuntayhtymän omistusosuusprosentin muutoksesta 2,15964%→2,24466%

Sakkyn rahavarat 31.12.18 20.834.516 €

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	88 411 070,04	89 762 814,66
Aineettomat hyödykkeet	1 049 983,65	1 056 783,34
Aineettomat oikeudet	449 838,41	439 930,89
Muut pitkävaikutteiset menot	540 113,38	599 563,13
Ennakkomaksut	60 031,86	17 289,32
Aineelliset hyödykkeet	85 396 259,79	86 882 549,64
Maa- ja vesialueet	8 797 379,90	8 793 994,85
Rakennukset	61 179 032,94	62 964 197,09
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 330 374,87	9 673 863,69
Koneet ja kalusto	3 748 356,94	4 005 849,21
Muut aineelliset hyödykkeet	201 176,82	196 877,87
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	2 139 938,32	1 247 766,93
Sijoitukset	1 964 826,60	1 823 481,68
Osakkuusyhteisöosuudet	147 410,71	147 950,58
Osakkeet ja osuudet	1 251 412,33	1 169 544,16
Joukkovelkakirjalainasaamiset	11 223,30	10 797,30
Muut lainasaamiset	37 147,96	36 561,81
Muut saamiset	517 632,30	458 627,83
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	110 719,92	91 975,69
VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 671 264,88	11 521 626,92
Vaihto-omaisuus	302 191,32	273 887,56
Saamiset	7 144 963,72	5 660 454,53
Pitkäaikaiset saamiset	1 316 886,64	1 360 704,64
Lyhytaikaiset saamiset	5 828 077,08	4 299 749,89
Rahoitusarvopaperit	1 489,73	1 341,41
Rahat ja pankkisaamiset	8 222 620,11	5 585 943,42
VASTAAVAA YHTEENSÄ	104 193 054,84	101 376 417,27

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA	33 115 110,79	32 534 803,51
Peruspääoma	26 730 788,95	26 730 788,95
Arvonkorotusrahasto	97 685,00	97 685,00
Muut omat rahastot	469 565,58	461 531,74
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 549 500,96	5 089 119,43
Tilikauden yli-/alijäämä	267 570,30	155 678,39
VÄHEMMISTÖOSUUDET	282 215,03	265 519,16
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	0,00
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET	1 082 021,33	922 354,39
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	1 082 021,33	922 354,39
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	136 308,49	127 666,95
VIERAS PÄÄOMA	69 577 399,20	67 526 073,26
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	50 584 154,71	48 687 151,07
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	80 546,27	80 546,27
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	7 816 151,07	7 583 144,92
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	11 096 547,15	11 175 231,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	104 193 054,84	101 376 417,27

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.1.1. EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Tilikausi on vertailukelpoinen edelliseen tilikauteen.

KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISEN PERIAATTEET

Tilinpäätöksen liitetietojen tarkoitus on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätösinformaatioita oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään tilinpäätöksessä:

- tilinpäätöksen laatimista
- tuloslaskelmaa
- taseen vastaavia ja vastattavaa
- henkilöstöä
- konsernitilinpäätöstä koskeviin liitetietoihin.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat oikeudet ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poisto-suunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintameno tai sitä alemmaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon.

4.1.2. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Lisäksi konsernitilinpäätökseen yhdistellään peruspääoman jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa niiden kuntayhtymien ja liikelaitoskuntayhtymien tase tuloslaskelma ja liitetiedot, joissa kunta kaupunki on jäsenenä.

Konsernitilinpäätöksessä on esitettävä kuntakonsernin tulos ja taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta Asunto Oy Suonenjoen Pankkilaa, koska kaupungin omistusosuus on sama kuin kaupungin osuus yhtiön omasta pääomasta.

Kuntayhtymistä jätetty yhdistelemättä Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymä ja Pohjois-Savon Liitto sekä osakkuusyhteisö Savo Grow Oy, koska niiden vaikutus konsernitaseeseen on epäolennainen.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellisesti pariarvomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen välisiä eliminoitavia eriä ovat olleet konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistöyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erään edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) vastaan.

4.1.4. TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain *)

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto	917 328	1 085 808	902 018	1 067 840
Sosiaali- ja terveystoimi	28 348 387	27 767 065	2 596 258	3 066 615
Opetus- ja kulttuuritoimi	3 033 326	2 920 874	1 471 511	1 439 798
Yhdyskuntapalvelut	3 128 868	3 378 823	604 245	700 891
Muut palvelut	3 687 418	4 512 245	2 047 360	1 846 748
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<u><u>39 115 327</u></u>	<u><u>39 664 815</u></u>	<u><u>7 621 392</u></u>	<u><u>8 121 892</u></u>

*) toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä

Verotulot

Verotulojen erittely

	<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2019	2018
Kunnan tulovero	21 029 473	19 944 207
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 761 022	1 674 436
Kiinteistövero	1 806 271	1 725 649
Muut verotulot		
<i>Verotulot yhteensä</i>	<u><u>24 596 765</u></u>	<u><u>23 344 292</u></u>

Valtionosuudet

Valtionosuuksien erittely

	<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus(ilman tasauksia)	20 046 687	19 247 177
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus	5 626 704	5 616 732
Järjestelmämuutoksen taseus		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-173 722	-115 273
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<u>25 499 669</u>	<u>24 748 636</u>
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<u><u>25 499 669</u></u>	<u><u>24 748 636</u></u>

Palvelujen ostojen erittely

	<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	26 084 651	25 367 494
Muiden palvelujen ostot	5 100 457	4 812 163
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<u><u>31 185 107</u></u>	<u><u>30 179 657</u></u>

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Satunnaisten tuottojen erittely

Suonenjoen Kaupunki

2019 2018

Satunnaiset tuotot *ei ole*

ei ole ei ole

Satunnaiset tuotot yhteensä

Pakolliset varaukset

Pakollisten varausten muutokset

Suonenjoen Konserni

2019 2018

Suonenjoen Kaupunki

2019 2018

Muut pakolliset varaukset 1.1.

922 354 788 727

Lisäykset tilikaudella (+)

258 895 133 627 258 895

Vähennykset tilikaudella (-)

-99 228

Muut pakolliset varaukset 31.12.

1 082 021 922 354

258 895

Suonenjoen kaupungin osuus Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin jäsenkuntien lisäkannosta peruspääoman suhteessa vuonna 2020 on 258 895€.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

Suonenjoen Konserni

2019 2018

Suonenjoen Kaupunki

2019 2018

Muut toimintatuotot

Maa- ja vesial. myyntivoitot

33 038 8 637 20 239 118 784

Rakennusten myyntivoitot

Muut myyntivoitot

10 915 49 738 9 758 9 879

Myyntivoitot yhteensä

43 953 58 375 29 997 128 663

Suonenjoen Kaupunki

2019 2018

Muut toimintakulut

Tonttien myyntitappiot

800

Muut myyntitappiot

Myyntitappiot yhteensä

800

Suonenjoen Kaupunki

2019 2018

Osinkotuotot muista yhteisöistä

626 965 625 484

Peruspääoman korot kuntayhtymiltä

2 471 41 898

Yhteensä

629 435 667 382

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poisto-suunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankinta-menoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Suonenjoen kaupunginvaltuusto päätti poistoajoista 10.12.2012, § 79.

	Poistotapa	Ennen 31.12.2012 valmistuneet kohteet	1.1.2013 tai sen jälkeen valmistuvat kohteet
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	5-20 vuotta	2-20 vuotta
ATK-ohjelmisto	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	40 vuotta	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	30 vuotta	30 vuotta
Talousrakennukset	tasapoisto	30 vuotta	20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	40 vuotta	30 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto	40 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännös	15 %	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännös	20 %	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännös	10-20 %	20 %
Vedenjakeluverkosto	menojäännös	7 %	7 %
Viemäriverkko	menojäännös	7 %	7 %
Sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkovalaistuslaitteet	menojäännös	15 %	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	menojäännös	-	20 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännös	20 %	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	menojäännös	20 %	20 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	menojäännös	10 %	20 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	menojäännös	5-10 %	20 %
Koneet ja kalusto			
Muut kuljetusvälineet	menojäännös	25-30 %	25 %
Muut liikkuvat työkoneet	menojäännös	25 %	25 %
Muut raskaat koneet	menojäännös	20-30 %	25 %
Muut kevyet koneet	menojäännös	30 %	25 %
Sairaala- terveydenhuolto- yms. laitteet	menojäännös	30-40 %	25 %
Atk-laitteet	menojäännös	40 %	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	menojäännös	30-40 %	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		
Keskeneräiset hankinnat			
ei poistoaikaa			
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		

4.1.5. TASEEN LIITETIEDOT, vastaavaa

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Poistamaton hankinta-meno 1.1.2019	Lisäykset tilikauden aikana	Rahoitus- osuudet tilikaudella	Vähennykset tilikauden aikana	Siirrot erien välillä	Tilikauden poisto	Poistamaton hankinta-meno 31.12.2019
Aineettomat hyödykkeet							
Aineettomat oikeudet	23 185,90	28 162,12			0,00	-11 967,99	39 380,03
Muut pitkävaik. Menot	562 296,64			0,00	0,00	-54 800,88	507 495,76
Yhteensä	585 482,54	28 162,12		0,00	0,00	-66 768,87	546 875,79
Aineelliset hyödykkeet							
Maa- ja vesialueet	8 232 646,33	16 097,00		-5 954,00			8 242 789,33
Maa- ja vesialueet, arvonkorotukset	97 685,00						97 685,00
Rakennukset	30 780 048,02	1 112 228,05	-390 608,44		171 118,46	-1 374 048,08	30 298 738,01
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 009 904,64	539 335,11	-102 295,46		74 576,90	-619 460,78	3 902 060,41
Koneet ja kalusto	454 071,83	173 730,72				-212 784,39	415 018,16
Muut aineelliset hyödykkeet	93 305,67						93 305,67
Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat	490 238,52	-25 556,55	-185 320,65		-245 695,36		33 665,96
Yhteensä	44 157 900,01	1 815 834,33	-678 224,55	-5 954,00	0,00	-2 206 293,25	43 083 262,54

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Hankinta- meno 1.1.2019	Lisäykset	Vähennyk- set	Kirjanpito- arvo 31.12.2019
Osakkeet ja osuudet				
Tytär-yhteisö- osakkeet ja osuudet	4 698 663,22			4 698 663,22
Kunta-yhtymä- osuudet	4 678 051,24			4 678 051,24
Muut osakkeet ja osuudet	521 861,15	8 850,00		530 711,15
JVK-, muut laina- ja muut saamiset				
Muut laina-saamiset tytäryhteis.	4 707 430,31			4 707 430,31
Muut saamiset muilta	160 886,00			160 886,00
Yhteensä	14 766 891,92	8 850,00	0,00	14 775 741,92

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.2018	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.2018	Kunnan osuus ky:n perus- pääomasta	Ero
Sisä-Savon terveydenhuollon ky	166 374			166 374	166 374	0
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	3 942 729			3 942 729	4 203 139	260 410
Savon koulutuskuntayhtymä	247 058			247 058	254 421	7 363

KONSERNIRAKENNE

Omistukset muissa yhteisöissä

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000€)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kiint. Oy Suonenjoen vuokralat	Suonenjoki	100 %	100 %	540	10 362	0
Kiint. Oy Tervalankatu 4	Suonenjoki	70 %	70 %	113	3	0
Suonenjoen Vesi Oy	Suonenjoki	100 %	100 %	3 325	12 686	-23
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
As.Oy Suonenjoen Pankkila	Suonenjoki	51,50 %	51,50 %	137	2	2
Kuntayhtymät						
Sisä-Savon terveydenhuollon ky	Suonenjoki	67,60 %	67,60 %	298	1 769	0
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	Kuopio	3,8641 %	3,8641 %	3 584	16 694	-331
Savon koulutuskuntayhtymä	Kuopio	2,1595 %	2,1595 %	1 368	605	-101
Vaalijalan kuntayhtymä	Nenonpelto	1,7471 %	1,7471 %	240	488	69
Yhdistelemättömät kuntayhtymät						
Itä-Suomen päihdehuollon ky	Tuustaipale	1,46 %	1,46 %			
Pohjois-Savon liitto	Kuopio	2,92 %	2,92 %	26	168	-4
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Kehitysyhtiö Savogrow Oy	Suonenjoki	33,75 %	33,75 %	248	96	-48
Kiint. Oy Suonenjoen Yrittäjänkatu 1	Suonenjoki	30,42 %	30,42 %	95	1	1

Arvonkorotukset	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	97 685	127 092	97 685	127 092
Arvonkorotukset (+)				
Arvonkorotusten purku (-)		29 407		29 407
Arvo 31.12. *)	97 685	127 092	97 685	97 685
Rakennukset				
Arvo 1.1.				
Arvonkorotusten purku (-)				
Arvo 31.12.				
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	97 685	97 685	97 685	97 685

*) Pohjois-Savon ammattiopilaitoksen vastikkeetta luovutettu maa-alue 1.8.2002.

Arvonkorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja rakennusten arvo on määritelty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotusten määrä perustuu riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin maa-alueiden ja rakennusten todennäköisestä luovutushinnasta. Arvonkorotus on tehty kaikkiin maa-alueisiin, joiden osalta kirjanpitolain mukaiset arvonkorotuksen edellytykset täyttyvät.

Maa- ja vesialueet erittely	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	13 697	13 236	13 697	13 236
Muut maa- ja vesialueet	8 783 683	8 780 759	8 326 778	8 317 095
Maa- ja vesialueet yhteensä	8 797 380	8 793 995	8 340 474	8 330 331

Saamisten erittely	2019		2018	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		59 235		31 342
Lainasaamiset	4 707 430		4 707 430	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	4 707 430	59 235	4 707 430	31 342

	2019		2018	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		47 355		55 428
Lainasaamiset				
Muut saamiset		670 592		1 097 940
Siirtosaamiset				39 427
Yhteensä	0	717 948	0	1 192 795
Saamiset yhteensä	4 707 430	777 183	4 707 430	1 224 137

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot		39 427		39 427
Kelan korvaus TTH:sta	44 165	41 071		
TVR koulutuskorvaus	8 959			
EU-tuet ja avustukset	6 109	0		
Muut tulojäämät	383 263	365 927	42 560	53 379
Tulojäämät yhteensä	442 496	446 425	42 560	92 806
Lyhytaik. Siirtosaamiset yhteensä	442 496	446 425	42 560	92 806

4.1.6. TASEEN LIITETIEDOT, vastattavaa

Oman pääoman erittely	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	26 730 789	26 730 789	26 730 789	26 730 789
Lisäykset (+)	0	0		
Vähennykset (-)	0	0		
Peruspääoma 31.12.	26 730 789	26 730 789	26 730 789	26 730 789
Arvonkorotusrahasto 1.1.	97 685	127 092	97 685	127 092
Lisäykset tilikaudella (+)				
Vähennykset tilikaudella (-)		-29 407		-29 407
Arvonkorotusrahasto 31.12.	97 685	97 685	97 685	97 685
Muut omat rahastot				
Vahinko- ja muut omat rahastot pääoma 1.1.	461 532	446 317	0	0
Siirrot rahastoon	10 635	19 543		
Siirrot rahastosta	-2 601	-4 328		
Vahinko- ja muut omat rahastot pääoma 31.12.	469 566	461 532	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	5 244 797	5 118 977	7 506 078	6 864 868
Sakky omistus% muutos	34 727			
Kanto Kys jäsenkunnilta	270 487	0		
Edel. tilikauden virheen oikaisu	-511	-29 858		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	5 549 500	5 089 119	7 506 078	6 864 868
Tilikauden ylijäämä (+)/alijäämä (-)	267 570	155 678	172 679	641 210
Oma pääoma yhteensä	33 115 111	32 534 804	34 507 231	34 334 552

Pitkäaikaiset velat

	Suonenjoen Kaupunki	
	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 864 668	12 258 121
	<u>11 864 668</u>	<u>12 258 121</u>

Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

Vuoden 2019 tilinpäätöksessä esitetään velat , jotka erääntyvät 1.1.2025 tai sen jälkeen.

Pakolliset varaukset

	Suonenjoen Konserni		Suonenjoen Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Takuuvaraus				
Vahingonkorvausvaraus				
Vuokravast. käyttämättöm. tiloista				
Ympäristövastuut				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvast.	823 126	922 354		
Muut pakolliset varaukset	258 895		258 895	
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<u>1 082 021</u>	<u>922 354</u>	<u>258 895</u>	

Vieras pääoma

	2019		2018	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		114 075		129 316
Muut velat *)	248 600		248 600	
Siirtovelat		131 586		156 587
<i>Yhteensä</i>	<u>248 600</u>	<u>245 661</u>	<u>248 600</u>	<u>285 903</u>

*) Koroton velka Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymältä.

Muut velat**Muiden velkojen erittely**

	Suonenjoen Kaupunki	
	2019	2018
Muut velat		
Liittymismaksut		
Muut velat	277 074	327 095
<i>Muut velat yhteensä</i>	<u>277 074</u>	<u>327 095</u>

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot		0		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus	4 694 514	4 396 467	1 979 840	1 870 827
Korkojaksotus	56 311	112 465	25 216	39 064
Muut menojäämät	2 056 275	2 420 897	874 442	1 313 658
<i>Lyhytaik. siirtovelat yhteensä</i>	<u>6 807 100</u>	<u>6 929 829</u>	<u>2 879 498</u>	<u>3 223 549</u>
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<u>6 807 100</u>	<u>6 929 829</u>	<u>2 879 498</u>	<u>3 223 549</u>

4.1.7. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Leasingvastuiden ja vuokravastuiden yhteismäärä**

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2019	2018	2019	2018
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	639 903	251 364	308 182	176 899
Myöhemmin maksettavat	<u>2 879 366</u>	<u>376 442</u>	<u>1 290 193</u>	<u>178 120</u>
<i>Leasingvastuut yhteensä</i>	<u>3 519 269</u>	<u>627 806</u>	<u>1 598 376</u>	<u>355 019</u>

Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Vastuusitoumukset

	<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta *)		
Alkuperäinen pääoma	23 297 264	23 297 264
Jäljellä oleva pääoma	15 626 757	16 749 487
Takaukset muiden puolesta **)		
Alkuperäinen pääoma	3 296 452	3 296 452
Jäljellä oleva pääoma	356 686	418 695

*) Kaupungin takausvastuut Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen lainoista on yhteensä 8.064.257€ . Vuodesta 2014 alkaen uutena takauksena on Suonenjoen Vesi Oy:n lainan takaus, joka on 7.562.500€.

**) Jättekukon takausvastuu 147.537€ ja Lempyyn vesihuolto-osuuskunnan lainasta on 178 909€.

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2019	2018
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	43 015 005	41 481 061
Kaupungin osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kaupungin mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	28 301	26 650

Johdannaissopimukset

	2019	2018
Nimellisarvo		
KSWAP014/15 Kuntarahoitus Oyj *)	15 000 000	15 000 000
Tunnus 67445		
<i>Johdannaissopimukset yhteensä</i>	<u>15 000 000</u>	<u>15 000 000</u>

*) Sopimuksen päättymispäivä 22.12.2031

KSWAP014/15 Kuntarahoitus Oyj/ tunnus 67445

Kuntarahoitus Oyj:llä on yksipuolinen oikeus eräännyttää koronvaihtosopimus 22.12.2023.

Mikäli Kuntarahoitus Oyj käyttäisi oikeuttaan eräännyttää sopimus, ei mitään kassavirtoja liiku osapuolten välillä.

Koronvaihtosopimus on siis varmuudella voimassa 22.12.2023 asti ja mikäli

Kuntarahoitus Oyj ei silloisessa markkinatilanteessa käytä oikeuttaan eräännyttää sopimusta, jatkuu sopimus samoilla ehdoilla eräpäiväänsä 22.12.2031 asti.

Uudistetussa koronvaihtosopimuksessa on kiinteä korko 1,635%, kun se aikasemmin oli 2,560%.

Markkina-arvo ei ole realisoitumassa ellei Suonenjoen kaupunki halua purkaa sopimusta ennenaikaisesti.

Kuntajohdannaisten markkina-arvotodistus	-2 465 440	-1 719 129
--	------------	------------

Muut vastuusitoumukset

Asuntorahaston myöntämä avustus Veljeskodin perusparantamiseen. Asuntoa, jonka perusparantamiseen avustus on myönnetty, on käytettävä päätöksessä mainittuun erityisryhmään kuuluvaan vuokra-asumiseen 20 vuotta avustuksen ensimmäisen erän maksamisesta lukien. Ensimmäinen erä on saatu 4.8.2006. Avustuksen kokonaismäärä on 898.268 euroa. Vuonna 2014 on jouduttu palauttamaan 33.489 € ja vuonna 2016 36.280 € ARA:lle Veljeskodin palveluasuntojen muutoksesta johtuen. Lisäksi Suonenjoen kaupungilla on vastuu Pohjois- Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän alijäämästä, josta Suonenjoen kaupungin osuus on 258 895€ . Kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen 24.9.2018 §166, että Suonenjoen kaupunki sitoutuu enintään viiden vuoden mittaiseen vuokrasopimukseen Kiinteistö Oy Suonenjoen Säästötorin kiinteistön toimistotiloista sekä kokoustiloista.

4.1.8. HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2019	2018
Elinvoima- ja hallintopalvelut	170	182
Sosiaalipalvelut	143	134
Koulutuspalvelut	192	188
Tekniset palvelut	32	30
<i>Yhteensä</i>	<u>537</u>	<u>534</u>

Henkilöstön lukumäärä on ilmoitettu uuden toimialarakenteen mukaisesti, joka muuttui uuden hallintosäännön myötä 1.6.2017.

Henkilöstökulut

	2019	2018
Palkat ja palkkiot	14 923 213	14 573 249
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	3 266 945	3 247 387
Muut henkilösivukulut	501 576	536 424
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät	-306 953	-211 547
<i>Yhteensä tuloslaskelman mukaan</i>	<u>18 384 780</u>	<u>18 145 514</u>

Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin

18 580	27 356
--------	--------

Henkilöstökulut yhteensä

<u>18 403 360</u>	<u>18 172 870</u>
-------------------	-------------------

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2019	2018
Suomen Keskusta	3 673	3 546
Kansallinen Kokoomus	1 180	1 123
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	2 210	1 506
Vasemmistoliitto	571	637
Perussuomalaiset	827	951
Suomen Kristillisdemokraatit	476	384
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<u>8 935</u>	<u>8 145</u>

Tilintarkastajien palkkiot

	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot	12 559	16 173
Tarkastuslautakunnan avustaminen	3 048	1 881
Muut palkkiot		
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<u>15 607</u>	<u>18 054</u>

4.1.9. LIITETIETOJEN ERITTELYT

Erittely suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Poistonalaiset investoinnit	1 512 452	1 827 899	1 805 000	2 715 000	1 950 000
Rahoitusosuudet	89 688	62 221		45 000	120 000
Investointien omahankintameno	1 422 764	1 765 678	1 805 000	2 670 000	1 830 000
Suunnitelman mukaiset poistot	2 290 960	2 373 062	2 100 000	2 300 000	2 400 000
Viiden vuoden keskiarvo					
Suunnitelman mukaiset poistot	2 292 804				
Poistonalaisten investointien omahankintameno	1 898 688				
Ero	394 116				
Poikkeama -%	21 %				
Jos eroa verrataan suunnitelman mukaisiin poistoihin:	17 %				
Jos eroa verrataan investointeihin:	21 %				
Eli sumupoistot ovat investointeista:	121 %				

Muut taloudelliset vastuut

Eritellään liitetiedoissa esitetyt vastuut

		Suonenjoen Kaupunki	
		2019	2018
Leasingvastuut			
Kaupunki			
Kuntarahhoitus Oy		78 393	96 769
Danske Bank Oy		66 621	69 266
Tukirahoitus Oy		4 480	10 865
Leasingvastuut yhteensä		<u>149 494</u>	<u>176 899</u>

Arvonlisäveron palautusvastuut

Kiinteistöjen uudisrakentamisen ja perusparantamisen menot

	Arvonlisäverot (*)	ALV- vastuu (**)	ALV- vastuu (**)	ALV- vastuu (**)	ALV- vastuu (**)	ALV- vastuu (**)	ALV- vastuu (**)	ALV- vastuu (**)
	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	
Vuonna 2010 valmistuneet								
Rakennukset yhteensä	521 233	0	52 124	104 247	156 370	208 493	260 617	312 740
Vuonna 2011 valmistuneet								
Rakennukset yhteensä	714 054	71 406	142 811	214 216	285 622	357 027	428 433	499 838
Vuonna 2012 valmistuneet								
Rakennukset yhteensä	400 527	80 106	120 159	160 211	200 264	240 317	280 369	320 422
Vuonna 2013 valmistuneet								
Rakennukset yhteensä	72 310	28 924	36 155	43 386	50 617	57 848	65 079	
Vuonna 2014 valmistuneet								
Rakennukset yhteensä	1 692 988	846 494	1 015 793	1 185 092	1 354 390	1 523 689		
Vuonna 2015 valmistuneet								
Rakennukset yhteensä	245 756	147 454	172 030	196 605	221 181			
Vuonna 2016 valmistuneet								
Rakennukset yhteensä	482 485	337 740	385 988	434 237				
Vuonna 2017 valmistuneet								
Rakennukset yhteensä	386 586	270 610	309 269	347 927				
Vuonna 2018 valmistuneet								
Rakennukset yhteensä	27 292	21 833	24 563					
Vuonna 2019 valmistuneet								
Rakennukset yhteensä	106 975	96 277						
	1 900 844	2 258 890	2 685 921	2 268 444	2 387 374	1 034 498	1 133 000	

*) Vähennyksenä tai palautuksena käsitellyt ostoihin sisältyvät arvonlisäverot rakentamisen ajalta

**) Itse suoritettujen rakentamispalvelujen osalta välittömät ja välilliset kustannukset

1.1.2009 alkaen kymmenen vuoden oikaisuvelvollisuus, mikäli kiinteistön tai sen osan käyttötarkoitus muuttuu palautukseen tai vähennykseen oikeuttamattomaksi.

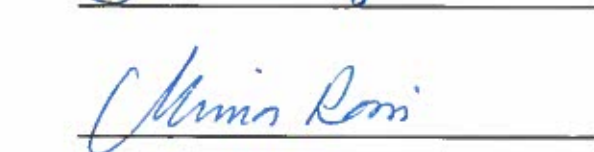
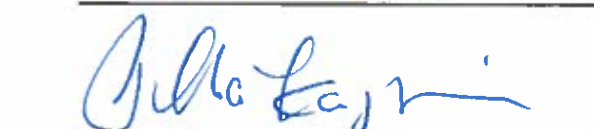
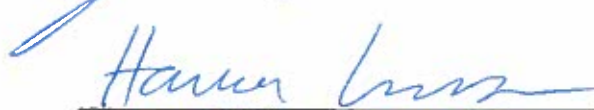
5. Allekirjoitukset ja merkinnät

SUONENJOEN KAUPUNKI

SUONENJOEN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSEN 2019 ALLEKIRJOITUKSELLAAN VAHVISTAVAT

Suonenjoella 30.3.2020

KAUPUNGINHALLITUKSEN JA KAUPUNGINJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Suonenjoella 1. 6. 2020

TALVEA OY JULKISHALLINNON PALVELUT OY, JHTT-YHTEISÖ

Timo Nuutinen
HT, JHT

6. Luettelot ja selvitykset

6.1. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat

Päiväkirja	pdf-tiedostona DVD-levyllä
Pääkirja	pdf-tiedostona DVD-levyllä
Tilikartta	pdf-tiedostona DVD-levyllä
Tasekirja	sidottuna
Tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt	paperitulosteena

Tositelajit

001	Muistiot	1 – 1017
010	Tiliotetositteet	10001-10753
020	Myyntireskontra, suoritukset	20001-20425
021	Myyntireskontra, viitesuoritukset	21001-21777
040	Ostoreskontra, suoritukset	40001-40709
301	Palkat	30001-30193
407	Kierrätettävät laskut	460001-471239
501	Toimeentulotuki	50001-50612
601	Kansalaisopisto	600000-603350
603	Sosiaalilautakunta	610001-611670
604	Kotihoito	620001-623659
607	Tekninen osasto	630001-630597
609	Yleishallinto	650001-650594
613	Koulutuslautakunta	660001-660785
616	Tilojen vuokrat	680001-680601
617	Asuntojen vuokrat	690001-691104
642	Tontinvuokrat	700001-700278
654	Päivähoitomaksut	720001-721408
682	Vanhustyön laskutus	730001-730302
707	Tekninen osasto/ sisäinen	805001-805009
709	Yleishallinto/ sisäinen	815001-815320
713	Koulutuslautakunta/ sisäinen	820001-820021
716	Tilojen vuokrat/ sisäinen	830001-830007
717	Asuntojen vuokrat/ sisäinen	835001-835008

Tositteiden säilytystapa

Tasekirja sidotaan kirjaksi, säilytetään ikuisesti.

Pääkirjat, päiväkirjat (DVD-tallenne), säilytetään 10 vuotta.

Ostolaskut sähköisessä muodossa, kahtena tallenteena Suonenjoen kaupungin ict-osastolla, säilytetään 10 vuotta.

Muut tositteet ja kirjanpitoaineisto paperitositteina, säilytetään 10 vuotta.